

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת כי תבא תשפ"ב

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563

היכל הקודש

מאנסי

32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551

היכל הקודש

בני ברק

רחוב הבעל שם טוב 7
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

בלומינגטאון

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

1 מציעין תחתיו - תחת רגליו להלך עליהם. לפום נפלא שיחא - לפי כח הנמל וטיעוהו
 2 משא. אם לא תרעי - אם לא תתני לבני כנסת ישראל לשמור את התורה צאי לך וגי
 3 סופך לצאת בעקבי העזאן ולירעת את גידותך. והב - והיביתת זהב. והרי תוא כשווי -
 4 לא יוסף שילוש ולא יפחת ולירעת. והב הוא ככלים - זהב שבור הרי הוא ככלים.
 5 ומפרש ואילו מאי כילים. ירעי זה - שהרי

1 טנועין. הרי הן ככספים - להחסיף שליש, לפי
 2 שמונתים לשכר. לפורטן - שיש לזקק קצבת
 3 משכב לחלופין תמיד כדבריך כסף ובפרוטות
 4 להרצאה ולחסודה דפתחי - לפי שנשמעין
 5 בוק, והוא מקבלן פתוחת דומש. אי נימא אביאי
 6 אדירי גזת. ואיבעית אימא - ככלים של
 7 כסף דפתחי. ולא תקשי לרבי יוחנן, דכי אמר
 8 רבי יוחנן - בנרסאות גדולות, ומתניחין
 9 בדבא פריטא - נרסאות דקוק שופטל מתן
 10 כשמשמעין בוק. כפסילא - דק דק של זהב
 11 שקרין מפלאי. כשפוס של אמנוביא - הוא
 12 עיקר שחרותן, ואכסחי שהבטיס לבעלה שום
 13 מהם - הרי הן ככספים להחסיף שליש. פרימא -
 14 רוח שליש. תרביי רבי כספי - שמתול של
 15 אורח מקום. אשלי - חבלים. ארתיך רמחוא -
 16 כיסין מלאין זהב. פרימא - ליה שבעת כותבה
 17 מנכסי יתומים, ולא אמרין מטלטלי דרמא לא
 18 משתעבדי לבעל דוב. אבסכתיוו ליתו -
 19 ובנין מטלטלי כ' דמי, שוק לון במקום קרקעות.
 20 לפי שבעלי שחררה הם, השקלי להו - הנשים
 21 האלמנות החרושות שנובת כותבתן. ארתיך
 22 הוא - ואי גזתה אלא פן הקרקע מן היתומים.
 23 משנה וכן המשיא את היתומה - נבאי
 24 צדקה. גמרא וזו פשי - זוהי מדינה, שנתנה
 25 מהן וזו צויר. להחפיתים - מוחות של צדקה.
 26 שבא

1 מציעין תחתיו, ובאין עניים ומקפלין אותן מארתיו!
 2 איבעית אימא: לכבודו הוא דעבר, ואיבעית אימא:
 3 ברגעו ליה למיבער לא עבר. פראמי אינשי: לפום
 4 מגלא שחנא. תניא, אמר רבי אלעזר רבבי צדוק:
 5 אראה בנתמה אם לא ראיתיה שהותיה מלקת
 6 שעורים מבין טלפין סוסים בעבו, קראתי עליה מרמא
 7 וה' אם לא תרעי לך הנהפ בנשים צאי לך בעקבי
 8 הגזאן ורעי את גידותך, אל תקרי "גידותך" אלא
 9 "גידותך". אמר רב שמן בר אבא אמר רבי יוחנן:
 10 הנהיפה לו זהב - שמן אוחו, והרי הוא בשווי.
 11 מיתביי. הנהב הרי הוא ככלים. מאי לאו - ככלים
 12 של כסף, דפתחי! לא ככלים של זהב, דלא פתחי.
 13 אם פן ככליו מביעי ליה! ועוד, תניא: זהב - זהב
 14 הוא ככלים, דיניי זהב - הרי הן ככספים. רבן שמעון
 15 פן גמליאל אומר: במקום שנהגו שלא לפורטן -
 16 שמן אוחו, והרי הן בשווייה. רבן שמעון פן גמליאל
 17 אתייא? אילימא אספא - מכלל דתנא קמא סבר
 18 אפילו במקום שנהגו שלא לפורטן? הא לא נפקי!
 19 אלא לאו - ארשא, והכי קאמר: זהב הרי הוא
 20 ככלים, מאי פלים - פלים של כסף, רבן שמעון פן
 21 גמליאל אומר: הרי הוא פרינין של זהב במקום
 22 שנהגו שלא לפורטן? לא, לעולם אספא, ודנפקן

1 והב הרי הוא כשווי - פירש רבינו גנאלי: דבכלי זהב פתחי, כגון נמיס וטבעות, ואם
 2 תאמר: מאי קאמר לא ככלים של זהב ולא פתחי, הא ככלים איריזו ויש לומר, דהכי
 3 פירשוהו: מאי לאו ככלים דכסף דפתחי, ודא ודא, כיון שדאי לובשת תמיד נמיס וטבעות,
 4 אף על פי שאינם נפתחים - אשה רוצה להחשקן בזה ולחיות תחתיה ויש לה משנה: לא
 5 ככלים של זהב ולא פתחי - פירשו: שיש להם כוחות
 6 קדושת של זהב, דאף על גב דכי משמעיין בוק
 7 פתחי ובעי כסף. מיהו, איבך עדין אפן משמעיין
 8 בוק תמיד. ובגוזה פשיטא שדם כשוויין, ולא
 9 משמעיין בהם כולי האי, דפתחי. הכי בני נמיס
 10 וטבעות משום קדושת שלוק איהו רוצה לפתוח.
 11 ככליו מביעי ליה - פירושו: ששמו כבלותיו
 12 ובחשיבותו, ואינו פותח דומש. ומסקי בדבא
 13 פריבא. פירשו: ברייתא דרבאא פריבא איירי.
 14 פירשו: זהב כסבר, והכי קאמינן זהב שבור וריא
 15 ככלים, דחינו ככלים של זהב, כמו שאמר רבי
 16 יוחנן, אף על פי שהוא שבור, כיון שאינו פתח -
 17 חשוב ככלים.
 18 **ממלא** - זהב תגיס מן הארץ, ממזבא.
 19 **אלא** ארשא - מדרגין פריך.
 20 **נמלים** של ערביא אשה גובה פריא מהם -
 21 פירש בקצותס: רוח שליש, שום
 22 ככספים, שמוסיף הבעל שליש. וקשה לרבינו תם:
 23 הודח ליה לטימין דרי הן ככספים, כדקאמר רבי
 24 ינאי ורנאה לו, דבכתובה איירי, שדאשה גובה
 25 כותבה מתוך, דאסמכתיוו עליהו, כמו שפירש
 26 בקצותס עבמו בני ארתיך ומחוא. ומכאן פסקין
 27 דמטליתין דירין משתעבדי לכותבה, הודו כנמלים
 28 דעריא ואשלי דקמחתיא דאסמכתיוו עליהו.
 29 ואין נראה לרבינו תם: דאי כפקע דומי כתי
 30 דשמתחא, אם כן אם מרסו הבעל לרביא אשתו
 31 מיד ללשכות לארז מרסו, ואם כן כדבריהם
 32 מכלה תקנת השוק אלא, מחמת תקנת הגאונים
 33 גבי מנטלטלי דיתמי, כמו שכתוב בכתב בר
 34 שריאא נאן.

1 **אמר** אביי דמשום וזו פשיט כו - ואם תאמר
 2 אמאי איצטרך למיפיש מפרסותין
 3 מפשט מרדב יהודה אמר רב, דאמר בפרק קמא
 4 דקדושין (יא.ב). בשל בהריהם - כסף מדינה: ויש
 5 לומר: דרב יהודה לא נתן טימן אלא אסמעין
 6 לדתיהו, ולא אודו אבגדה, דדא אמרין
 7 ב"חובלי" (כבא עזא. גא.א) הוועק לחבירו באונו
 8 - נתן לו סלע, רבי יוסי הגלילי אומר: מנת
 9 ואמרין: מנת מנה - מנה עזרי נתן, וא מנה מדינה
 10 גזן; ופשט דגנה עזרי נתן, ולא פריך מרדב
 11 יהודה. ובתבה נמי אפילו לאמנן דאמר כותבה
 12 דרבנן - הוי מאתיס וזו צוריים, כמו לנאן דאמר
 13 דאורייתא, ולא פליגי (מכותב ק"ב) אלא בנשא
 14 אשה בארץ ישראל וגירשה בקפוטקיא, אם נתן
 15 מנשת ארץ ישראל או מנשת קפוטקיא, וכן מנה
 16 דאלמנה דלא לכולי עלמא דרבנן וזו מנה עזרי,
 17 כדמשמע בפרק (מכותב י"ב. גב.) בית דין
 18 של כותבים גובים כו, דכותבת אלמנה מוחצה כשל
 19 תורה.

23 על ידי תדקק, וקחא קמפילגי; מר סבר: פיון דנפקי - משבחינו ליה, ומר סבר: פיון
 24 דלא נפקי אלא על ידי תדקק - לא משבחינו ליה. איבעית אימא: כולה רבן שמעון
 25 פן גמליאל היא, וחסורין מוספרא והכי קתני: זהב הרי הוא ככלים, דיניי זהב הרי הן
 26 ככספים. פמה דרביס אמורים - במקום שנהגו לפורטן, אבל במקום שנהגו שלא לפורטן -
 27 שמין אותם והרי הן בשווייה, דברי רבן שמעון פן גמליאל שרבן שמעון פן גמליאל.
 28 איבעית אימא: שנהגו שלא לפורטן - שמין אותם והרי הן בשווייה. מכל מקום, ככליו
 29 מביעי ליה! קשיא. איבעית אימא: קמא בנאי עסקינו - ברהבא פריבא. רב אשי אמר:
 30 במקמלא. אמר רבי ינאי: בשמים של אמנוביא הרי הן ככספים. אמר רבי שמואל בר חננין
 31 אמר רבי יוחנן: גמלים של ערביא אשה גובה פריא מהם. אמר רב פפי: הני תוחבי
 32 דבי מכסי - אשה גובה פריא מהם. ואמר רב פפי הני שפי דרוזיא ואשלי דקמחתיא
 33 אשה גובה פריא מתוך, אמר רבא: מריש תהו אמניא הני ארתיך דמחוא אשה גובה
 34 פריא מהם, מאי טעמא - אסמכתיוו עליהו, פיון דחוא דשקלי להו ונפקי, וכי משבחי
 35 ארשא ובני בהו - אמניא: אסמכתיווהו אארעא הוא. משנה המשיא את בתו סתם
 36 לאי פחות לה מרמישם וזו. פסק להנסיפה ערובה - לא יאמר הבעל - בשאכניסיה
 37 לביא אבסכתה ככותבי, אלא מכסה ועודה גבית אביה, וכן המשיא את היתומה, לא
 38 יפחות לה מרמישם וזו, אם יש פכים - מפרנסין אותה לפי כבודיה. גמרא אמר אבאי:
 39 מרמישם וזו פשיטי. מפיא - מדיקתני סיפא: אם יש פכים - מפרנסין אותה לפי כבודיה.
 40 ואמרין: מאי פיס? אמר רבקה: ארתיך של צדקה. ואי סלקא דעתין המשיש וזו ממש

1 **וחכמים**
 2 **אמר** אביי דמשום וזו פשיט כו - ואם תאמר
 3 אמאי איצטרך למיפיש מפרסותין
 4 מפשט מרדב יהודה אמר רב, דאמר בפרק קמא
 5 דקדושין (יא.ב). בשל בהריהם - כסף מדינה: ויש
 6 לומר: דרב יהודה לא נתן טימן אלא אסמעין
 7 לדתיהו, ולא אודו אבגדה, דדא אמרין
 8 ב"חובלי" (כבא עזא. גא.א) הוועק לחבירו באונו
 9 - נתן לו סלע, רבי יוסי הגלילי אומר: מנת
 10 ואמרין: מנת מנה - מנה עזרי נתן, ולא פריך מרדב
 11 יהודה. ובתבה נמי אפילו לאמנן דאמר כותבה
 12 דרבנן - הוי מאתיס וזו צוריים, כמו לנאן דאמר
 13 דאורייתא, ולא פליגי (מכותב ק"ב) אלא בנשא
 14 אשה בארץ ישראל וגירשה בקפוטקיא, אם נתן
 15 מנשת ארץ ישראל או מנשת קפוטקיא, וכן מנה
 16 דאלמנה דלא לכולי עלמא דרבנן וזו מנה עזרי,
 17 כדמשמע בפרק (מכותב י"ב. גב.) בית דין
 18 של כותבים גובים כו, דכותבת אלמנה מוחצה כשל
 19 תורה.

41 אם יש פכים פמה יתבינו לה? אלא שמע מיה המשיש וזו פשיטי. תנו רבנן: ותום
 42 את היתומה, ואחר כך מפרנסין את התום, מפני שהאיש דרבו לחזור על הפתחים, ואין אשה דרבה לחזור. ותום ויתומה
 שבא

שכא לינשא - משל צדקה דאמרינן לקמן "אשר יחזר לך - זו אשה. משל עופות - שדמינן יקרים הוא וזו מעונג. בליימא דגא - שהיה בשר ביוקר, והיה עריך בשר בזמני ליטרא משנה. כפר קיה היה - ואין המותר נמוך. אמבולותה - בשבילה. והיינו ברוחא. ולעולם במשקל ליטרא בשר קאמר. הווא דאמא - עני הנמשך פרנסה. כמה אתה סוקר - מה אתה רגיל לאכול בסעודתך. בעתי - הכל לפי מה שהוא צריך. כל יחיד ויחיד לפי לימודו. אמר רבא אמר קמא - מה דבר זה שארע לפני תתה, שלא יהיו רגילי בשר, שבאת זו לכאן ותרגולת ויין שן בידה. נעתי לך - ודברתי יותר מרדאי. אין לו - משלנו. ואמר רוצה להתפרנס - משל צדקה. יש לו ואמר רוצה להתפרנס - משלנו. אלא משל צדקה, ומטקט עומדי ברבע. שתוחה וקערו עליו - יגבה

1 **והכמים** אומרים יש לו ואינו רוצה להתפרנס
2 אין נוקטין לו - זה הכמים הם רבי
3 שמעך דלעיל, ואם תאמר: הוא לית ליה ליה לרבי
4 שמעך דרבה תורה כלשון מי אדם נבסכת ראש
5 השנה (ת"א), ועוד, דא דרשינן בפרק אלו
6 מציאות" (בבא מציעא לא"ב) "הקם תקים" "השב
7 תשיב" אפילו מאה פעמים - אטו כולחו דלא
8 כרבי שמעון? ואומר רבינו יצחק ליה הכי
9 דאיכא מדרש: "השקני, ולא אמרינן דרבה
10 תורה כלשון מי אדם אלא הכי, ולא מסתבר
11 ליה למדרש כרבנן. דקרא משמע דבאין לו מידיו,
12 כדכתיב יד מסתור."
13 **דרבתי** היא מציאת - רבינו תנאל גיסי
14 מוצת, כלא אלקי, לשון ידעת אש
15 בעינן (איכה ד.)

1 **שכא לינשא** - משיאין את התקומה ואחר כך משיאין
2 את היתום, מפני שבששתה של אשה מרובה משל
3 איש. תנו רבנן: יתום שכא לינשא - שזכרין לו בית
4 ומציעין לו כמה וכל כלי תשמישו, ואחר כך משיאין
5 לו אשה. שצאמר: "די מחסורו אשר יחסר לו"; "די
6 מחסורו" - זה הבית, "אשר יחסר" - זה כמה ישלחו,
7 "לו" - זו אשה, וכן הוא אומר: "אנשהו לו עוד
8 בנגיד". תנו רבנן: "די מחסורו" - אמה מצויה עליו
9 לפרנסו, ואי אמה מצויה עליו לעשרו. "אשר יחסר
10 לו" - אפילו סום לרפוב עליו, ועבד לרויז לפניו.
11 אמרו עליו על הלל תנאן שלקח לעני בן טובים אחד
12 סום לרפוב עליו, ועבד לרויז לפניו. פעם אחת אל
13 מצא עבד לרויז לפניו - ורויז לפניו שלשה מילין. תנו

14 רבנן: מעשה באנשי גיל העליון שלקחו לעני בן טובים אחד מציפורי לטריא בשר ככל יום.
15 לטריא בשר מאי רבותא? אמר רב הונא: לטריא בשר משל עופות. ואיבעית אימא: בלמטרא
16 בשר ממש. רב אשי אמר: היתם כפר קבין היה, ככל יהוה מקסדי חויתא אמבולותיה.
17 הווא דאתא לקמהי דרבי נחמיה, אמר ליה: כמה אתה סוקר? אמר לו: בבשר ששן ויין
18 ישן. רוציןן שתיגלגל עמי בערשיש? גלגל עמו בערשיש - וכת. אמר: אוי לו ליה שהרנו
19 נחמיה. אודרבה, אוי לו לנחמיה שהרנו לוח מיבעי ליה! אלא, איהו הוא דלא איבעי ליה לפונקי נפשיה כולי האי. הווא דאתא
20 לקמהי דרבא. אמר לו: כמה אתה סוקר? אמר לו: פתנגולת פטומה ויין ישן. אמר ליה: ולא חישיית דוהקא דציעיפא? אמר
21 ליה: אטו מדידהו קאכילינא? מדרבמא קאכילינא, דתנינא: "עניי בל אלוך ישברו ואמה נותן להם את אכלם בעתו", "מתעם" לא
22 נאמר אלא "בעתו", מלמד שכל אחד ואחד נותן תהושו בפרך הוא פרנסתו בעתו. אדכי באתי אמתה נותן להם את אכלם בעתו", דלא תיזא ליה
23 תלמידי שני, ואתאי ליה תרנגולת פטומה ויין ישן. אמר: מאי דקמא? אמר ליה: נעתי לך, קום אכול. תנו רבנן: אין לו ואינו רוצה
24 להתפרנס - נותנין לו לשום הלאה, וחוזרין ונותנין לו לשום מתנה, דברי רבי מאיר. והכמים אומרים: נותנין לו לשום מתנה,
25 וחוזרין ונותנין לו לשום הלאה. לשום מתנה? הא לא שקיל? אמר רבא: לפתוח לו לשום מתנה. יש לו ואינו רוצה להתפרנס
26 - נותנין לו לשום מתנה, וחוזרין ונפרעין ממנו. חוזרין ונפרעין הימנו? תו לא שקיל! אמר רב פפא: לאחר מיתה. רבי שמעון
27 אומר: יש לו ואינו רוצה להתפרנס - אין נוקטין לו. אין לו ואינו רוצה להתפרנס - אומרים לו: הכא משפוז וטול, כרי שתוחה
28 דעתו עלת. תנו רבנן: "העבט" - זה שאין לו ואינו רוצה להתפרנס, שנותנין לו לשום מתנה וחוזרין ונפרעין ממנו. דברי רבי יהודה.
29 "תעביטנו" - זה שיש לו ואינו רוצה להתפרנס, אין נוקטין לו. ואלא מה אני מקיים "תעביטנו" - דברה תורה כלשון בני אדם. מר
30 ועקבא הנה עניא בשביבותיה, דהוה רגיל כל יומא דשרי ליה ארבעה וזו בציונא דדשא. יום אחד אמר: איזיל איחיו מאן קעביד
31 בי ההוא מיבותא. והוא יומא נהא ליה למר עוקבא לבי מדרשא, אתאי דביתוהו בתריה. פון דחזיה דקא מצלי ליה לנשא - נפק
32 בתרייהו. רהוט מקפיה, עילוי להווא אמתא דהוה גרופה נורא, הוה קא מקליון פרעיה דמר עוקבא. אמרה ליה דביתו: שקול
33 פרעך אותי אפרעאי. חלש דעתי. אמרה ליה: אמא שכיחא בגייה דביתא, ומקרא אהניתי. ומאי כולי האי? ואמר מר וזמרא
34 סוביחא אמר רב, ואמרי לה אמר רב הונא בר פינא אמר רבי שמעון סקדיא, ואמרי לה אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון
35 בן יוחי: הוה לו לאדם ששכסור עצמו לתוך כשרי האש, ואל ילבין פני חברו פרכים. מן אלן - מתקרב. דרבתי: "הוא מציאת".
36 מר עוקבא אתה ליה עניא בשביבותיה דהוה רגיל לשרוי ליה ארבע מאה וזו כל מעלי יומא דציעיפא. יומא חד שרדתי ושרדתי
37 כד ברית, אתא אמר ליה: אציד. אמר: מאי תות? תאי דקא מולפי לוי לן תש, אמר: מפנן כולי האי! עיפיתו ושרדתינו
38 נהליה. בי קא ניקא נפשיה אמר: איחיו לי חושבנא דצדקה. אשכח דהוה כתיב ביה שבעת אלפי דינרי סיאוקו. אמר: ויודאי
39 קלילי, ואורחא דחוקתא. קם פוביה לפגיה ממוניה. חיכי עבד כתי? ותאמר רבי אליעזר, באושא התקינו: התקינו - אל יבובו
40 יותר מחומש! הני מילי - מחיים, שפאו ירד מנכסיו, אכל לאחר מיתה - לית לן פה. רבי אבא הוה צייר וזו בסודריה ושדרי ליה
41 לאחוריה, ומצוי נפשיה לבי עני, ומצלי עיניה מרפאו. רבי תינא הוה עניא דהוה רגיל לשרוי ליה ארבעה וזו כל מעלי
42 שבתא. יומא חד שרדתינו נהליה כד דביתוהו. אתאי אמרה ליה: לא צריך. מאי תות? שמעי דהוה קאמרו ליה: כמה אתה סוקר,
43

בטלי

בטלי

1 כפף או כפלי ירב - נמנפת לשפתו לבנות או בשל משי בעצמות. היינו חזאים
2 - שאנו מעלימין עין מן העניים, אבל כעשיו - הרמאים גורמים לנו. הספסא את עני
3 - מראה את עצמו כאילו עני סמיה. קמפת שוקן - כאילו שוקן נכרעת. אין מחייבין
4 אותו למכור בו - רשע דמתניח, מן משיש לו מנאיתו זו לא יטול לקט שכחה ופאה.
5 אין מחייבין אותו למכור בו - הדלשלים
6 מנאיתו. זה, כדא כרטי טיול, כאן קודם שיבא
7 לדי גיבוי - הא דתנן אין מחייבין - מעיקרא
8 קאי, כשביא לטול לקט ולא עני מנאיתו - זה
9 ואם היה מוכר כלו חשמיש היה משיב למנאיתו
10 זו - אין מחייבין אותו למכור. הא דתנן
11 מחייבין - לאחר שבא לדי גיבוי, לאחר
12 שהביא עצמו לדין כד שבת דין גיבוי הדמנן
13 כגון שיהיה לו מנאיתו חז ונטל לקט שכחה
14 ופאה, ונתנה עשירייה - בית דין באין וגיבוי
15 הימנו מה שנטל, ואם אין לו כדיר לשלם - מוכר
16 כלי חשמישו וקודים ומשתמט בשלשום לדי.
17 גיבוי - שבת דין גיבוי הדמנן. ממשנתה מרתיה
18 - רבנא קא שטמנו לו, דאף על פי שהרעית
19 - אין מחללה מנדלה. מה שאין ליתן לה -
20 עשירי נכסים. אם השיא - האב בדיוא את הבת
21 הראשונה. יתן לו - בין שחזא עשירי, בין
22 שחזא פרוח, בין שחזא יתה - גמרא לפרשם
23 שמיין כבא - בת יתומה שבתא אינישא -
24 נותנין לה נדניה כפי אומדן שאנו בקיאין
25 באבהו, וחרין או קמנו. פרשתה הבעל - נדניה
26 על גושאין. פרשתה עצמה - ממונה, בערדה
27 אצל אחיו. הא כתיבא ושתיה בו - שמיין
28 הנכסים, אם עני הוא - נותנין לה כפי מה
29 ששנינו ביאף על פי (כתובות סד,ב) במשורה
30 את אשתו על ידי שליח, ואם הנכסים מרובים
31 - הכל לפי ההבדל. עני ביעקב - אין בדרעתי
32 ליתן לה נדניה עשירי, אלא נדניה עני. נשלת
33 עשירי נכסים - לא שמין אבא. הכי רסנין. לא
34 קשיא את ראובניה את רלמ אבידניה - את
35 דאמר רבי עשירי נכסים ברלא אבידניה לאב
36 של גר בינו, ולא עמדו על סוף דעתו אם
37 וחרין או עמיתו. הכי נמי מספחבא - והדיא
38 דאבידניה מורה רבי דשמין באב. ראשונה - קא
39 סלקא דעתין הבאה ראשונה לביש.
40 לפרנסה שמיין קאב. מתיבוי הגנות
41 אילו אביה קיים כך וכך היה נותן לה, אלא שמין את הנכסים ונותנין לה. מאי לאו -
42 פרנסת הבעל? אמר רב נחמן בר יצחק: לא, בפרנסת עצמה. הא ניוזות ומתפרנסות קתני,
43 מאי לאו: אחת פרנסת הבעל ואחת פרנסת עצמה? לא, אודי ואודי בפרנסת עצמה, ולא
44 קשיא: הא - פאכילה ובשתייה, והא - בלבושא וכיפויא. תנו, ותכמים אומרים: פגמם
45 שארם עני והעשיר או עשיר והעני, אלא שמין הנכסים ונותנין לה. מאי עני ומאי עשיר? אי גימא עני - עני פנכים, עשיר
46 עשיר פנכים מכלל התנא קמא סבר אפילו עשיר והעני פרמעיקרא יתבינין לה, הא לית ליה! אלא לאו, עני - עני בדרעה,
47 עשיר - עשיר בדרעה, וקתני שמין את הנכסים ונותנין לה, אלא לא אולנין בתר אובדנא, ותיבכתא דשמואל! הוא דאמר רבני
48 יהודה, דתנו, רבי יהודה אומר: אם השיא בת הראשונה יתן לשניה פרנסת ראשונה. ונכסיה חלקה רביה יהודה: אי אמר
49 חלקה רביה יהודה היה אמיאן ודאק השיאה, דנין דעמיה, אבל לא השיאה לא, קא משמע דרבי לרביה יהודה: אי אמר
50 אובדנא, לא שני השיאה ולא שני לא השיאה, והאי דקתני השיאה להודיעו כתיב דרפנו, דאף על גב דהשיאה וכל דעמיה,
51 לא אולנין בתר אובדנא. אמר ליה רבא לרב חסדא: דרשינן משמך חלקה רביה יהודה. אמר ליה: יהא רענא כל פי מי מילי
52 מעלייתא תדרשו משמאי. וזי אמר רבא הכי? והתניא, רבי אומר: בת היוזות מן האחין נטלת עשירי נכסים, ואמר רבא: חלקתא
53 כרבי לא קשיא; הא - דאבידניה, הא - דלא אבידניה. הכי נמי מספחבא דאמר רב אדא בר אבהו: מעשה ונתן ליה רבי אדא
54 משנים עשר בנכסים, קשיין אודרי, אלא לאו שמע מופה הא דאבידניה הא דלא אבידניה, שמע מופה. ונפא, אמר רבי: בת
55 היוזות מן האחין נטלת עשירי נכסים. אמרו לו לרבי: לדברך, מי שיש לו עשר גנות ובו, אין לו לבן במקום גנות פלוס!
56 אמר להן: כך אני אומר: ראשונה נטלת עשירי נכסים, שניה כמה ששיריה, ושלישית כמה ששיריה, וחרות וחרותה פלוס -

1 תלה ליה רב לרבי בני חטי - פירש רבינו תנאל: שאלה דרבה שאלה, והיו אגרות
 2 הפורות זו לזו, ובין אותם הפירות כתב שאלה זו. ובקונטרס פירש: בין השיטין, וכן
 3 אמר בירושלמי בדוקוקן: תלי לי בני שיטיא.

4 **משום** רוח ביתא - יש להספק האם רבינו עשר בנות דליבא רוח ביתא, מהו
 5 **ואישיהין** - מכאן רגיל רבינו עם כשריה
 6 יושב בדין, ואמר בפעלי דתימן מנס
 7 לחברו ואמר: כך וכן תהיה לך בדין, רגיל היה
 8 רבינו עם רבנו, שער אתה דרובי, כי לא יתחייב
 9 שאם אין לו לדין לומר כן - מה היה מוכח רב
 10 מינומי מראשיתוק אמריהו

11 **מעמלא** דביתי - ואם תאמר, היה דמי? אי
 12 בכשרות שיבא מן הביתים - פשיטא
 13 שרופיה, דהא מקריקע איהו, ולא בכשרות
 14 שנוב בכב - דהו מטלליה ממש הווי ויש לומר:
 15 דמיירי שהשכירו הבית לשנה, ועמד בו השוכר
 16 חצי שנה, ולא על גב דכריז ותחייב על מה שמד
 17 בבית - גובה, ולא חשיב מטלליה, ושדריכות אנה
 18 משתלמת אלא לבסוף.

19 **ובשמתא** ליהו מאן דלא לינאז ליה - ואם
 20 תאמר, אף על פי שאמר לו היא
 21 עריך דפרה, דכאריטין ביאלו תו העליך נמסת
 22 יאב, נדוד על תנאי - עריך דפרה, נמלן -
 23 מהדרה דכתיב "אל לא הביאותי איהו וגו'" אף
 24 על פי שקיים תתנאי - והו עומותו מנגלגלן
 25 בארון ויש לומר: דהני מילי דברב שהמנהג
 26 מסתפק בשעת תירוץ אם יתקיים תתנאי, כי החם
 27 דמאריה נגבדו רכדרי שפנים לא היה יכול לשמוע,
 28 והיו כאילו אין תנאי כלל. אבל הבא שבדיו לקיים
 29 התנאי - אין עריך דפרה, רבינו תם.
 30 אמר

אמר **תלה** ליה רב לרבי בני חטי - פירש רבינו תנאל: שאלה דרבה שאלה, והיו אגרות
 הפורות זו לזו, ובין אותם הפירות כתב שאלה זו. ובקונטרס פירש: בין השיטין, וכן
 אמר בירושלמי בדוקוקן: תלי לי בני שיטיא.
משום רוח ביתא - יש להספק האם רבינו עשר בנות דליבא רוח ביתא, מהו
ואישיהין - מכאן רגיל רבינו עם כשריה יושב בדין, ואמר בפעלי דתימן מנס לחברו ואמר:
 כך וכן תהיה לך בדין, רגיל היה רבינו עם רבנו, שער אתה דרובי, כי לא יתחייב שאם אין לו לדין לומר כן -
 מה היה מוכח רב מינומי מראשיתוק אמריהו
מעמלא דביתי - ואם תאמר, היה דמי? אי בכשרות שיבא מן הביתים - פשיטא שרופיה,
 דהא מקריקע איהו, ולא בכשרות שנוב בכב - דהו מטלליה ממש הווי ויש לומר: דמיירי שהשכירו הבית לשנה, ועמד בו השוכר חצי שנה,
 ולא על גב דכריז ותחייב על מה שמד בבית - גובה, ולא חשיב מטלליה, ושדריכות אנה משתלמת אלא לבסוף.
ובשמתא ליהו מאן דלא לינאז ליה - ואם תאמר, אף על פי שאמר לו היא עריך דפרה, דכאריטין ביאלו תו העליך נמסת יאב, נדוד על תנאי - עריך דפרה, נמלן - מהדרה דכתיב "אל לא הביאותי איהו וגו'" אף על פי שקיים תתנאי - והו עומותו מנגלגלן בארון ויש לומר: דהני מילי דברב שהמנהג מסתפק בשעת תירוץ אם יתקיים תתנאי, כי החם דמאריה נגבדו רכדרי שפנים לא היה יכול לשמוע, והיו כאילו אין תנאי כלל. אבל הבא שבדיו לקיים התנאי - אין עריך דפרה, רבינו תם.
 אמר
תלה ליה רב לרבי בני חטי - פירש רבינו תנאל: שאלה דרבה שאלה, והיו אגרות הפורות זו לזו, ובין אותם הפירות כתב שאלה זו. ובקונטרס פירש: בין השיטין, וכן אמר בירושלמי בדוקוקן: תלי לי בני שיטיא.
משום רוח ביתא - יש להספק האם רבינו עשר בנות דליבא רוח ביתא, מהו **ואישיהין** - מכאן רגיל רבינו עם כשריה יושב בדין, ואמר בפעלי דתימן מנס לחברו ואמר: כך וכן תהיה לך בדין, רגיל היה רבינו עם רבנו, שער אתה דרובי, כי לא יתחייב שאם אין לו לדין לומר כן - מה היה מוכח רב מינומי מראשיתוק אמריהו
מעמלא דביתי - ואם תאמר, היה דמי? אי בכשרות שיבא מן הביתים - פשיטא שרופיה, דהא מקריקע איהו, ולא בכשרות שנוב בכב - דהו מטלליה ממש הווי ויש לומר: דמיירי שהשכירו הבית לשנה, ועמד בו השוכר חצי שנה, ולא על גב דכריז ותחייב על מה שמד בבית - גובה, ולא חשיב מטלליה, ושדריכות אנה משתלמת אלא לבסוף.
ובשמתא ליהו מאן דלא לינאז ליה - ואם תאמר, אף על פי שאמר לו היא עריך דפרה, דכאריטין ביאלו תו העליך נמסת יאב, נדוד על תנאי - עריך דפרה, נמלן - מהדרה דכתיב "אל לא הביאותי איהו וגו'" אף על פי שקיים תתנאי - והו עומותו מנגלגלן בארון ויש לומר: דהני מילי דברב שהמנהג מסתפק בשעת תירוץ אם יתקיים תתנאי, כי החם דמאריה נגבדו רכדרי שפנים לא היה יכול לשמוע, והיו כאילו אין תנאי כלל. אבל הבא שבדיו לקיים התנאי - אין עריך דפרה, רבינו תם.
 אמר
תלה ליה רב לרבי בני חטי - פירש רבינו תנאל: שאלה דרבה שאלה, והיו אגרות הפורות זו לזו, ובין אותם הפירות כתב שאלה זו. ובקונטרס פירש: בין השיטין, וכן אמר בירושלמי בדוקוקן: תלי לי בני שיטיא.
משום רוח ביתא - יש להספק האם רבינו עשר בנות דליבא רוח ביתא, מהו **ואישיהין** - מכאן רגיל רבינו עם כשריה יושב בדין, ואמר בפעלי דתימן מנס לחברו ואמר: כך וכן תהיה לך בדין, רגיל היה רבינו עם רבנו, שער אתה דרובי, כי לא יתחייב שאם אין לו לדין לומר כן - מה היה מוכח רב מינומי מראשיתוק אמריהו
מעמלא דביתי - ואם תאמר, היה דמי? אי בכשרות שיבא מן הביתים - פשיטא שרופיה, דהא מקריקע איהו, ולא בכשרות שנוב בכב - דהו מטלליה ממש הווי ויש לומר: דמיירי שהשכירו הבית לשנה, ועמד בו השוכר חצי שנה, ולא על גב דכריז ותחייב על מה שמד בבית - גובה, ולא חשיב מטלליה, ושדריכות אנה משתלמת אלא לבסוף.
ובשמתא ליהו מאן דלא לינאז ליה - ואם תאמר, אף על פי שאמר לו היא עריך דפרה, דכאריטין ביאלו תו העליך נמסת יאב, נדוד על תנאי - עריך דפרה, נמלן - מהדרה דכתיב "אל לא הביאותי איהו וגו'" אף על פי שקיים תתנאי - והו עומותו מנגלגלן בארון ויש לומר: דהני מילי דברב שהמנהג מסתפק בשעת תירוץ אם יתקיים תתנאי, כי החם דמאריה נגבדו רכדרי שפנים לא היה יכול לשמוע, והיו כאילו אין תנאי כלל. אבל הבא שבדיו לקיים התנאי - אין עריך דפרה, רבינו תם.
 אמר

1 תלה ליה רב לרבי בני חטי - שלח לו אגרות שלומים, ותלה שאלה זו בין השיטים
 2 הזה יתיב רבי חייא קמיה - דרבי כשבאת שאלה זו לפניו. אמר ליה - רבי חייא: מאי
 3 עשברו דקא מיבעי ליה, מברו אל מושבנא דמשמע הכי ומשמע הכי - והוא כשישב
 4 תשובתו יפיש אם שנידע שרם לו (אם) יש חילוק ביניך, ומדו אמר על שנידע, אחר
 5 זה ואחר זה אין מוציאין - אלא לפרנסה ואחר
 6 למונות. קי שמת הבן - הפגלה הירודה לפני
 7 הבנות. ויורה - עישור נכסים, ולא אמרינן
 8 תיטול עישור נכסים תהלה כמו שנתלה זו -
 9 ואחר כך יחלוק. אלא זו שקדמה תנשא -
 10 וכתה. ובה על דבת אין לה עישור נכסים, שהרי
 11 שיתקן שוות בירושה. נדילה מוז - שאפילו
 12 שיעבד אחין את הנכסים, יפה כח פרנסה
 13 לטרף לנשותיהן, וכן שרדכסים עיני, אמרת
 14 וירחקה לנשותיהן מאן אמרת - אלא לאו
 15 שמע לה ולא קבלה. ומשום הכי לא הדר נמי
 16 מדא דשתי ובה נתי, קוליה לא הוה שביע ליה
 17 - מעקרא, וכי שמעה - קובלה וכי אותביה
 18 רבי תינא, כבר הוה שמעי ליה וקובלה, ומשום
 19 הכי לא אמר ליה מאן אמרת. ושאי תתם - דהא
 20 דרד דהא ביה ממאי דאמר שניה ויורה. משום
 21 רוח ביתא - שהרי שנתבהר דרבה, שנתלה
 22 חצי הירושה, וירשה חויא - עישור נכסים
 23 שתקני לה, בתורת וירשה תקני לה. אין -
 24 באמת לא הוה לסלקה בווה, ולא בחויה ארעא.
 25 שאם רוצה - ונטלה חלקה מכל קרקע ורקיע
 26 ואין יכולין להקנות לה חלקה מבסמך אחר,
 27 קבלת חויא - ומצי לסלקה בווה, כי
 28 בחויה ארעא. ליפנא בינתיא ושלא בשבועה
 29 ב' - אין בעלת חוב דאבא פרת - אנה גובה
 30 אלא מן חדיבריה, ואנה נפרעת אלא בשבועה
 31 שלא נטלה מכללה כלום, וליפנא מכל
 32 (ניטין מרוב) אין נפרעין נכסינו ותימסן אלא מן
 33 הבוריה, ואין נפרעים מהן אלא בשבועה, ואי
 34 בעלת חוב שלחן - אין כאן בא ליפנא נכסי
 35 יתומין; רב אשי מה, ומת רב סמא בנו בחיה,
 36 וכשבאת בתו ליפנא נטלה מחלקי פ' מר רב,
 37 רב אשי שהיה קיים, בינתיא שלא בשבועה.
 38 אלמא: בעלת חוב דרבי חויה, ומכריה דרב סמא
 39 ובורית - לפי שבעלת חוב של אביו היתה;
 40 שהיה אחיה. כי איתא הויה איתתא - אשה
 41 אחת ברה בני רבי תנחומי, שהיה לה לישול
 42 עישור נכסים במקומה של רבה רב רב הונא,
 43 ובקשה ממנו שילחלו לו דבר מאתה, שיהיה
 44 בריתה, ואצטריבולא - מושבא אמת דרחהם, ואיתקיי
 45 שוק, ומקריקע חשיב לה. מעמלא דביתי -
 46 שכירות הביתים ממקריקע קא אתי, הוה יתיב רב
 47 ששת קמיה - כשבא השליח לפניו, ואיתקיי רב
 48 הונא על דקרייה הונא חברין, אמר ליה - רב
 49 הונא רבי שתי, ויל אפמי ליה - בלישון גאי,
 50 כאשר אמר לך, וכבשמתא - תהיה לאו
 51 תאמר בלישון זה, עני עני - מהדין אתה אומר
 52 להבנות, ממקריקע או אפילו ממטלליה ועוד
 53 שאלה אחרת השביני, מאן יתיב בי פרוחא
 54 בישא - מי מיכס בבית אבל בראש הקדושים.
 55 כשהיו מסוכסם כשהיה היה ניכר מסיבתן מן
 56 חוה הראשונה, שהגדול מיכס במטה אחת לראש
 57 השולחן, ושני לו במטה אחרת ממשלתי הונא.
 58 אמר ליה פ' רבה - אתה, ורב הונא רבך.
 59 אמר לו רבך, שלא יעוסי עליו עני
 60 פניו של רבך, ומראהו פנים שעל כבודו נעשה שלחן לך.

1 **אמר** רב נחמן יתום בתיב - ואף על בן דקריתן יתום - מכל מקום הרשען דהשן מודלא בתיב
2 מנחם - דליבא למטיע, ובתיב יתום, דאיבא למקרי יתום אף על בן דלא קריתן הכי
3 איבא למודש שדמונתו מושבין בראש לרנמו. ופירוש הקונטרס דרזק **אמר** רבא
4 הלכתא בן - לעיל (א.א.) פירשנו ברמון הזה כולוה ממנטליל.
5 **המשליש** מעת לבתו - פירש בןמינסה:
6 והיא אומרת נאמן עלי לאור
7 שנשאת. לא דק, אבגורא מסקינן דליבא רבי רבי
8 מאיר וכן רבי יוסי אלא גודלה מן האירוסין
9 וכן איבא אלה שדה - דרמ"ס סבר דאניה כולה
10 למוכרה. **אילימא** קטנה מן הנשואין איבא
11 בנייהו - פירוש אף קטנה מן הנשואין. אבל הא
12 היא גדולה מן האירוסין נמי איבא בנייהו.
13 דלרבי מאיר יעשה שליש מה שהושלש בידו.
14 ולרבי יוסי הרשות בידה, כדתנן במתנותיו.
15 **קטנה** דלאו בת ובני היא - וליבא למטר
16 דסיפא איצטריך לקטנה מן הנשואין.
17 דאפילו מן הנשואין אל תמכרה. דאם כן היה לה
18 למינהו בדידיא אבל קטנה, אפילו מן הנשואין -
19 לא תמכרה. אבל לרבי מאיר דנוקמא למתנותיה
20 בחסדיו מוסרסא - אתי שפיר, דקאי אבנה
21 דברים אמורים בו, ומדבר בדידיא בנשואין.
22 **הא** נמי רבי מאיר היא דאמר משה לקיים דברי
23 המת - אבל לרבי יוסי ליה ליה. והשתא לא
24 ליה ליה. למה ליה למטר? לא יאה אלא שדה,
25 ולתמילי טעמא בהאי? תיפוק ליה משום דליה
26 ליה מצוה לקיים דברי המת ושנא לדבריו דרבי
27 מאיר קאמר.
28 **הא**
29 **הרשות בידה, מן האירוסין - יעשה השליש מה**
30 **שהושלש בידו, דברי רבי מאיר. ורבי יוסי אומר: הן הן הנשואין בין מן האירוסין**
31 **והרשות בידה. קטנה, בין מן הנשואין בין מן האירוסין - יעשה השליש מה שהושלש**
32 **בידו. מאי בנייהו? אילימא קטנה מן הנשואין איבא בנייהו, דרבי מאיר סבר הרשות בידה,**
33 **ואתא רבי יוסי למימר אפילו מן הנשואין נמי, גדולה - אין, קטנה - לא. אימא סיפא:**
34 **אבל בקטנה - אין מעשה קטנה כלום. הא מאן קתני לה? אילימא רבי יוסי - הא מרישא**
35 **שמעתי מיהו, דאמר רבי יוסי: וכי אינה אלא שדה, והיא רוצה למכרה - הרי היא מכרה**
36 **מעבשי. גדולה דבת ובני - אין, קטנה דלאו בת ובני היא - לא! אלא רבי מאיר היא**
37 **והאורי מיחרש והכי קתני: יעשה השליש מה שהושלש בידו, בפנה דברים אמורים - מן**
38 **האירוסין, אבל מן הנשואין - הרשות בידה. בפנה דברים אמורים - בגדולה, אבל בקטנה**
39 **אין מעשה קטנה כלום. אלא, גדולה מן הנשואין איבא בנייהו. אימא רב יהודה אמר**
40 **שמואל: הלכה כרבי יוסי. רבא אמר רב נחמן: הלכה כרבי מאיר. אימא תלמי אפשיה**
41 **באיסקריא דמכותא. אמר: איבא דאתי דאמר לי מילתא דבי רבי תימי ורבי אושעיא ולא**
42 **פשימנא ליה ממתניתין - נפילא באיסקריא, ונבענא. אתא ההוא סבא, תנא ליה: האמר**
43 **תנאי שקל לבני בשבת - וראוין לימן להם סלע - נתנינן להם סלע. ואם אמר 'אל תתנו**
44 **להם אלא שקל' - אין נתנינן להם אלא שקל. ואם אמר 'אם מתו יירשו אחרים תחתיהם'**
45 **- בין שאמר 'תנו', בין שאמר 'אל תתנו' - אין נתנינן להם אלא שקל. אמר ליה: הא מני**
46 **רבי**

נשפא דניכורא - תחלת הדברים. מה לשון שלוח ליה יתום בתיב - אין לך לומר פתח
בשום אות אלא אם כן אליף א ה' שמוכין לו, או על פי התקדה שתחיהו והיא באה
במקום אות. כאילו כתוב יתאום. וכיון של בתיב כאן אליף, לא ברור על פי מסורת
הכתב אתה קרא יתום, וזהו המנוח עמנו. כלומר, אבל המתנות. מן וזו - מי שנשפא
מרה, ודעתו וזהו המתנה מעלה. נעשה שי
היהוים - לגדולים הבאים לתנמו. **משנה**
המשליש מעות לבתו - מסר מעות רבי שליש
לאור בתו. לקנות שדה או נדוניה למכשתא.
והיא אומרת - לאור שנשאת. נאמן בעלי עלי
- שלא יעבס לעצמו, תנן לו והוא יקנה לו
שדה בשארנה. יעשה שליש ב' - יקנה השדה,
ואין שומעין לה. דרמשה לקיים דברי המת. וכן
אינה אלא שדה - וכן מיהו עלה לו פליגי:
אפילו אין כאן מעות, אלא כבר נקנה השדה
והיא רוצה למכרה - חרי היא מכרה, הלכך
שומעין לה. כפח דברים אמורים - בגמרא
מפרש מאן קתני לה. כפח דברים אמורים -
שומעין לה. **גמרא** מן הנשואין הרשות בידה
- שאף האב לא עלה בדיעתו למסורם ביד
שליש אלא עד שתנשא. וכתנשא תבעל ובאי
לאכול פירות. מאי בנייהו - בדי פליגי
בגדולה או בקטנה. דרבי מאיר סבר הרשות
בידה - דהאי דקאמר רבי מאיר מן הנשואין
הרשות בידה - אפילו בקטנה נמי אמר. **אימא**
סיפא - דמתניתין. הא מרישא שמעין מיהו -
ולא אמר רבי יוסי שומעין לה אלא בגדולה.
מדקא מייתי טעמא לתלמי: וכן אלא
שדה והיא רוצה למכרה - אלא בגדולה
היא היא למכור שדות קאמר. **אימא רבי מאיר** -
ועל כרחק, כי אמר בבירייתא נמי מן הנשואין
הרשות בידה - בגדולה אמר, ולא בקטנה. **אימא**
גודלה מן האירוסין איבא בנייהו - דקאמר רבי
מאיר מן האירוסין יעשה שליש לשותהו,
ואפילו היא גדולה. וקאמר רבי יוסי בתיב
בגדולה היא - שומעין לה. הליב כתיב **מאיר**
- טעמא משום דרמשה לקיים דברי המת.
אימא - שם חכמי תלמי נפשיה - גופא
דערבא במס תענית. משום דאתבדהו לרבי
יוחנן ברישא כשהלך איפסא כסחורא. כי אתא
אמר ליה: אי היה יתיב מר וגריס, לא מר היה
מליך? אול תלמי נפשיה באיסקריא דמכותא -
בבבולנסות ארויס שותלים בה וילון ספינה.
כתנא - וילון. אמר לך מאן דאתי ב' -
כלומר, אף על פי שהלכתי כסחורה, לא לכחתי
תלמידי, ויש בידו לתקן כל הכריתות סידרו
רבי יחיא ורבי אושעיא ובתוספתא שלקן -
אמאי על סמך במשנתו של התלמוד סידר
רבי. ולכזה נקט רבי והיא רובא אושעיא - לפי
שקן עיקר, כדאמרינן בעלמא: לא מתנייהו דלא
מיתניא בי רבי יחיא ורבי אושעיא - לא בתורה
מינה כבי מדרשא. תנא ליה - שנה לפניו
דאי היה יעשה שליש בפתח. נתנים סלע -
שאינן נותנין אלא סלע - שאין לנו להפסיד את הבאים אחרים. והוא ועשה
את האחרים וירשים אחרים - דהאי דוקא שקל קאמר, דשתפול ירשה אחרים לאותן אחרים. הא מני -
היבא דאמר ליה אל תתנו להם אלא שקל - אין נותנין להם אלא
שקל. ואף על פי דהוסיף סוף כולוה כבשי דרדה ניהו - לא הובינן ליה בקוטנא אלא שקל בשבת. והמותר ויונו מן הגדולה. וליבא לאקשוי עלה את דאמר פריק 'נערה' לא כל כמינה
שיעשר את בניו ויפיל עצמו על הצפור - דדחם הוא דאמר אל הקצורו מנכסיו, ובכסי דרייה נעוה - הלכך לא ייתנון ליה לקצורו מן הצדקה כדי להעשיר את בניו. אבל הבא
- בכסי לאו דיתמי ניהו, כי אם לפי נדוניהו.

כתובות. מציאת האשה - פרק ששי דף עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזולץ)"

הטופת

1 **הא** קיימא לן מנח לקים דברי הגמ - אפילו בבירא קיימא לן הכי, כדמוכח שילוחי פרק
 2 קמא דגיטין (ט.ט.ו). דאמרינן: רב אסי מניק לה בבירא. הוא קיימא לן מנח לקים דברי
 3 הגמתי יש מקשים: כיון דמנח לקים דברי הגמ - אם כן מאי אתיא הה דרברי שביב מרע
 4 כבחוכם ובמסורין דמנח? ואומר רבינו גמ: וואמר אמיירין מנח לקים דברי הגמ אלא
 5 שדחושלש מתחלה לכך. אי נמי: דוקא כמבא נתון
 6 בחיי מקבל, אבל דברי שביב מרע - לא בעי ענין
 7 במסורין דמנח. **אבל** יש שם אפטרופוס אין
 8 מקחן מוקח - פירש רבינו הנגאל: דוקא מבר, אבל
 9 מתנתן - מנחה. דלענין מתנה אין סברא לה חלק
 10 בין שם אפטרופוס לאין שם.

הדרן עלך מציאת האשה

11 **המדיר** את אשתו מליהנות לו - פירש
 12 בקונטרס דאין הנאת תשמישו נאסר
 13 עליה, דהא משתעבד לה. משמע מתוך פירשו
 14 שיש בלישתן זה איסור הנאת תשמישו. וקשה
 15 דפריך בגמרא: וכיון דמשתעבד לה - הדיכי מצי
 16 מדיח לה. והתני: קונם שאני עשה לך כו' -
 17 מנאפך דמתניתין דזה מצי למפריך רואל מצי אסר
 18 עליה תשמישו, משום דמשתעבד לה. דאם היה
 19 נאסר - יוציא ויתן כתובה. לביב שמאי בשתי
 20 שבתות ולביב הלל שבת אחת. ועוד: כי מוק לה
 21 בגמרא בהדיחא כשהיא ארוסה, דאכתי לא
 22 משעבד לה - אם כן מתשמש נמי חל הגדר.
 23 וליחינן במתניתין: יוציא ויתן כתובה כשהיא ארוסה
 24 לביב הלל, ואי בשתי שבתות לביב שמאי ובשבת
 25 רבינו חס: דלידתה לר' לא משמע אלא הנאת
 26 מנותת.
 27 **יציא** ויתן כתובה - נראה לרבונו יצחק דבכל
 28 תוך דקטני במתניתין "יציא" - היינו
 29 סופין איתו. ריבון דשלא כידן עבד - כופין
 30 אשתו להוציא. באשכחן ביהולין (בבמות
 31 לט.א). דהתן לא רעו - חוזרין אנדל גדול, ומפשי
 32 בגמרא: חוזרין אצל גדול למפשיה. רואל ועליה
 33 מנח והיא. ועוד אמרינן לקמן (ט.א). אמר רב
 34 האומר אנין ון ואיני מפרנס - יוציא ויתן כתובה
 35 ומספי על שכתופין אותו להוציא - יכחוד לון.
 36 ומשקע דלשון "יציא" - היציא - שכתופין אותו להוציא.
 37 ולביב למימר דרבייה דהיינו מנח וילא משטיח
 38 חיא - דבדברים לא יסר עבד, ועוד - מדפריך
 39 לעיל למאן דאמר מורדת ממלאכה: האמר רב
 40 האומר אנין ון ואיני מפרנס יוציא ויתן כתובה
 41 ונאי קשיא? דלמא מתניתין דמוספי על
 42 כתובה כשלא רעה להוציא: אבל אם כופין
 43 בשות - חיא שפיר, ואם האמר: אבל אם באני לא

1 **רבי מאיר** - דמתניתין הדיא, דאמר: יעשה שליש מה שדחושלש בידו. מינה ניהא לה
 2 שנתנו לתן כל צורכן. לזריזותו - שחורא אחר מנותחין, ושלא ידו רעבתן.
 3 הפעוטות - היתוקות בני תשע ושמונה, שחוראמין כבידוקין: **כפסללי** - דחוקא.
 4 אבל בדמקסקי - לא, עד שביבאו שתי שטרות, או עד שיהא בן עשרים. **אפטרופוס**
 5 - שמתנו אבא יתומים, או בית דין, מוקמינן
 6 בשנתותין. **שאני** האב **דאיבא** שליש -
 7 שמתעבד לה. ופירשו לו מה יעשה בתון, אבל
 8 אפטרופוס - אינו אלא לעשות צורכי יתומים
 9 לכל הצריך. **דריי** אם מברא אלו הפעוטות -
 10 אין זה שינוי ממות דמות, שמה האפטרופוס
 11 ימכור לצורך מוותותיהם. אם כן - **דרשלי**
 12 דוקא. ועמא, לפי שפירשו לו לקנות שדה
 13 - ליתני: יעשה שליש כו'. **דאפילו** כעלמא -
 14 במקום אפטרופוס, דמי קצת לשליש.

הדרן עלך מציאת האשה

15 **משנה** המדיר את אשתו מליהנות לו -
 16 אין אותן תשמישו נאסר עליה, דהא משעבד
 17 לה. הלכך, בשביל תשמישו אין לתן לבוס
 18 להוציא וליתן כתובה. והנאת מנותת, בגמרא
 19 פריך: הוא משעבד לתו יעיסר פנים - שילי
 20 שפירנסה. **בישראל** - אם ישראל הוא, שילי
 21 להחזיר את גרושתו. ובבבן - שאם יגרשה
 22 לא יוכל להחזירה, ושנאו סופו דהחזיר, יהי
 23 ליה ברבן דמנא טפי. אחד מכל הפירות -
 24 יקונם פרי פלוני, והוא קיים לה. שלא
 25 תתקנש באחד מכל המינין - יקונם בושם
 26 פלוני עליה. והוא קיים לה. בעניות שלא נתן
 27 קמבא - באשה עניה אם לא נתן קעבה
 28 לרבע עד מות אסור עליה - הוא דרבינא
 29 ויתן כתובה. אבל אם נתן קעבה - המחזיק עד
 30 אותו זמן, ובגמרא מפרש עד כמה האפטרופוס
 31 ובעשירות - שרגילותו. עד שלשים יום
 32 - אם לא החזירה יותר - אין כופין להוציא.
 33 **גמרא** וכוין דמשעבד לה - למנותת.
 34 נעשה

הדרן עלך מציאת האשה

15 **המדיר** את אשתו מליהנות לו, עד שלשים יום
 16 - יגמור פרינס, ויתר מיפין - יוציא ויתן
 17 כתובה. **רבי יהודה** אומר: **בישראל**, **תחש** אחר -
 18 יקיים, ושנים - יוציא ויתן כתובה. **בכהן**, שנים -
 19 יקיים, **ושלשה** - יוציא ויתן כתובה. **המדיר** את אשתו
 20 שלא תמנעם אחד מכל הפירות - יוציא ויתן כתובה.
 21 **רבי יהודה** אומר: **בישראל**, **יום אחד** - יקיים, שנים
 22 יקיים, **ושנים** - יוציא ויתן כתובה. **המדיר** את אשתו שלא תתקנש
 23 - יוציא ויתן כתובה.

24 **באחד** מכל המינין - יוציא ויתן כתובה. **רבי יוסי** אומר: בעניות - שלא נתן קעבה, ובעשירות
 25 - שלשים יום. **גמרא** וכוין דמשעבד לה - הדיכי מצי מדיר לה? **כל** מציניה דמקפעה לה
 26 לשעבודתה? **והתני**: יקונם שאני עושה לפדו - אינו צריך להפר, אלמא, כיון דמשעבדא
 27 ליה - לאו כל מציניה דמקפעה ליה לשעבודתה. **הכא** נמי, כיון דמשעבד לה - לאו כל
 28 מציניה דמקפעה לה לשעבודתה! **אלא**, כהותך שכולו לומר לה "צאי מעשה דך במונותך"
 29 נעשה

44 תני לוח דהיי דתן כשכופין להוציא (כתובות ע.א.)? יש לומר: ראי תני במתניתין אלא כגון מוכח שחן ובעל מוליסם, דאיתין ממלא. אבל תוך דראיתא כפייה דידהו על ידי פשיעת הבעל
 45 לא יקנה. ומתוך הדין ורובית דקתני, אפילו עניו ארי ששאו - נראה. שאינם מתכוונים להקניט ולרעה האשה. ועוד: שרביא ראי דרביא יוציא משמע כפייה, דמראב סוף: **הבא** על
 46 יבמתו (מג.א.ו.) וכו'. ורביא אצל בני בנישאת קמרי דהיינו יתון. ואמר יוציא ויתן כתובה. ומשמע דהיינו יתביטין ליה. ויתבה מאני לא חשיב לה להודא דבאח מתמעבד בחד
 47 תוך כשכופין להוציא. דההיא אינו פושע בה - דמה אותו יכול לעשות שחוא עקרי? ויש לומר: משום דקתני סיפא כין שדו עד שלא נשאו כין מששאו. ולא שייך לומר סבורה הייתי שאני
 48 יכולה לקבל. והוא אשתו ומתריב בהאי שטיא. ורבינו הנגאל הביא מירושלמי וכל תוך דרביא דמתניתין אין כופין. ויחי איתא דההיא: אמר ששואל אלא משקין אלא לפסולות. אמר רבי, ששואל
 49 תניא, דמדיר את אשתו מליהנות כו' משמע שמוציא. משמע שכופין ופסק רבינו הנגאל: משם שמע מנה - שאין כופין אלא היבא ששמש כרביא "כופין". אבל דאמר רבון יוציא/יציא/
 50 אומרים לו: בדי חיובן דהיינו דרביא, ואם לא תוציא - מתוך קלחון כרביא. אבל לפחות - ואלו לקמן בני האומר: אנין ון ואיני מפרנס" - דהיינו הנגאל דרביא: "כופין אותה."
 51 ורביא ויתן כתובה. והיא "דהולחין" דחוזרין אלא גדול למכפיה לבנוס או לפטור - היינו לפי שמונע מנחה כל בנינוי אשתו. כין תשמש בהשתן בין מנותת. אבל משום תשמיש דמנחה
 52 להוציא, או משום מנותת - לא. והיא דסוף הבא על יבמתו - ההם משמע להכתפות אמר, כדבשא מעשה לפניו צד להם להוציא. ויותר נראה דכופין בכל תני כרפריש רבינו יצחק. אלא
 53 דירושלמי כיון ששיך כפייה בבבלי, אבל לרין דקיימא לן דבדברים לא יסר עבד - על כרחך איירי בשותי. כיון דלשון יוציא משמע כפייה והיא נעושה לה קולא ומיהו, אין לבחן שום
 54 אדם לגרש ולעשות מעשה עד שבמאן ראיא ברויה, דהא אמרינן דגט מעשה בישראל שלא כדון - פסול, ואין להחזיר אשת איש מספק.

הכא

55 **הכא** נמי כיון דמשתעבד לה כו' - אם האומר ולוקין בתו ותינהו למנותתה בתשמיש דההיא, דאמר: יאסר תשמישך עלי אם אונן? יש לומר: דאם כן (אפילו) ששואל אלא דמאן
 56 אפילו כההיא: אמר שניא פתח לרדו - כלב מקום אל הוה לה למימר יתר מיכן יוציא ויתן כתובה. אלא לאורי שלשים כפייה והיא נעושה לה קולא מתמעבד חתא. ולביב שמאי
 57 שתי שבתות. ובהאי גוונא פריך לקמן אמאי דרמשינן כגון דהלינהו לקישושה בתשמיש המטה. ולביב נמי למימר כגון דאמר: יאסר תשמישך עלי מעכשיו אם תרעה ממני - דאו
 58 אסורה ליהנות. ודא רבי דהירד דאמר פריך שן ודרמיה (ד.ב.ג.) קונם עניי שבתה ויהא דאם אישך למחר, שלא יניח ויהא עני ילמור, אבא נמי - אסור לשמש שתי שבתות. ודבנאי לא
 59 מודיר דאישך דמפרש אותם. ואפילו לרבי דהוא דמירד - דהוא כהן דאמר דמירד - כיון שלא נרד. ובתוספתא רבא רבני - איסור לשמש שתי שבתות אמר. ודבנאי לא
 60 פירש: דלקמן דוקא מוק דהלינהו לקישושה בתשמיש דההיא. דקתני "המדיר אשתו שלא תתקשט" ולא קתני "המדיר מקישוט", משמע שפיר שמודיה מתשמיש מפני שלא תתקשט. אבל
 61 דאב דקתני "המדיר מליהנות", משמע שמתנאן משם מרדח.

1 נעשה באומר לה צאי בו - וזאת לא מצי למסרף וזאת לא אמר לה הכי, כדפיך ביאף
 2 על פי (כתובות נ"ג.) - ודבא אין אנו משני טרן מכומו שנוה, אלא טעמא
 3 בעלמא דלמא: דלמא חרדי - אלא בשביל שרועה שיהיו מעשה ידיו שלה. אבל התם
 4 בני מקדשו ידי אשתו - אין חרדי טוב. וצריך לתקן דבריה, שרועה למור קדשו ידיו
 5 לעשיקו. להכי שפיר כל היתא.

6 **אלא** אי חטמא נעשה בו - לא היה מצו
 7 לממור דמתניתין דהבא רבכי מבישי
 8 דאמר "אלא ארם מוציא דברוי לבעלה" כדאמר
 9 ביאף על פי (שב) - דלא מצי. ודודאי משום דאין
 10 ארם מוציא דברוי לבעלה - שו"ת לתקן דבריו.
 11 כמו התם ומקדשו מעשה ידיו, ואומרינן דבעי
 12 לממור קדשו דרך לעשיקו. דאנו אלא תיקון
 13 מלה בעלמא. אבל לחסוף על החרדי מכו שלא
 14 אמר כלל - אין לו לחסוף בשביל כך. כיון שאין
 15 לנו למור שכך היה דעו כל שום דבר אחר.
 16 כמו שהיו סבורין במתלה.
 17 **והאדנא** אדרתון לא מצינא לאינולגלי
 18 בחד - וארעתא דהכי לא מחלה שידוריה.
 19 הלכך משועבד לה. ומכל מקום אל תהיר, ודבעש
 20 גדרא אבתי אל היה משועבד. אי נמי, כל טעם
 21 מחלה חרדי חל. לכן שמועבד הוא - לא שיהא
 22 לגלגל עמו. דאף על פי דאין יורדה עמו - דאין
 23 זה חשיב ירידה, דמירי שאין בני משפחה
 24 מועשרים כמו בעלה רגילת בכך, אלא אבתי
 25 מתוך עשרו היה מותר. הלכך יש לה לגלגל עמו.
 26 וכשאנינו עמו - שו"ת לה להוציא בניו מהיתה
 27 רגילה בבית אביה.

28 **שהגיע** זמן ולא נשאו - פירש בקונטרס
 29 דמדאורייתא לא משועבד לה. לפיכך
 30 הגדר חל. וקשה דאם כן מן דנשואין זמן יחול
 31 הגדר מהאי טעמא. דהא קיימא לן דמונות
 32 נשואה זרבתו ועוד. קום שאני עושה לפי -
 33 אבאי אין הגדר חל? והא מעשה ידיו לבעלה
 34 לבעול עומא לא היו אלא מורכבין ויראה לפישי
 35 שהגיע זמן ולא נשאו. כלומר: הא דקמי עמיד
 36 פרנס אשהינו זמן ולא נשאו קאי. אבל כשנדר -
 37 עריך לאו תהיר. וצריך לתקן. והוא הנינו
 38 זמן, אבל נשאת - אין צריך להעמיד פרנס
 39 דסביר ויקבלה כדאמר בסמוך. ועוד שו"ת לומר:
 40 כשהירדה בכך בדין הנינו. ומיהו חל תהיר. לא
 41 אלמנה רבנן לשיעבודא דאשה כל זמן שלא
 42 נישאת. ומתפיקתה קונסו אוהו שיעבוד.
 43 **נשיא** אי לא עבד שליחותיה - הכא לא שייך
 44 טעמא חיולותא. כיון דלא נישאת. ואם
 45 תאמר: ועישה לה תקנה אחרת: נכון שיתן לו
 46 החרדי ממונתה, והלה יתן לה. כמו בני ברך
 47 דמייח לוקח. ואין לומר דוקא בא ברך ואין לו
 48 מה האכל תהירו. לה. דהיא בני מעשה היתב חרות
 49 משמע דאין תהיר. ויהא ליה מתנה גמורה - הוה
 50 שרי אבתי למכילי ויש לומר: דאין חוב אצל
 51 אין רגילת ליתן כבודא גזנא. ודכל שעה ירא
 52 שישום ביה ומקבל. ואם תאמר: ויפקי. ודכלקסן
 53 ויש לומר: דאין ראי לא שיתן אלא לכא ברך.
 54 והיא ראי נכנסו המונות לרשות אחרת משינאו
 55 מיד המוריד - ודינא כמו שתן עדיין בשרותה.
 56 ויתקנת דהנינו הרגיל אצלו - איכא לממור בני
 57 דלא עבד דרביי שפי משלשים יום. ודואל
 58 דתמירי איני אומר לו ליתן לו מנות. **ופיננס**
 59 (ס"ג.) אומר אדם לתנוי הרגיל אצלו תן פירות לחמירי לפעולתי. ואינו חדש אל משום שביעית ולא משום יין נסך. ודחתם לא קאמר לה דליתיה ליה איסורא. הלכך לאו שליחותיה עבדי
 60 אי חיוב ליה זין נסך. אבל באבא - שליחותיה קא עבדי כי חיוב ליה מן ממונתם

1 נעשה באומר לה - דאף על גב דלא אמר - הרי הוא באומר. ודואי ארעתא דהכי
 2 ארדה. ברלא ספקא - מונות למעשה ידיו הקיבול לה במשנת אף על פי (כתובות
 3 ס"ד.) הא רגילה כוונ - ומשועבד לה. שיתנו זמן ולא נשאו - דמדאורייתא לא
 4 משועבד לה. לפיכך חל הגדר. ואיסור דאורייתא הוא. ומורכבין לזוהי חוב. לפיכך עמיד
 5 פרנס. וניסת - והשאת חיובי במזונותיה. והגדר

6 **נעשה באומר לה** "צאי מעשה ידך במונותיך" וְאִם
 7 אִתָּא לְהָא דְרַב הוּנָא אָמַר רַב, דְּאָמַר רַב הוּנָא
 8 אָמַר רַב: וְיֹכְלָה אִשָּׁה שְׂתֻמְאָמָּה לְבַעְלָהּ "אֵינִי נִיזְוֵת
 9 וְאֵינִי עוֹשֶׂה", וְאִם שְׂאֵנִי עוֹשֶׂה לְפִיךָ" אָמַי אֵינִי
 10 צְרִיף לְהִפְרֵי? לְמִינָא: מִתּוֹךְ שְׂיֹכְלָה לֹאִר "אֵינִי נִיזְוֵת
 11 וְאֵינִי עוֹשֶׂה" - נַעֲשֶׂה כְּמִי שְׂאֻמְרַת לֹא "אֵינִי נִיזְוֵת
 12 וְאֵינִי עוֹשֶׂה!" אֵלָּא, לֹא תִמְכַּר נַעֲשֶׂה, אֵלָּא: פְּאֻמְרָא
 13 לָהּ "אֵינִי מַעֲשֶׂה יְדֵיךָ בְּמוֹנֹתַיךָ". אִי הֵכִי, פְּרָנְס
 14 לְמַה לָּהּ? בְּרַלְא סַפְקָה. אִי בְּרַלְא סַפְקָה - הָרַד
 15 קְרִישֵׁינָא דְרוֹכְתֵימָּה! אָמַר רַב אִשִּׁי: כְּמַסְפַּקְתָּ לְדָרְסִים
 16 גְּדוֹלִים, וְאֵינִי מַסְפַּקְתָּ לְדָרְסִים כְּסוּיִם. הֵי דָרְסִים
 17 כְּסוּיִם הֵכִי דְמִי? אִי דְרִגְיֵלָה בְּהוּ - הָא רִגְיֵלָה בְּהוּ,
 18 וְאִי לֹא רִגְיֵלָה בְּהוּ - פְּרָנְס לְמַה לָּהּ? לֹא צְרִיכָא,
 19 דְרִגְיֵלָה בְּבֵית נְשָׂא, וְקָא מְגַלְגֵּלָא בְּהַרְיָה, דְּאִמְרָה
 20 לִיה: עַד הָאֲדֻנָּא דְלֵא אֲדֻרְתָּן - גְּלַגְלִינָא בְּתַדְךָ,
 21 שְׂאֵנָא עַד שְׁלִשִׁים יוֹם? עַד שְׁלִשִׁים יוֹם - לֹא שְׂמַעֵנָּה בְּהָ אֵינְשֵׁי, וְלֹא וְיֹלָא בְּהָ מִיִּלְתָּא. טַפְּא
 22 - שְׂמַעֵנָּה בְּהָ אֵינְשֵׁי, וְיֹלָא בְּהָ מִיִּלְתָּא. אִיבְעִית אִימָא: שְׂהִירָה כְּשִׂוְיָה אֲרוּסָה. אֲרוּסָה מִי
 23 אִתָּא לָהּ מוֹזִינָא? שְׂהִינָא זְמַן וְלֹא נִישְׂאוּ. דְּהֵינָן: דְּהֵינָן זְמַן וְלֹא נִישְׂאוּ - אוֹכְלוֹת מִשְׁלוֹ, וְאוֹכְלוֹת
 24 בְּתַרְבֻּמָּה. וְנָשָׂא שְׂמַעֵנָּה עַד שְׁלִשִׁים יוֹם? עַד שְׁלִשִׁים יוֹם עֲבִיד שְׂלִיחַ שְׂלִיחַת הַיְהוּדִית. מִפִּי - לֹא
 25 עֲבִיד שְׂלִיחַת הַיְהוּדִית. וְאִיבְעִית אִימָא: שְׂהִירָה כְּשִׂוְיָה אֲרוּסָה נִישְׂאוּתָא. נִישְׂאוּתָא? אֵי
 26 דְּאִמְרִינָן הֵכִי גַבִּי מוֹזִינָא מִי אֲמַרְינָן הֵכִי? אֵלָּא מִתּוֹרְתָא פְּרָשְׁנִין מַעֲרָא. "עַד
 27 שְׁלִשִׁים יוֹם יַעֲמִיד פְּרָנְס". וְפְרָנְס לֹאִי שְׂלִיחוֹתָהּ קָא עֲבִיד? אָמַר רַב הוּנָא פְּאֻמְרָא כֵּל הֵנָּן
 28 אֵינוֹ מַפְסִיד וְכִי אָמַר הֵכִי לֹאִי שְׂלִיחוֹתָהּ עֲבִיד? וְהֵתֵנָּן: מִי שְׂהִיָּה מוֹגֵלְפֵךְ בְּבוֹר וְאָמַר
 29 "כֵּל הַשְּׂמֹעַ קוֹלֹ וְיִכְתוֹב גַּבִּי לְאִשְׁתִּי" - הֲרִי אֵלֹי יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ. הֵכִי הַשְּׂמֹעַ? אֵי!
 30 "כְּתוֹב", הֵכָא מִי קְאָמַר "יְהוֹן"? "כֵּל הֵנָּן" קְאָמַר. וְהָא אָמַר רַבִּי אָמִי: בְּרַלְקָה הִתִּירוּ לֹאִמְר
 31 "הַמְכִּינָה אֵינוֹ מַפְסִיד!" בְּרַלְקָה, לְמַעֲשֵׂי מֵא - לֹאִי מַעֲשֵׂי מִי הֵא וְנָוֵנָא? לֹאִי מַעֲשֵׂי מִי
 32 שְׂאָר אִיִּסוּרִים בְּשָׂבַת. מְלִיבֵי רַבְּהִי: הַמְעִיד הֵנָּה מְכִיבֵרֵי וְאֵינוֹ מַעֲשֵׂי מִי הֵא וְנָוֵנָא? לֹאִי מַעֲשֵׂי מִי
 33 הֲרִיגִיל אֲצִלוֹ, וְאִמְרֵי לֹא: "אִישׁ פְּלוּנִי מְעִיד מְעִיד מְכִיבֵרֵי מִיבִירוֹ וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה אַעֲשֶׂה לוֹ". הוּא נֹתֵן
 34 לוֹ, וְכָא וְנֹטְלָא מֵהָ - הֵכִי הוּא דְשִׁרִי, אָבֵל "כֵּל הֵנָּן אֵינוֹ מַפְסִיד" - לֹא! לֹא מִיבְעִינָא קְאָמַר;
 35 לֹא מִיבְעִינָא "כֵּל הֵנָּן אֵינוֹ מַפְסִיד" - דְּלַעֲלֵמָא קְאָמַר. אָבֵל הֵא, בֵּינָן דְרִגְיֵלָה אֲצִלוֹ, וְקְאָוֵל
 36 קְאָמַר לִיה - כְּמָנָא דְאָמַר לִיה "וְיֵל תֵּב לִיה אֲתָּ דְמִי, קָא מְשַׁמְעֵן לִי, נִגְפָא, הַמְעִיד הֵנָּה
 37 מְכִיבֵרֵי וְאֵין לוֹ מַה יֵּאֱכַל - הוֹלֵךְ אֲצֵל פְּלוּנִי הֲרִיגִיל אֲצִלוֹ, וְאִמְרֵי לֹא: "אִישׁ פְּלוּנִי מְעִיד
 38 הֵנָּה מְכִיבֵרֵי, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה אַעֲשֶׂה לוֹ". הוּא נֹתֵן לוֹ, וְכָא וְנֹטְלָא מֵהָ. בֵּיתָא לְכַנְוֵת, וְהִרְדוּ
 39 לְפָנֵיהּ שְׂחִירָה לְקַנְוֵר - הוֹלֵךְ אֲצֵל פְּלוּנִי הֲרִיגִיל אֲצִלוֹ, וְאִמְרֵי לִהֵן: "אִישׁ פְּלוּנִי מְעִיד
 40 הֵנָּה מְכִיבֵרֵי, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה אַעֲשֶׂה לוֹ". הוּא נֹתֵן שְׂחִירָה לְפָנֵיהּ, וְהוּא מְכִיבֵרֵי מִיבִירוֹ
 41 בְּרַדְךָ וְאֵין עִמָּה מַה יֵּאֱכַל - נֹתֵן לְאִחֵר לְשׁוֹם מְקִיבָה, וְהִתֵּל נֹטְלָא וְאוֹכֵל, וְמוֹתֵר. וְאֵם אֵין
 42 שֵׁם אִחֵר - מְנִיחַ עַל גַּבִּי הַסְּלַע אֵל גַּבִּי הַגֵּדֵר, וְאִמְרֵי: הֲרִי הֵן מוֹפְקָרִין לְכָל מִי שְׂחִיפִין.
 43 וְהִתֵּל נֹטְלָא וְאוֹכֵל, וְמוֹתֵר. וְרַבִּי יוֹסִי אוֹסֵר. אָמַר רַבָּא: מֵאִי טַעֲמָא דְרַבִּי יוֹסִי - גְּזוּדָה מִשּׁוּם
 44 מַעֲשֶׂה

61 **באומר** כל חן הוא מפסיד - ולא בעי לשניו בתוני הרגיל אצלו. אומר רבנו יוחנן דעמיד פרנס - משמע דפרנסה לא מונות. אבל בתוני הרגיל אצלו - לא מפסיד לה. מיהו, אומר
 62 רבנו שמואל: דוקא בני האי גזנא דאמר בסתם "כל חן הוא מפסיד" שרי ממודר הנאת. אבל לממור ליחיד אי תוון לא תפסיד - אסור, וימחוי כשלוהו. דבני בא ברך כל
 63 שרי לממור להו, ובסוף מסקנא בני דרמשיני: לא מביעא כל חן בו, אי איהו שרי לממור ליחיד - זהו ליה למינוני בתוני הרגיל אצלו. אי תוון לא תפסיד" זהו משמע לן רבולתא.

כתובות המידור - פרק שביעי דף עא עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזליץ)

תוספות

1 הניחא לרב דאדא בר אבהו דאמר בעל מפר, אלא לרב הונא בר. פירוש משום עיני נפש
2 הוא דאינו מפר: דא דקאמר רבי יוסי "אלא פלו נדרי עיני נפש" - לא שילא ויכלי הבעל
3 להפר, אלא שאינו מפר משום נדרי עיני נפש, אלא מפר הוא משום דברים שבטו לבניה.
4 והתם מפרש דתנא מניה דאי מפר משום עיני נפש מפר פר לעצמו כן לאחרים. אין
5 בהם עיני נפש. לעצמו מפר, לאחרים - לא
6 מפר. ופריך הניחא לרב אדא בר אבהו דאמר
7 בעל מפר. כן בנאצא בספר ישן, וכן איתא בגמרא
8 (פא.א) ולא בספרים שכתוב להפר. ופליגי רב
9 אדא בר אבהו בר הונא אליבא דרבי יוסי,
10 דאמאי אין אלו נדרי עיני נפש. אלא מפר משום
11 דברים שבטו לבניה. דרב אדא בר אבהו אמר:
12 מפר, ורדיהאי וקישוטו הוו ודברים שבטו לבניה.
13 ורב הונא לא חיביב ודא דברים שבטו לבניה, שלא
14 מנינו שולח לו. ולא רטינו: והאב במאי עסקינן?
15 בדברים שבטו לבניה, פירושי: בקישוט והעשיר את
16 השער. הניחא למואן דאמר כן; דאם כן הוה
17 משמע דפליגי אם בעל מפר בדברים שבטו
18 לבניה אם לאו. וליחא, דלא נחלק אדם מעולם
19 על כך שלא יפי בעל דברים שבטו לבניה,
20 ודבריהאי היא ברש פרק תרואה גדרים (ע"ט).
21 דמיפר. ומפיך לא מוכרחי, "אין ביש לאשתו כן
22 אב לבתר" - מלמד שחוקק מפר דברים שבטו
23 לבניה. והאב בני משקל בתרולתו לקיימה
24 בתשמיש הטהור. ותשמיש המטה חוי בריש
25 שבטו לבניה, כדומכה (במשנתא) במשנתא
26 בתרייתא גדרים (ב"ב).
27 כגון הלהינו לקיישה בתשמיש הטהור -
28 ואם תאמרו ואמאי לא מוקי לה דלהינו?
29 באיסור פירות שבעולם; ולא יוכל להקשות:
30 ותתקשט ותאכר, אי לבית שמאי כ"ו ונראה
31 לרבינו משמון קב אברהם: משום דאבתי חיה קשה
32 ליה - ותתקשט ותאכר לרבי יודיהו ויהי אורי.
33 ולא ותקשט ולא תאכר - פירושי: והכי מצי
34 מיפר; אבל לא פריך. אמאי יוציא ותן
35 כתובה, הוא לרבי ויכולה לשלם על התקשה -
36 דאם כן אולי בני חקשי. **והתקשט** ותאכר
37 אי לבית שמאי בר - ודרשלתנו על השואל
38 ודלפק ונתן שיש עיני בקישוט, ולא להנהו
39 בתשמיש - יוציא לאלתר ותן כתובה, שאין לה
40 לתמוה כלל ולמנוע מקישוט.
41 **אבל** לבא גדרה אידו בר - ואם תאמר:
42 ותמוה, שמא ימצא פתח להקשות?
43 ונדשאל על ההקש, כדאמרינן בשילוח נערה
44 המאורסה (גדרים ע"ט.א) ואומר רבינו יצחק:
45 דאין נשאלין על ההקש אלא ביים שמוט שאמר
46 לה: קיים לך, כי אבך עם עבד יום שבעתי, שאינו
47 יכול להפר מחמת שהדריש לה - אינו יכול
48 לשלוח על שאלה, אפילו אם תמצא חסד ויכול
49 לשלוח - אורי שפיר, דוראי כשחדיהי שחול
50 ותמוה לבית הלל שבת אחת, שאין קשה לה
51 לתמוה - וסברה דרשואה מירוח רוח לאור
52 מיכן תהייס. אבל אב הוא, דסברה מיטאט סני. ואיני
53 סברה שיתקיים שם - לא תהקו חכמים ותמוהין.
54 הואיל קשה לה **גבי** חסד לא רטינוי "שלשה",
55 דאם כן הוה עילק דהא בגמרא כדריקו בני רגל. **כאן**
56 מלך אף על פי שפירוי לא הניחה שבתה, ומתניתין דקתי
57 בשאניה דרופה, אלא על פי שפירוי לא הניחה שבתה -
58 ורטינוי בני "זאת" ופירוש הקונטרס לא גייס דכתיב "ואמר רבי יוחנן", רבינו חמ.

בגמרי צבעונים - גנאי ובוזין הוא ומותנה עליו. **האב כמאי** עסקינן - קישוט
דמתניתין דהבא. **כדברים** שבטו לבניה - סם הנשחר את השער. **כפיף פיר** - בעפר
חור שהוא רגל שם. כלומר: בדבר שהוא רגל בו, כיון דאף להשמר - שאינו מוקי, פיר
במנו פירא דכורי (כתובות ע"ט.א). **אילא אמאי** עסקינן דלהינו לקיישה?
בתשמיש - ומשום הכי מצי מיפר, דלמאט
מחקשט, ומיחסיא ונתת תשמישו עליה.
בופה ופוספוסין - שאניה וכולה לאסור עצמה
עליה. אבל יכולה לאסור עליה, שתהא היא
מודדת ולא היא, כגון נגאת תשמישו עליה -
דצריך ואל להפר, שלא ואיכלנה דבר האסור
לה. ולא תתקשט ולא תאכר - לרבי יוסי, כיון
דאמאי אין אלו נדרי עיני נפש, היאך יכול
להפר? ואי משום דלהינו בתשמיש - לא
תתקשט ולא תאכר. אם כן קרי לה מנוחה -
וכי מנוח - מקשטא. אישתבה נדור זה אסורה
עליו. לפיכך יכול להפר משום דברים שבטו
לבניה ותתקשט ותאכר אי לבית שמאי -
אמאי יוציא לאלתר ותן כתובה, ותתקשט
ותאכר; והתי ליה במידת את השוה שמוציא נתיב
המטה. ותמן בפרק יאף על פי: לבית שמאי שמי
שבתוה, ולבית הלל שבת אחתו הני מילי -
שיש לו זמן, שמאי ימצא פתח לגורו - והכי
דאדרה איתא, אבל חיוב דתירה אורי ואייתקין
ולא דהפר - אינה יכולה לגור אצלו כלל,
ואפילו על שתאסר על יד קישוט. דסברה
מיטאט סני ליה, וכפח קצבה - כלומר, אם נתן
קצבה, עד כמה לא כייפיק ליה להוציא; נתיב
פתיח קשישה - שנתקשטה לפני גדרה.
משנה כשהן בעיר אחת - דרך בתם ללכת
אצלם ברליגים. רגל אחד - מציא משום
אנפשה, שלשה - לא מציא מוקמא, ובגמרא
פריך: אלא שנים, מאי שנעיל **בפיר** - בגמרא
מפרשי. **חמפת דבר אחד** - בגמרא מפרשי.
שחאמרי לפלוני - בגמרא מפרשי. שתהא
כפלאה הפקדה - בגמרא מפרשי. **סימא**
דקתיני שלשה ויציא. אלו שנים קיימ - אתאן
לכרות. ורופה - לילך לבית אביה תמיד -
שנים ויציא. שאניה דרופה - שנים קיימ
דכתיב - לא רטינוי. אישי - לשון אישות
ונישואין; ככלה בבית חטי - כשבר נסיח, ונג
לכה בעלמה, ואינה נושה הימנו.
איבא

1 **בגמרי צבעונים**. **האב כמאי** עסקינן - **בדברים** שבטו
2 **לבניה**. הניחא למואן דאמר בר אבהו דאמר
3 **מיפר**, אלא למואן דאמר בר אבהו דאמר
4 **איבא לבימור?** **דאתמר**: **בדברים** שבטו **לבניה**. **רב**
5 **הונא אמר**: **הבעל** מיפר, **רב אדא** בר אבהו **אמר**:
6 **אין הבעל** מיפר, **שלא** מצינו **שעיל** שמת **בעפר** פירי!
7 **אילא** **האב כמאי** עסקינן - **כגון** **דהלנינו** **לקיישה**
8 **בתשמיש** הטהור. **דאמר**: **יאסר** **הניחא** **תשמישו** **על**
9 **אם** **אתקשטו**. **פראמר** **רב** **פתיא**, **דאמר** **רב** **פתיא**:
10 **"הניחא** **תשמישו** **עלי"** - **יפר**, **לפי** **שאין** **מאכילי** **לאדם**
11 **דבר** **האסור** **לו**. **ולא** **תתקשט** **ולא** **תאכר**: **אם** **כן**
12 **קרו** **לה** **מנוחה**. **ותתקשט** **ותאכר**, **אי** **לבית** **שמאי**
13 **- שמי** **שבתוה**, **אי** **לבית** **הלל** - **שבת** **אחת**: **הני**
14 **מילי** - **היבא** **דאדרה** **איהו**, **דפקדה**: **מירוח** **רתח**
15 **עילואי**, **והשוא** **מוחבי** **דעמיה**. **אבל** **האב** **דגדרה**
16 **איהו**, **ושתיק** **לה** - **סקרה**: **כדאשתק** - **מיטאט** **הוא**
17 **דכני** **לי**. **"רבי** **יוסי** **אומר** **בענינו** **שלא** **נתן** **קצבה**.
18 **וכפח** **קצבה** **אמר** **רב** **יהודה** **אמר** **שמואל**: **שנים**
19 **עשר** **תלש**. **רבה** **בר** **בר** **הנה** **אמר** **רבי** **יוחנן**: **עשר**
20 **שנים**. **רב** **הקדא** **אמר** **אבימי**: **רגל** - **שכן** **גזות**
21 **ישראל** **מתקשמות** **הרגל**. **"בעשירות** **שלישים** **יום**.
22 **מאי** **שאין** **שלישים** **יום?** **אמר** **אביי**: **שכן** **אשה** **השוקה**
23 **הניית** **מירוח** **קשיונה** **שלישים** **יום**. **כמשנה** **המידור**
24 **את** **אשתו** **שלא** **תלך** **לבית** **אביה**, **בזמן** **שהוא** **עמה**
25 **בעיר**, **הודש** **אחד** - **יקיים**, **שנים** - **יוציא** **ותמן** **כתובה**.
26 **ובזמן** **שהוא** **בעיר** **אחרת**, **רגל** **אחד** - **יקיים** **שלשה**
27 **לילות**. **יוציא** **ותמן** **כתובה**. **המידור** **את** **אשתו** **שלא** **תלך**
28 **לבית** **האב** **או** **לבית** **המשחה** - **יוציא** **ותמן** **כתובה**,
29 **מפני** **שנעיל** **כפנייה**. **ואם** **היה** **מוען** **משום** **דבר** **אחר**
30 **רשאי**. **אמר** **לה**: **על** **מנת** **שתאמרי** **לפלוני** **מה** **שאמרתי** **לה**, **או**
31 **מה** **שאתאמרי** **למוערה** **לאשפה** - **יוציא** **ותמן** **כתובה**. **גמרא** **הא**
32 **גופא** **קשיא**: **אמרתי**: **רגל**
33 **אחד**, **יקיים**, **הא** **שנים** - **יוציא** **ותמן** **כתובה**. **אימא** **סיפא**:
34 **שלישה** **יוציא** **ותמן** **כתובה**, **הא**
35 **שנים** - **יקיים**! **אמר** **אביי**: **סיפא** **התאן** **לכתנה**. **ורבי** **יהודה**
36 **הוא** **רבה** **בר** **עילאי** **אמר**: **לא**
37 **רבי** **יוחנן**: **ככה** **שמנצאת** **שלמה** **בבית** **חמיה**, **ורדפה** **לעל**
38 **והנידו** **שבתה** **בבית** **אביה**. **"תנה** **ביום** **הוא** **נאום** **ה'** **תקראי** **אישי** **ולא** **תקראי** **לי** **עוד** **פליג**.
39 **אמר** **רבי** **יוחנן**: **ככלה** **בבית** **חמיה**, **ולא** **ככלה** **בבית** **המשחה** -
40 **בשלא** **למא** **לבית** **המשחה** -
41 **איבא**

1 המדיר את אשתו שלא תשאל בו - תימה: דעל כרחך לא מיירי דבא גבריה היא וקיים
 2 לה, הוא, דהא קתה סיפא: וכן היא שנייה: ואיזה לא מני לארורה אלא אם כן
 3 חלה בתשמיש, ואם כן לשמואל למה יציא לארורה: ותיאיר לביה חלה שבת אחת
 4 ויש למור: לדעולם שלא חלה בתשמיש כאלא כן: ותיאיר לביה חלה שבת אחת.
 5 יוכלה בשביל זה לשאל. ולא תשאל - אסור
 6 תבא בליה, שלא תוכל להשאלם.

7 א' ידיע פירוש - תימה: דלוקמה כגון ידיע
 8 ופרש. אבל היה דהיה רוצה להחליבו, שלא
 9 היתה סבורה שהיה יודעו ואומר רבינו יצחק
 10 דטאבילתור משמע שהאבילתו, ומדוקק היאך
 11 האבילתו. מיהו קשה: דייק בני איוולא
 12 קיעה לה חלה: ונראה לרבינו שמשון כן אבדום:
 13 וזה שרעתה לאבילתו היא יצאה כאלא בחובתו
 14 דיוכלה לומר משמעת דהיא, אבל היתה בא לאבול
 15 היתה מונעת אותך.

16 פלוני דבר תיקון בו - דבר יוכל למור דאיבא
 17 עדים שהאבילתו וכו' וכן רבינו אשכנזי -

18 אלא לא שכיח. א' דלא ידע נסמך עילוח -
 19 הבא על מני לאשקשי: אי דלא ידע מנא ידע
 20 בדפריך לעיל. שדרי יכול ליעת שראה גבריה
 21 אצירי כן ממלכסם בום. להכי פריך: נסמך
 22 עילוח, שאופרת שתלכלכו לה ממקום אחר.
 23 וספיקא לה לעצמה - אלא תאמר: אמאי אין
 24 מברכת הבה על ספירתה כגון מברכין על ספירת
 25 העשירה: והא תניב וספרתו ויש למור: דאין
 26 מברכין אלא ביובל, ששברין ביה דין בכל שנה
 27 שלעולם יוכל ללמנט ססוד, וכן עומר. אבל
 28 ובה, שאם תראה: הסתור - אין לה למנות.
 29 יחזור ויבטל כד שחרור בפני ופר לה -
 30 ואם לא וקשיטתה: לא ידע דמי חזרה,
 31 שיפר. ואף על גב דבעיא היא בפרק יעשה
 32 ובאוסוסה (נדרים עב.ב) אם בעל מפרץ בלא
 33 שמינה ואין לא - לא ישובל להפר נדרים שחרור
 34 כמאן ולתוא, דאם כן תפסח ויבא אדם מפרץ
 35 בלא שביעה מומריך להקטינה. אלא מיירי
 36 נדרים שכתב נדרה, ולא שמע. אבל הבא חבו
 37 ופי: ושכח עדין לא נדרת, ולאוד מוכן - סמך
 38 חזרו ותעברו מיד קודם שיפר. ודא רבעי למפסע
 39 מהנתיב: ואמור לאשנו על נדרים שחרור כמאן
 40 עד שאבא ממקום פלוני ודין תן מופרין. רבי
 41 אליעזר אומר: מופר. לא משום דמבעיא ליה
 42 היבא דלא נדרת, דרע מופסע מדריבא אליעזר.
 43 ואדרבה. מרבין הוה ליה למפסע דקנינא
 44 וחכמים אמרין: אינו מופר. אלא הכי קאמר דהם
 45 מדריבא אליעזר נשמע לרבנן, דעל כרחך לא פליגי
 46 עליה רבנן אלא בהא דאין יכול להפר קודם
 47 שחילוק נדר. אבל בהא - מוזר רבנן, דאם כבר
 48 חילוק - נדר - דמיפר, אף על גב דלא שטע.

טווח

1 איבא נעל בפניה - דלה על שמחה ופיקוד צער. סופנה - קורבה. כשם שלא נגלה
 2 חסד, כך לא יגמלו עמה. ריפף - יתן לו לבו שאף הוא ספידורה, ואל ידע לו אם נהג
 3 כן רייל - דררם קילו בכיבי נוספרי. ואלו - ליות את המטה מביה האבל לקבר. שתיא
 4 כמלאה ונפצת - אלא תשומש ומלא דרמה שבת זרע. תרוץ ברחלה ותפצנע.
 5 שלא יקלט ותתעבר. ריחיים ותגור -

6 היסטולין. משהו דת יהודית - שנהגה בנות
 7 ישראל, ואף על גב דלא כתיבא. ופוזח בשוק -
 8 בגמרא מפרש. מברדיית בתוך ביה - מפרש
 9 בגמרא. גמרא: הכי רמי - דהאבילתו. א'
 10 ידע - כשאל. נפרש - ולא יאכל. מנא דע
 11 - מי אמר לו אחר, כי שדוא בא דהציאה
 12 חזוקה נהג בשביעותה - שראוה לובשת בניד
 13 נדתי, לבלקח אמרה שדואה אני, ושמישה
 14 גבלה וילקח - אם הוטר בו, וכי האי גונא
 15 משכחת לה למתניתין, דלאחר תשמיש
 16 הודיעתו שביעותו שחזוקתה נהג. גנים מרים
 17 - דפרש "גנים מירידין" (שבת זכב.ב) ליקו
 18 מיוחבל את מעשה יודיקן. ירידה - משמע
 19 בעצמה קום על קר פלוני. יחזור ויקשינה -
 20 אין לו להציאה, אלא כך תקנהה. בכפיש -
 21 בתוך כל אחד, כששאלה ימטר שכתבו. אף זה יבא
 22 לידו שתקלעו. מאן דרמינה לה אמה - דרבי
 23 יחודה, דתי קתנא אחלה - כל שכן אנדרים
 24 דלא שכיח. דאורייתא ויהי - ואמאי לא קרי
 25 לה דת משה: אורחה - מדעבדין לה הכי
 26 לתולה מרה בניד גמרה, כמו עשיתה לחתונתו
 27 בעצמה. מכלל דאסור. אף נמי מרבית
 28 זופרני - מכלל דהווא שעתא לאו פריעה
 29 הוה. שעת מנע אין דרך בנות ישראל לצאת
 30 פרועת ראשו. וכו'. עיקר. קלחה

22 תשאל ושלא תשאל נפה וכברה וריחים ותגור - יוציא ויתן בתובה, שמשאיה שם רע
 23 בשביעותיה. תניא נמי הכי: המדיר את אשתו שלא תשאל ושלא תשאל נפה וכברה,
 24 וריחים ותגור - יוציא ויתן בתובה, מפני שמשאיה שם רע בשביעותיה. וכן היא שפדרה
 25 שלא תשאל ושלא תשאל נפה וכברה וריחים ותגור ושלא תארוג בגדים נאים לבגיו -
 26 תצא שלא בתובה, מפני שמשאיהו שם רע בשביעיו. מושנה ואלו יוצאות שלא בתובה:
 27 העוברת על דת משה ויהודית. ואיזו היא דת משה - מאבילתו שאינו מעושר, ומשמשותו
 28 נדה, ולא קוצה לה חלה, ונודרת ואינה מקיימת. ואיזוהי דת יהודית - יוצאה וראשה
 29 פרוע, ומאן ופוזח, ובגידת עם אדם. אבא שאול אומר: אף המקללת וילדיו בכפיו.
 30 רבי טרפון אומר: אף הקולנית. ואיזוהי קולנית - לבשהיא מדברת בתוך ביתה ושביעה
 31 שומעין קולה. גמרא "מאבילתו שאינו מעושר". הכי דמי? אי דרע - נפרוש, אי דלא
 32 ידע - מנא ידע? לא צריכא. דאמרה ליה: פלוני פתן תפון לי את תהרי. ואילו שיליה,
 33 ואשתבה שיקרא. "ומשמשותו נדה". הכי דמי? אי דרע בה - נפרוש, אי דלא ידע -
 34 כמבדוק עיליה. דאמר רב הונא פר בהנא אמר שמואל: מנין לגדה שפופרת לעצמה -
 35 שאמר: "וספרה לה שבעת ימים" לה - לעצמה! לא צריכא, דאמרה ליה: פלוני חכם
 36 טירה לי את תרם, ואול שיליה ואשתבה שיקרא. ואיבעית אימא, כדרב יהודה. דאמר
 37 רב יהודה: היה מנהג נדה בשביעותיה - בעלה לוקח עליה משום נדה. "ולא קוצה לה חלה". הכי דמי? אי דרע - נפרוש,
 38 אי דלא ידע - מנא ידע? לא צריכא. דאמרה ליה: פלוני גבל תפון לי את תהרה. ואילו שיליה ואשתבה שיקרא. "ונודרת
 39 ואינה מקיימת". דאמר רב: פעון נדרים גנים מרים, שאמר: "אל תתן את פיך לחטאי את בשרך וגו'", ואיזו הן מעשה דיו
 40 של אדם - היו אומר בניו ובנותיו. רב נחמן אמר, מתבא: "לשוא הכיית את בניכם". לשוא - על עסקן שוא. תניא, היה רבי
 41 מאיר אומר: כל הילוע באשתו שפדרת ואינה מקיימת - יחזור וידרורה. ויריבה? כמאי תתון לה? אלא, יחזור ויקניטנה כדי
 42 שחרור בפניו, ויפר לה. אמרו לו: אין אדם דר עם נחש בכפיפה. תניא: היה רבי יהודה אומר: כל הילוע באשתו שאינה
 43 קוצה לו חלה - יחזור ויפריש אתריה. אמרו לו: אין אדם דר עם נחש בכפיפה. מאן דמתני לה אהא - כל שפן אתך,
 44 אכל מאן דמתני אתך, אכל הא - זמנין דמקרי ואכיל. "ואיזוהי דת יהודית יוצאה וראשה פרוע דאורייתא
 45 היא, דקתיב: "ופרע את ראש האשה", ותנא דבי רבי ישמעאל: אודרה לבנות ישראל שלא יצאו בפרועי ראש דאורייתא -

קלחה

כתובות. המדיר - פרק שביעי דף עב עמוד ב - מתוך מהדורת "אבן ישראל - (שטיינזילץ)"

תוספות

כמוהו ורד כנגד פניה - ורבינו גונאל פירש טוה ורה: צמר ארום איה טוה - שיפול על פניה מהדוריהו, וזהו טוה מנח פריצתו.

ואלא בחצר - פירש: אפילו כל קלתה נמי אין בה משום פריעת ראש, שאם לא כן לא נהנת בת לאברהם אבינו. וילוי'ו בפני מילוי'ו - לא מבטיח אבינו על בעל,

כדקנינו במתניתין, אלא בפני מילוי'ו - והדיוט

בניו של בעל - לא הקלה אביו של בעל בפנינו.

ויש פרישתו: וילוי'ו בפני מילוי'ו - זקן על בעל בפני הבעל, כי הויכ דנידו' דוקא 'בפניו' דמתניתין, ולא היא. דהא מפרש רבה דאמר:

נכליה אריא לטבא אבאי בריה - משמע בריה רבעל. על מנת שאין עליה נדדים כר - הינה

לרבינו יצחק: מאי אריא על מנת? אפילו סתם

נדי, דהא בפרק א' ע"פ (כתובות נ"ג.) גורין שלא תאכל אריסה תן שראל בתרומה, גורה

משום סימפון ושו לומר: דלכ דאמר בגמרא

קודשה על תנאי וכנסה סתם - צריכה הימנו גט.

נקט 'קודשה' על תנאי משום סיפא: לאשמועתי

דאף על גב דקודשה על תנאי - בעיא גט.

ולשמואל נמי נקט 'על מנת', למימרא דבכל גמ' אינה מקודשת, אפילו כנסה ואחר כך סתם.

כדאמרין בגמרא. ועוד יש לומר: דנהו דשיך רב סימפון, אפילו בקודשה סתם, ולא תאכל

בתרומה. מכל מקום צריכיה טו מדרבינא, ויהו מדאורייתא מספק, ויהו: כתובה ליה לא לכולי

עלמא, אפילו קודשה סתם. כדנתיב לעיל: ואם

אמר אי אפילו כנסה נדנית - תנא שלא

בכתובה, ואי נשואי כנסה ופליג - לא מילי אלא

משום דקסבר: הוא נתן אצבע בין שתייה, ולא הני

הכי - מודה דאין לה כתובה, והא דנקט

במתניתין 'וכנסה' הוא דתיק אפילו לא בעיא גט, אלא נקט 'כנסה' דאפילו הכי ליה לא

כתובה, ליה דתומיקו ק"י סיפא בקודשה על תנאי

וכנסה סתם - הוא דתיק דאפילו קודשה סתם

וכנסה סתם תנא שלא בכתובה, אלא נקט קודשה

על תנאי לאשמועתי דאפילו הכי כתובה גמ' דלא בעיא גט, אלא גיטא - אלא תנאי הכי

מאי דפרישתו דקודשה סתם צריכה גט, מאי שנא

דבנמינא אילנותי איה צריכה גט? ונתן ברש

יבמות (כ"ב.) 'וכול' שנמינא אילנות - צריכהים

ומתרות'. משמע דאפילו מדרבנן לא בעיא גט

דאי בעיא גט, אפילו מדרבנן - לא היה צריכה

מתורתא, אלא חולת' ולא מתיבתא. מידי דהוה

אכל הויכלה לטמן ולא מינאה, דריתה חולת'

ולא מתיבתא. וצריך לחלק בין מום דאילנות

לשאר מומין, והא דמשמע בדשול'ו (יו"ט מ"ג.)

דאילנותי צריכה גט, דתני: 'המציא אשתו

משום אילנות לא חזיר, וטעמא משום קלקלא.

ואם לא היה צריכה גט - מה מועיל לה אסמור

לא חזיר? הא מקלקלה איה אם דרתיא בלא גט.

החם מיירי כנסת אילנות, שלא היה להם כח

לברר אם הם סימני גמורים אם לא, הלכך

צריכה גט מספק, ומכל מקום אין לה כתובה -

דמסיקא לא מפיקין ממונא. דרע' דאי בריא

אילנות איירי - דאי' יכול לקלקלה ולרעול' לא יהו לה גנים, ודאי אילנות אין לה רפואה, דהא יוצאה מלא הליצה. והא היה לה רפואה - היתה צריכה הליצה. כמו סריס טהנה. דתני

בהרעל' (יבמות ע"ג.) דחולין וחולין לאשתו, שכן מותרין אלא כנסתא ליה שמעיה. והא דתני לקמן (ב"ב.) 'דזמנא הושתיה והאילנות אין להן לא כתובה כר', ואית' לו למידק: כתובה

הוא ולא בעיא, הא גיטא - בעיא, אכא לפרש רמב"ם שנה נקט 'אין' לה כתובה, לדיקדק, ויהו גיטא - בעיא, דהא על כרחך מצינא לא בעיא גט, ועיל: דהא דדיק בגמרא: כתובה הוא ולא בעיא כר - היינו משום דקתני ברישא איה מקודשת, וסיפא נקט תנא שלא בכתובה. ועוד: דאמתניתין שייך לדיקדק דגיטא בעיא, מולא נקט איה צריכה גט, ודהה שמעיה רבן דאין לה כתובה, אבל התיב קתני: 'לא תובי ולא פירות ולא אילנות' - לא היה שומעין מנה דאין לה לא פירות ולא

קלה - סל שיש לו מלמטה בית קבול לדלמלו בראשו, ובית קבול למלמעלה לתת בו

פלך ופשתן. הוי' - לשון מקשה. אמ' כן - דבחר' ש' בה משום פריעת, ויחך מבוי -

דלא שכירי רביס. כמוהו ורד כנגד פניה - טוה הכפה על ירכה, וחוט מתרדד כנגד פניה

של מטה. שריותה - השליכתו. בנפליהו בפני מילוי'ו - כלומר, 'בפניו'

דמתניתין, ולא תימא לפנו ממש, אלא אפילו

מקלת אביו של בעל בפני בניו של בעל.

ומינכן אפמים ומנשה וגי' - ומסוק זהו חזק'ך

סימן על משנתנו, לזכור על ידו, דבפניו

דמתניתין - ולא תימא בפניו ממש, אלא בפני

בנו קאמר, דרבי חזקיה בפניו. אפמים ומנשה וגי'

בני בניו כבניו. אמר רבה - לפרושי מילתיה

דרבי יהודה. כגון דאמר: נכליה אביו של בעל, אלא

חמה ונפס' אפמים בריה - בפני בניו אלא אמרת

כן, על קפי' תשמיש - כשחברו עמה על עסקי

עונה, מרובה עמו ומשמעת לשכבו, ודא' בוש

דבר. ותשמיץ קולה - שתשמיש קשה לה.

ועומקת נבי מופין - בנפשות קתני להו.

בנפס' סתם - בגמרא מפרש אי קאי ארישא,

אמר דקודשה על תנאי, או מילתא באפי נפש.

ומינכן אפמים בכתבים - בנפשות פריקין.

גמרא כי האי גונא - משנה זו שניה

בקודשין בפרק 'אדשי מקדש', ונאי שנא

דסתמא יבין הרי ז' זמנין הא - דגמולתין דרבא

בכתובות קאי, איצטרך ליה למיתניא משום

כתובות. כדקתני סיפא: תנא שלא בכתובה.

תנא קודשין - רישא דמתניתין 'אנה'

מקודשת. ופס' כתובות - איירי נקטת משום

כתובות. שלא תאכל בשר - דרוד עיני נפש.

ומתנה עליו. ארישא - דאנה ברה. אסיפא

ולקבטת סיפא דמתניתין מילתא באפי נפש.

וקודשה סתם וכנסה סתם קאמר. קודשה על

תנאי - שאין עליה נדדים.

לא

לך

לך

לך

לך

לך

לך

לך

לך

לך

לך

לך

לך

לך

1 **אדם** יודע קודשין קודשין בו - דך צריכותא הוי מי למיעור לומר כי פירך-הוי אפילונו בה
2 **הוא** ומנא. **ומה** הכא בדטעת אשה אחת דמי בו - וחסה לרבינו יתחקי: כיון
3 דמתי קודשין קטנה לטעות. אם כן, תקשי ליה נמי ברייתא דלעיל, דיוכן קטן שקדש
4 דפלגי, אף על גב דרזי בטעת אשה אחתו ורש לומר: דקטן שקדש נחא ליה. כיון דאין
5 קודשין קטן כלום אפילו מדרבנן - בוועל לשם
6 קודשין. אבל קודשין קטנה דרבנן, דמי טפי
7 לקודשין בתנאי. אבל תימה: לפי מאי שאינו יודע
8 עתה שום חילוק בין קדש על תנאי לקודשין
9 קטנה - תקשי ליה דרב אדרב, דאמר רב עובי
10 קטנה שלא מצינא דבעל לשם קודשין, אף על גב
11 דרזי בטעות אשה אחתו ושמא לא שמעי ליה
12 הווא פלוגתא דקטנה שלא אינא.
13 אלמא

8 אינה מקודשת. קודשה סתם ובנסה סתם - תצא שלא כפתובה. כפתובה הוא דלא יצא, ו
9 הא יצא ויצא. וצא שנא כפתובה דלא יצא - דאמר: אי אפשר באשה נדרנית, אי הכי
10 גם נמי לא יתעונו אמר רב, ויצא גם מדבריהם. וכן אמר רב ספרא: צריכה גמ מדבריהם.
11 ורבא אמר: תנא ספוקי מספקא ליה; גבי ממונא - לקולא, גבי איסורא - דחומרא. אמר רבה:
12 מהלוקת במעוה שמי נשים, אבל במעוה אשה אחת - דברי הכל אין צריכה הימנו. גמ. אמר
13 ליה אביי: והא מתניתין דמעוה אשה אחת היא, וקמתנינן תיובתא מיניה! אלא, אי אתמר
14 הכי אתמר: אמר רבה: מהלוקת במעוה אשה אחת בעין שמי נשים, אבל במעוה אשה אחת
15 גירדתא - דברי הכל אינה צריכה הימנו. גמ. ואתיבא אביי: קודשה במעוה, ופחות משעוה
16 פרוטה, וכן קטן שקדוש, אף על פי ששלה סבלנות לאחר מיכן - אינה מקודשת, שפחתה
17 קדושין הראשונים שלה. ואם בעלו - קנו. רבי שמעון בן יהודה משום רבי ישמעאל אמר:
18 אם בעלו - לא קנו. והא, הקא, דמעוה אשה אחת היא, ופלגינן מאי לאו מעוה נדרים? לא,
19 מעוה פחות מפרוטה. פחות משעוה פרוטה כהדיא קתני לה: קודשה במעוה, ופחות
20 משעוה פרוטה! מפרוטה קא מפיש: קודשה במעוה ביצד? כגון שקדשה בפחות משעוה פרוטה.
21 במאי קא מיפלגי? מר סבר: אדם יודע שאין קדושין תולפסין בפחות משעוה פרוטה, וגמר ובעל
22 לשם קדושין, וקר סבר: אין אדם יודע שאין קדושין תולפסין בפחות משעוה פרוטה, וכי קא
23 בעל - אדעתא דקדושין הראשונים בעל. ואתיבא: "הרני בוועלך על מנת שצריכה אבא" -
24 אף על פי שלא רצה האב - מקודשת. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: רצה
25 האב - מקודשת, לא רצה האב - אינה מקודשת. והא, הקא, דכי מעוה אשה אחת דמי,
26 ופלגי! התיב בהא קמיפלגי, מר סבר: על מנת שקדשה האב - על מנת שששחוק האב, והא
27 שתיק ליה. וקר סבר: על מנת שאימא אבא "הן" - והא לא אמר אבא "הן". ואתיבא: מורים
28 תכמים לרבי אלעזר בעקבא שרשימא אביה ונתקשרה, והיא ותובה בתיה האב, והתורה -
29 שחולצת ולא מתניבמת, מפני שגורשה גידושין גמורין, ואין תורתה תורה גמורה. בתוך דברים
30 אמורים - שגורשה כשהיא קטנה והחזירה כשהיא קטנה. אבל גורשה כשהיא קטנה והחזירה
31 כשהיא גדולה, או שהחזירה כשהיא קטנה וגדלה אצלו, ומת - או חולצת או מתניבמת.
משום

1 לא קודשה סתם בו - ומילתא באפי נפשה היא. ולקמה פירך. ואי שגט נט ומאי שגט
2 כתובה ליתני כנסת סתם - בנהו ליבוללה. וליתני הכי: ומקדש על מנת שאין עליה
3 נדרים ובנסה סתם. וכל שכן - בלא כנסה. אבל השתא משמע דדוקא בשלא כנסה
4 קאמר. והכי נמי קאמר - דהאי ונמצאו עליה דעתה - לאור שיקט קאמר. ואמר אי
5 אפשר בו - ואף על גב דלא אתני - בסנאן
6 דאתני רמי. נט גמי לא היכי - דהא שמואל
7 לית ליה אין אדם עשה בעלתו ונת.
8 כראשמועין גבי קטנה. ספוקי מספקא ליה -
9 על סתם אדם, אם אפשר באשה נדרנית אם
10 לא. גבי ממונא לקולא - דהמוציא מחברו
11 עליו הריאה. וכיון דמספקא לן - לא גביא.
12 מהלוקת - דרב ושמואל. במעוה שתי נשים -
13 קדש לאה על תנאי, ואשה אחת כנס סתם
14 אחריה, ונמצאו עליה נדרים. וחיובי שנתנא. רב
15 סבר. כיון דלא אתני בההא דרך, אף על פי
16 שכבר גילה דעתו שאי אפשר בנדרנית - צריכה
17 הימנו. גמ. דלמא לבנה דרך כתיבה עליה, ולא
18 קפדי. ושמואל אומר כיון דבגלי דעתה - גלי,
19 אבל במעוה אשה אחת - קודשה על תנאי
20 ובנסה סתם - אפילו רב מודה דדעתה
21 אנתתא. והא מתניתין דקדשה אשה אחת היא
22 - למאן דסלקא דעתך ודיפא ארישא קאי.
23 טעות אחת אחת היא, והא וכתובין מנה לעיל.
24 אלמא, איכא דסבירא ליה דטעת דאשה אחת
25 ונא צריכה. גמ. ואף על גב דאין הוא דאחבתין,
26 ולא רב אריכי בה - קודשה היא לבה, דהאי
27 דברי הכל דקאמר - סבירא דיהיא עליה, ולא
28 מרב ושמואל שמתה. שרד לא היה בדרום.
29 אלא דקסבר, ליכא למנא דאמר בכי האי גונא
30 ולא ורשבה אנתתא. ורב הכל בני
31 מדרשא דאבותה סלקא דעתך למישרי בהי,
32 מהלוקת במעוה אשה אחת כיון שתי נשים -
33 קודשה על תנאי, ויגרשה כן תורף. וחזר
34 ובנסה סתם. כהדיא אמר רב צריכה. גמ, דכי
35 איש אחת דמי, ולשם קודשין בעל, וליכא
36 למישרי אנתתא קמא סמיך. ושמואל סבר. הא
37 גלי ניה דעתיה מעיקרא. ואם היא נדרנית - אי
38 אפשר בה. ועל תנאי כן תורף. וקודשה. אבל
39 במעוה אשה אחת ניריאה - ובנסה עליו
40 קודשין הראשונים דבר הכל בני. ורבי אבותין
41 לעיל ממתינין - הכי אבותין; מאי לאו
42 קדשה על תנאי ובנסה סתם. ומיגרשה. דבלא
43 גירשה ליכא למנא דאמר. והיא דגירשה מיהא
44 קתני: כתובה לא בעיא, האי גונא - בעיא. ואני
45 שמתה: טעות אחת אחת כיון שתי נשים -
46 כגון שקדש רחל על תנאי, ואחר כך נתכנס
47 לבנסה לאה. ובנסה סתם, ונמצאת רחל. וקשיא לי נרו נמי דנתכנס לבעל לשם קודשין, הא לאו לרחל איכוס, ואמאי צריכה גמ קודשה במעוה - קא סלקא דעתך טעות נדרים.
48 כדמפש ואולי. קטן - אין קודשין כלום, דלאו רב חיה ורוא - כי יקח איש כתיב. אף על פי ששלה כתיב. אבולחא קאי. כפולות - מנודת שהתורן שולח לארסותיה. אינה
49 כפולת - אף על פי ששלה כתיב. ולא מפורין נדרים כפולות דראשונים שלה. לשם כפולות, ולא לשם קודשה. מאי לאו מעוה נשים.
50 שהתנה עמה על מנת שאין עליה נדרים, והטעתו - שהיו עליה נדרים. וכן לומדין, ולכל תנאי שיתנה. וקאמר תנא קמא: אם בעלו קנו. אלמא איכא למנא דאמר אפילו בתנאי לא
51 בעל אינה נוסה לו לחופה. במאי קמיפלגי - לדידך דאמרת ולאן מוקמי. והיא בעלת ונת. לא מעוה פחות משעוה פרוטה - דטעה בקודשין, וסבר שמקדשין בכך, ועלח קאמר. אם בעלו
52 קנו - דאדם יודע שאין קדושין בפחות משעוה פרוטה, וגמר ובעל לשם קודשין, אבל בטעות תנאי - לא מסיק אדעתיה לבעל לשם קודשין, שומך עליה. והא הכי שנתנא קיים -
53 ונת, וזאת נוסה לו לחופה. במאי קמיפלגי - לדידך דאמרת ולאן מוקמי. במאי פלגי. במאי פלגי. גבי פחות משעוה פרוטה. מאי טעמא דרבי שמעון בן יהודה רסותין. והא הכי שנתנא אשה
54 אחת היא. והא הכי ידעי מעוה אשה אחת ידעי - דוד שהטעתו. היא שנתנא עמו, ולא גרשה בתנאים, ויכא למנא דאמר מקודשת. ועטמא מאי - לפי שאין אדם עשה בעלתו
55 ונת, וגמר ובעל בלא שום תנאי. מורים חכמים לרבי אליעזר - ביבמות תנן המגרשת את האשה החוזירה, ונת - ומותרת ליבם, ורבי אליעזר אוסר. והתם מפרש טעמא דרבי אליעזר
56 דגור משום יתומה בתי האב. והיא המפורשת כאן, שחזרו לו בתנאים. ובתעשר - וקבל אביה גיטת. והיא יתומה בתי האב - אף בתי אביה היא כיתומה. לפי שיהא משהו
57 משנאין הראשונים, ושבו אין לו זכות בה לקבל קודשה. והחיה - בקטנותה. ומעשה קטנה אינו כלום. שגירשה נדרשין נפרדים - ונאסרה עליו איסור כרת, וממנה נרשע אדור,
58 שהחזירה אמרה "שורח אתך" וכו'. ואין חזרה נשורה - לחזור ולזוהת אשה אחיו במקום מצוה, לחתיכם. או חולצת או מתניבמת - שחזרה חזרה גמורה לדות אשת

רבי שמעון בן לקיש – גרבי יודה. דתני בשם רבי יודה, הלוקח בהמה מן הנכרי וילדה בכור – מעלה עמו בשוייו ונותן חצי דמים לכהן. נתנה לו בקבלה, מעלה עמו עד כמה דמים בשוייו ונותן כל הדמים לכהן. והכמים אומרים: הואיל ואצבע הנכרי באמצע נפטר מן הכבורה. רובה דרבי שמעון בן לקיש מדרבי יודה. מה דמר רבי יודה, משום הילכות כבורה. ומה דמר רבי שמעון בן לקיש, להילכות בהמה גסה.

רבי יהודה מתיר בשבורה. לא אמר רבי יהודה אלא בשבורה שאינו יכולה להתרפות. אמרו לו: והלא הוא מביא לה זכר והוא רוכעה והיא יולדת! אמר להן: אף אני לא אמרתי אלא בסוס זכר שאינו יכול להתרפות. אמרו לו: והלא מביא לו נקיבה והיא רוכעת מפניו והיא יולדת! רב אבין בשם רבנן דתמן: זאת אומרת שאסור להמציא להן עוברין.

תמן תנינן: הלוקח עובר חמורו של נכרי, והמוכר לו, אף על פי שאינו רשאי, והמשתתף לו, והמקבל ממנו, והנותן לו בקבלה – פטור מן הכבורה. רבי חגי בעא קומי רבי יוסי: לית הדיא אמרה שאסור להמציא להן עוברין! אמר ליה כבר קדמך רב אבין בשם רבנן דתמן: זאת אומרת, שאסור להמציא להן עוברין.

בן בתירה מתיר בסוס. לא אמר בן בתירה אלא בסוס זכר שהורג בעליו במלחמה. יש אומרים: שרץ אחר הנקיבות. ויש אומרים: שעומד ומשתין. מה ביניהון? סרים. מאן דמר שרץ אחר הנקיבות, אינו רין. ומאן דמר עומד ומשתין, אף זה עומד ומשתין. רבי תנחום בר חייה: לכשיזקין בודנו בריחים.

רבי יוסי בי רבי בון בשם רב הונא: בן בתירה ורבי נתן, שניהם אמרו דבר אחד. דתני: הוציא מן הבהמה ומן החיה ומן העופות, בין חיים בין מתים – חייב. רבי נתן אומר: מתים – חייב. חיים – פטור. ורבנן, אית להון חייב הטאת ואינו מתיבין ליה אכנ? בשיטתו השיבוהו, בשיטתך שאתה אומר משום שבות, אף אגא אית לי לכשיזקין בודנו בריחים!

רבי אומר: אמר אני שאסור משום שני דברים. משום פלי זיין ומשום בהמה גסה. ותני בן, חיה גסה – בבהמה דקה. מאן תניתה רבי? דברי חכמים. רבי ביסנא, רבי חנן בר בא בשם רב: חיה גסה – בבהמה גסה.

[דף ז' ע"א]

הלכה ז' מתני' אין מוכרין להם דובים ואריות, ולא כל דבר שיש בו נזק לרבים. אין בונין עמקן בסילקי, וגרדון, ואיסטדייא, וביתה. אבל בונין עמקן דימוקיאות ומרחצאות. הגיעו לכיפה שמעמידין בה עבודה זרה – אסור לבנותה.

גמרא הא דבר שאין בו נזקא לרבים – מותר. מתניתא דברי דתני: הרוצה את הנחשים ואת התפרים, מוקיזן, מופיזן, מוליוזן, מילרין, מילריה, סגירלוזן, סגירריה – הרי זה אסור משום מושב

לצים, שנאמר ובמושב לצים לא ישב. וכולן מביאין לידי ביטול תורה, שנאמר כי אם בתורת ה' חפצו.

העולה לתיאטרון – אסור משום עבודה זרה, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: בשעה שהן מוזבנין – אסור משום עבודה זרה, ואם לאו – אסור משום ומושב לצים בלבד. העולה לתיאטרון וצוותא, אם לצורך הרבים מותר. ואם מתחשב הוא אסור. היושב באיצטדיון – הרי זה שופך דמים. רבי נתן מותר מפני שני דברים, משום שצווח ומציל את הנפשות, ומעיד על האשה שתינשא. עבר וקנה, רבי לעזר אמר: מותר. אמר רבי מנא: לא מסתברא פאהין סוכרה דלא אסור דהוא חייב כל הדין ביפתא.

הלכה ה' מתני' אין מוכרין להם במחובר לקרקע, אכל מוכר הוא משוקצין. רבי יהודה אומר: מוכר הוא לו על מנת לקוץ.

גמ' רבי בון בר חיה בעי: אף בהמה גסה במחלוקת? מוכר לו על מנת לשחוט? אשכח תני: אף בהמה גסה במחלוקת. רבי יודה אומר: מוכר לו על מנת לשחוט.

הלכה ט' מתני' אין משפירין להן בתים בארץ ישראל, ואין צריף לומר שדות. ובסורייא משפירין בתים אכל לא שדות. ובהוצה לארץ מוכרין בתים ומשפירין שדות, דברי רבי מאיר. רבי יוסי אומר: אף בארץ ישראל משפירין להן בתים, ובסורייא מוכרים בתים,

[דף ז' ע"ב]

ומשפירין שדות, ובהוצה לארץ מוכרין אילו ואילו.

גמרא רבי זעירה בשם רבי יוסי בן חנינה, רבי אבא רבי חייה בשם רבי יוחנן, לא תחנם – לא תתן להם חן. לא תחנם – לא תתן להם מתנת חנם. לא תחנם – לא תתן להם חניה בארץ. והתנינו, רבי יוסי אומר אף בארץ ישראל משפירין להם בתים! בית אין מצוי להתברך מתוכו, שדה מצוי להתברך מתוכו. הורי רבי יוסי בי רבי בון: שאסור להשפיר להן קבורה בארץ ישראל, על שם לא תתן להם חניה בארץ.

לא תחנם, לא תתן להם מתנת חנם. והתני, מעשה ברבן גמליאל שהיה מחלף בדרך וראה קלוסקין אחת מושלכת בדרך. אמר למי עבדו טול לה קלוסקין זו. ראה נכרי אחד בא בנגדו, אמר לו מבגיי טול לה קלוסקין זו, רץ אחריו רבי אילעאי אמר לו, מה שמך? אמר לו מבגיי. ומאין אתה? אמר לו מן העיירות של בורגנין. ומפיה הוא רבן גמליאל מימיה? אמר לו, לא! ביוון רבן גמליאל ברוח הקודש. ולמדנו ממונו שלשה דברים. למדנו שאין מעבירין על האוכלין. ושחמיצו של נכרי מותר לאחר הפסח מיד. ושהולכין אחר רוב עובדי דרכים.

רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו: הדין דתימר בראשונה, אכל עכשיו, מעבירין על האוכלין מפני הכשפים.

עם בשהוא יוצא מגזיב, בא אהד להישאל לו על נדרו. אמר לזה שהיה מהלך עמו, תאמר ששתינו רביעית ויו באיטלקי? אמר לו, הין. אמר לשואל, טייל עמנו עד שנפגי את ינינו. בין שהגיע לסולמה של צור, ירד רבן גמליאל ונתעטף וישב לו והתיר לו את נדרו. מדבריו למדנו, שרביעית ויו משפרת. ושהדרד מפיגה את היין. ואין נשאלין נדרים ולא מורים שתוני ויו. ולא מפירין נדרים מהלכין אלא עטופין ויושבין. אמר רבי יוחנן: כה פתח לו יש בוטה במדקרות חרב וגו'. לאחר שנדר מן הכפר ווי דייכול ווי דלא יכול, אין אכיל הוא עבר על נדריה, ואין לא אכיל הוא קמא על נפשיה, ביצד יעשהו וליך אצל חכמים ויתירו לו את נדרו דכתיב לשון חכמים מרפא.

לא תחנם, לא תתן עליהם חן. והתני, מעשה ברבן גמליאל שהיה מטייל בחר הבית, וראה אשה אחת נכרית ובריה עליה, וכי דרבו של רבן גמליאל להביט בנשים? אלא דרד עקמומית היתה,

[דף ח' ע"א]

בגזן אהין פסורוס, שהביט בה שלא בטובתו ובריה עליה. ולא בן אמר רבי ועירה בשם רבי יוסי בן חנינא רבי בא רבי הייה בשם רבי יוחנן, לא תחנם לא תתן עליהם חן? מה אמר, אכסקנטה? לא אמר אלא ברוד שפך לו בריות נאות בעולמו! שכן ראה אפילו חמור נאה, או נמל נאה, סוס נאה, אומר ברוד שפך לו בריות נאות בעולמו!

רבי שמעון, רבי אבהו בשם רבי יוסי בר חנינה: גודלת ישראל לא תגדל את הנכרית, משם לא תתן עליהם חן. ולא יעשה ישראל שושבין לנכרי משום לא תתחמתן בם. רבי יצחק בר גופתה בעא קומי רבי מנא: לילך לבית המשתה שלו אסור, להיעשות לו שושבין לא כל שפן! אמר ליה: ליתן עליהם בלא תעשה.

רבי סימון היו לו נטעי ברמים בחר המלך. שאל לרבי יוחנן: אמר ליה יבורו ואל תשכירם לנכרי. שאל לרבי יהושע, מהו להשפירן לנכרי? ושאל ליה רבי יהושע. מקום שאין ישראל מצויין – בהדיא בסוריא.

הדין סוריא, נישמעניה מן הדין. רבי חגי נחת לחמן אתון ושאלון ליה אילין דבר עשתור בגין דלית ישראל שכיחין ואנן מוגרין לעממין, מהו לעשר על ידיהם? שלח שאל לרבי ועירא, שאל רבי ועירא לרבי אמי, אמר ליה רבי מהו לעשר? אמר ליה: אינו צריך לעשר על ידיהם. מנה את שמע [מותר] להשפיר, ברבי יוסי. ועוד, מן הדין דמר רבי חנינה בריה דרבי אבהו בשם רבי אבהו, אבא תנה ליה עובדא, ושלח שאל לרבי הייה לרבי יסא לרבי אמי, והורין ליה להשפיר ברבי יוסי, הא לעשר – אין מעשרין על ידיה.

הלכה י' מתני' אף במקום שאמרו להשפיר, לא לבית דירה אמרו, מפני שמכנים לתוכה עבודה זרה, שנאמר ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרם במהו וגו'. וככל מקום לא ישפיר לו את הפרוץ, מפני שהיא נקראת על שמו.

גמ' הא במקום שנהגו למכור – מוכר לו אפילו בית דירה, ומשפיר לו אפילו בית דירה. רבי אחא, רבי תנחום בר חייה בשם רבי לעזר בי רבי יוסי: ואפילו תיבה קטנה, כגון בורסקי שבצידו, לא סוף דבר בוליה, אלא אפילו בית אחד.

[דף ה' ע"ב]

היו שתיים זו לפניו מזו, הפנימית – חייבת, והחיצונית – פטורה. היתה אחת ונעשית שתיים, שתיים ונעשית אחת.

רבי אבין בשם רבנן דתמן: זאת אומרת, שדה שהיא נתונה על גב הדרך – אסור להשפירה לנכרים, מפני שנקראת על שם ישראל, והן חורשין בה בשבתות ובנימים טובים.

הדרן עלך פירק לפני אידיהן

פירק שני

הלכה א' מתני' אין מעמידין בהמה בפונדקאות של נכרים, מפני שהן חשודין על התרבעה. ולא תתייחד אשה עמהן מפני שהן חשודין על העריות. ולא יתייחד אדם עמהן, מפני שהן חשודין על שפיכות דמים. בת ישראל לא תילד את הנכרית. אבל נכרית מילדת בת ישראל. בת ישראל לא תניק בנה של נכרית. אבל נכרית מניקה בנה של ישראל ברשותה.

גמרא רבי זעירא, רבי אבהו בשם רבי יוסי בי רבי חנינה, רבי בא, רבי יונה, תיפתר ברבי ליעזר, דרבי ליעזר אמר אינה נלקחת מן הנכרים. רבי יונה בעי ולמה לי נן פתרין לה דברי הכל, פיי דמר רבי לעזר בשם רב, ואפילו במאן דמר מותר למכור, אסור לייחד.

עבר וייחד, דברי הכל. אמר רבי ירמיה, נשמעינה מן הדא, האשה שנתקבשה בידי נכרים, אמר רבי יוסי שני היא אשה שדרפה לצווח. הנע עצמו שהיתה חרשת! דרפה לרמוז! מאי כדון? תיפתר ברבי ליעזר, דרבי ליעזר אומר: אינה נלקחת מן הנכרים.

[דף ט' ע"א]

הוון בעין מימר, מה פליגין רבי ליעזר ורבנן? בפרה, על שום מעלה היא בפרה, סילסול היא בפרה! מן מה דרבנן מתיבין לרבי ליעזר, כל צאן קדר וקבצו לה, הדיא אמרה, אף בשאר כל הדברים חלוק רבי ליעזר.

רבי הושעיה בעי: משיבין דבר שהוא לבא על דבר שהוא לשעבר? רבי אבין בעי: משיבין דבר שיצא הרע בטל, על דבר שיצא הרע קיים?

רב הושעיה אמר, ולמה לי נן פתרין לה דברי הכל, פיי דמר רב הונא בשם רב: וישקלו את שכרי שלשים בסף, אילו שלשים מצות שעתידין בני נח לקבל עליהן. ורבנן אמרי: אילו שלשים צדיקים שאין העולם חסר מהן. דמר רב נחמן בשם רבי מנא, אין העולם יכול להיות פחות משלשים צדיקים פאבניו אברהם. ומה טעם? ואברהם היה יהיה, יהיה מיניין שלשים. פעמים שרובן בבבל ומיעוטין בארץ ישראל, פעמים שרובן בארץ ישראל ומיעוטין בבבל. סימן ופה לעולם בשעה שרובן בארץ.

רבי חייה בר לולייני בשם רבי הושעיה: כל המצות עתידין בני נח לקבל עליהם. ומה טעם? פי אז אהפוד אל עמים שפה ברודה. ובסוף הן עתידין לחזור בהן. ומה טעם? ננתקה את מוסרותימו ונשליכה ממנו עבתימו. זו מצות תפילין, זו מצות ציצית.

רבי יצחק ורבי אמי הוון יתבין מקשיי, והכתיב ויזבחו לה ביום ההוא מן השלל, וקיימונה, ולא ידעין אין חבויא קיימונה ואין רבי אמי קיימינה על ראשה, מן השלל שהיה בידם הקריבו. והא פתיב ואנשי בית שמש העלו עלות וזבחו לה פרים וכי מסרני פלשתים אנו למידין? ולא פן אמר רבי אבהו בשם רבי יוסי בר חנינה: ואפילו נקיבות הקריבו! ואת הפרות העלו עולה לה.

והכתיב, ויאמר שאול מעמלקי הביאום! אין למידין משאול, דמר ריש לקיש: שאול, גרופית של שקמה היה. והכתיב, ויקן דוד את הגרן ואת הבקר! קנה ולא הקריב. והכתיב, ויאמר ארונה אל המלך ה' אלהיך ירצה! ירצה בתפילה.

והכתיב, ומיד בן נכר לא תקריבו את לחם אלהיכם מכל אלה, מכל אלה אין את מקריב, לוקח אתה תמימים ומקריב! מה עבד לה רבי ליעזר? לוקח אתה בדמים ומקריב. הוא תני בדמים, דלא פרבי ליעזר.

[דף ט' ע"ב]

תני: אין מעמידין בהמה בפונדקאות, אפילו זכרים אצל זכרים ונקיבות אצל נקיבות. ואין צריך לומר זכרים אצל הנקיבות ונקיבות אצל הזכרים. זכרים אצל זכרים מה אית לה? אהבתו באת

ואינה מוציאה אותו, והיא נרבעת הימינו. נקיבות אצל נקיבות מה אית לך? אוהבה בא ואינו מוציא אותה ורובעה.

רבי חנני בשם רבי ועירא: לא סוף דבר בהמתו של ישראל אצל הנכרי, אלא אפילו בהמתו של נכרי אצל של ישראל, לא ייחדינה אצלו של נכרי אחר חבירו, שלא תמציא לו תקלה. מעתה אפילו שבר את בהמתו לא נאה לחזור לייחודה אצלו, שלא תמציא לו תקלה! חשוד הוא לבוא על בהמתו של חבירו, ואינו חשוד לבוא על בהמת עצמו, שמתוך שידע שאם בא עליה מעקרה, אף הוא אינו בא עליה.

אבל מעמידין בהמה בפונדקאות של בותים וכו'. הדיא אמרה, בותים לא נחשדו על העריות. ותני בן, מתייחדת אשה עם שני אנשים, אפילו שניהם עבדים, אפילו אחד בותי ואחד עבד. אבל לא תתייחד עם הנכרי. המותו ואחות אשתו ושאר כל העריות, לא יתייחדו עמו אלא בפני שנים.

תני, אין מוכרין להן לא זיון ולא בלי זיון, ואין משחזיון להן את הזיון. תיפתר בעיר שכולה נכרים. ואין האשה בכלל שפיכות דמים? אמר רבי אמאי: תיפתר בכריאה. אמר רבי אבין: ואפילו תימר, יכולה אשה להטמין את עצמה ולומר נכריה אני, ואין האישה יכול להטמין עצמו ולומר נכרי הוא. תני, נדונוג לו נכרי לישראל – נותנו לימינו. רבי ישמעאל בי רבי יוסי אומר, כסייף לימינו, ובמקלו לשמאלו. עולה עמו לעלייה ויורד עמו להרות. ישראל מלמעלה, והעבדים מלמטה. לא ישוח לפניו, שלא ירוץ את גולגולתו. ומרהיב לו את הדרך.

אם שאלו להיכן הולך – יפליגנו, בשם שהפליג יעקב אבינו לעשו, שאמר לו **עד אשר אבא אל אדני שעירה**, והלך לסיבות. אמר רבי הונא: לא מצינו שהלך יעקב אבינו לשעיר. אמר רבי יודן בריה דרב, לעתיד לבוא. אמר ליה: ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו.

בת ישראל לא תיילד את הנכרית. מפני שמעמדת בן לעבודת אלילים. אבל נכרית מניילדת בת ישראל. ותני בן, מניילדת מבהוין אבל לא מבפנים. לא תכנים ידה לפנים, שלא תמיק את העובר במיעיה. ולא תשקינה בוס של עיקרון.

היתה חכמה, יבכה ביי דמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן: אם היה רופא אומן – מותר. והכא אם היתה חכמה – מותר.

בת ישראל לא תניק בנה של עבדים. מפני שנותנה לו חיים. אמר רבי יוסא: הדיא אמרה, שאסור ללמדו אומנות. כהדיא תרתין אומנוון הוון בגירו, זגגייא וקובטרייא, זגגייא לא אלפין, וקמוין. קובטרייא אלפון, ואיתעקרון.

אבל נכרית מניקת בנה של בת ישראל, דכתיב והיו מלכים אמנה ושרותיהם

[דף י' ע"א]

מיניקתיד.

תני: יונק התינוק והולך מן הנכרית ומן בהמה טמאה, ומביאין לו חלב מכל מקום, ואינו חושש לא משום שקץ ולא משום טומאה.

הלכה ב' מתני' מתרפין מהן ריפוי ממון, אבל לא ריפוי נפשות. ואין מסתפרין מהן בכל מקום; דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים: ברשות הרבים – מותר, אבל לא בינו לבינו.

גמרא רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו: ריפוי ממון – בהמתו. ריפוי נפשות – גופו.

רבי בא בשם רבי יהודה: אם היה נחמם – אסור. בהדא, רבי אמי סלק עם רבי יודן נשייא להמתא דגדר, לקח באצבעיה, יתב עליה איספלגית, המתה מתחלחלה וקלמה. ולא שמיע פיי דמר רבי יעקב ברבי אחא בשם רבי יוחנן, אם היה רופא אומן – מותר! ולא דמייא, תפון, נחמם – מותר. ברם הכא, נחמם – אסור.

מהו מיפחול מינהון? רב אמר: מאן דבעי מיסתמיא, איסתמי. לוי אמר: מאן דבעי לממת – ימות. רב לא עבד עינא כחל לה. לוי עבד עינא כחל לה. אמר רבי בא: והא אנן תמי לון טעמין הדא קילוריתא! נימר, פדי טבא – הוא טעם לה. פד לית היא טבא – היא קיימה וסמייא.

אהן אופיון – סכנת. הדא תוריקי, רבי סימון אמר: אסורה. רבי יוחנן אמר: מותרת.

חברייא בשם רבי בא בר זבדא: כל שהוא מן השפחה ולפנים – מרפין אותו בשבת. התיב רבי זעירא: הא אנן תנן: החושש בשינוי – לא ינמא בהן חומין, לא מן השפחה ולפנים הן?!

[דף י' ע"ב]

רבי זעירא לא אמר כן, אלא רבי זעירא בשם רבי אבא בר זבדא: כל שהוא מן החלל ולפנים – מרפין אותו בשבת.

רבי זעירא רבי בא בר זוטרא, רבי חנינה בשם רבי: מעלין עצם של ראש בשבת.

רבי חייא בר מדייא, רבי יונה, רבי זעירא רבי בא בר זוטרא, רבי חנינה בשם רבי: מעלין בנות אוננים בשבת.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: עיז שפרדה – מרפאין אותה בשבת. תפון אמרין בשם רבי יוחנן: גבות ידים ורגלים – סכנה.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: אהן סימקא – סכנה. אמר רבי אביו: לוקטין לו עוקץ עקרב בשבת.

רב אמר: חמרא, לבר מעינא – שרי. לגיו מן עינא – אסור. שמואל אמר: ואהן רוק תפל – אסור לעיז בשבת. מיניה את יליף לחזויתיה.

רבנן דמרי אמרי: הדיא עורדענא – סבנה. רבי חזקיה אמר משום רבנן דמרי: הדיא עכשבוניתא – סבנה.

רבי שמואל בר רב יצחק: הדיא גומרתא – סבנה.

אמר רבי ירמיה: גותנין עליה המין בפסח.

אהן בלעה – שרי. אמר רבי יוסי: מתניתא אמרה בן: מחט של יד – ליפול בה את הקוץ. דלא בן, מה בין קוץ מה בין בלע?

אהן עיימא דעינא שאלון לרבי ירמיה. אמר לון: הא רבי בא קומיכוז! שאלון לרבי בא ושרי לון. אמר לון: אוף אנא שרי.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: אהן צפדונא – סבנתא.

רבי יוחנן הוה ליה בן, והוה מיתסי קומי דתימטינים בטיבריא בערוכתא. גתה לגבה, אמר לה: מיצדך אנא למחר בלום? אמרה ליה: לא! ואין צרכת, סב גרעינין דתימרי, ואית דאמרי דנקלביסין, בפלגיהון יקידיו, ואור דשערין, וצואת קמן נגובה, ושחוק וטפול, ולא תימר קומי בר גש. למחר עאל ודרשה בבית מדרש. שמעת, והנקת גרמה. ואית דאמרי: איתגזירת.

את שמע מינה תלת, שמע מינה: אהן צופדנה – סבנה. שמע מינה: כל שהוא מן השפה ולפנים – מרפין אותו בשבת. שמע מינה בני דמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן: אם היה רופא אומן – מותר.

רבי יהושע בן לוי הוה ליה קוליס, והורין ליה רבי חנינה ורבי יונתן, מישחוק תהלופין ומיתן גו חמרא עתיקא ומישתי ולא יסבן. בר בריה הוה ליה בלע, אתא חד ולחש ליה ואינשם. מי נפק, אמר ליה מאי אמרת עליי? אמר ליה למילת פלן אמר, מה הוי ליה אילו מית ולא שמע הדיא מילתא, ותוות ליה בן בשגגה שייצא מלפני השליט.

רבי יעקב בשם רבי יוחנן: בכל מתרפין, חוץ מעבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים.

רבי פינחס בעי: עד דדון בשאמר לו הבא לי עלים מעבודה זרה והביא לו. אמר לו הבא לי עלים סתם והביא לו מעבודה זרה?

נישמעינה מן הדיא, רבי אחא הוה ליה צמרמורין, אייתין ליה מן זכרתייה דדוהי, ולא אישתתה. אייתון לרבי יונה ואישתי. אמר רבי מנא: אילו הוה רבי יונה אבא ידע מאן הוון, לא הוה שתי.

אמר רבי הונא: זאת אומרת שאין מתרפין מגילוי עריות.

דתני, שבת הותרה מפללה, נערה המאורסה לא הותרה מפללה,

[דף י"א ע"א]

שבת שהותרה מקללה, לא להתרפות? ודכוותה, נערה המאורסה לא הותרה, ואפילו להתרפות. ולא סוף דבר שאמר לו הכא לי אשת איש, אלא אפילו לשמוע את קולה. כהדא חד בר נש רחם איתא ביומוי דרבי לעזר וסבן, אתון שאלון לרבי לעזר, מהו דתיעבור קימוי וייחזי? אמר לון, ימות ולא בן! מהו דישמע קלה וייחזי? אמר לון ימות ולא בן!

ומה הוות? רבי יעקב בר אידי ורבי יצחק בר נחמן, חד אמר אשת איש הוויי, וחד אמר פנויה. מאן דמר אשת איש, ניהא. ומאן דמר פנויה, והא בר פוחא נגרא רחם איתתא ביומוי דרבי לעזר וסבן, ושרא ליה רבי לעזר! כאן באשת איש, כאן בפנויה. ואפילו תימא כאן וכאן בפנויה וכאן וכאן באשת איש, תיפתר שנתן עיניו בה עד שהיא אשת איש. אית דבעי מימר, איתה רובה הוות ולא הוות משמע ליה, וכל מה דהוה מעבד, באיסור הוה מעבד, בגין בן לא שרא ליה.

אמר רבי הנינה: זאת אומרת שאין מתרפין משפכיכות דמים. דתנינן תמן, יצא רובו – אין נוגעין בו, שאין דוחין נפש מפני נפש. לא סוף דבר שאמר לו הרוג את איש פלוני, אלא אמר לו חמום את איש פלוני עב"ם בעב"ם, עב"ם בישראל – חייב. ישראל בעב"ם – פטור.

רב חסדא בעי: מהו להציל את הגדול בנפשו של קטן? התיב רבי ירמיה, והתנן, יצא רובו – אין נוגעין בו, שאין דוחין נפש מפני נפש! רבי יוסי בר רבי בון בשם רבי לוי, שנגייא היא תמן דלא נודע מי הורג את מי?

מעשה באלעזר בן דמא שנשכו נחש, וביא יעקב איש כפר סמא לרפתו. אמר לו: נימא לך בשם עבודה זרה, אמר לו רבי ישמעאל: אי אתה רשאי בן דמא. אמר לו: אני אביא ראיה שירפאני. לא הספיק להביא ראיה עד שמת. אמר לו רבי ישמעאל: אשריך בן דמא שיצאת בשלום מן העולם ולא פרצת גדין של חכמים, לקיים מה שנאמר (קהלת י) **ופורץ גדר ישכנו נחש**. ולא נחש נשכו? אלא שלא ישכנו לעתיד לבוא. ומה הוה ליה למימר? (ויקרא יח) **אשר יעשה אותם האדם וחי בהם!**

המספר לנכרי – מספר עד שפוגע בבלורית. וכיון שפוגע בבלורית – הרי זה מושף את דיו. המספר מן הנכרי – הרי זה רואה במראה. מן הכותי – אינו רואה במראה. התירו לבית רבי שיהו רואין, שהיו זקוקין למלכות.

שלישה דברים התירו לבית רבי, שיהו רואין במראה, ושיהו מספרין קומי, ושילמדו את בנייהו ויונית שהיו זקוקין למלכות.

חד גיור הוה ספר, והוה איצטרולוגוס, והוה חמי באיצטרולוגיאי דידיה דיהודאי שפכין אדמיה, ולא הוון אלא אמונירמיה. והוה יודאי אזל בעי מיספרה גביה, קטיל ליה. כמון קטל? רבי לעזר בר יוסי אמר: שמונים. רבי יוסי בי רבי בון אמר: שלש מאות. ובסוף נתפללו עליו וחזר לסיאורו.

תני: נכרי שמוכר ספרים תפילין ומוזות -

[דף י"א ע"ב]

אין לוקחין מפניו. והתני, מעשה בנכרי אחד בצידן שהיה מוכר ספרים תפילין ומוזות, וכא מעשה לפני חכמים ואמרו מותר ליקח מפניו! רבי שמואל בר נתן בשם רבי הווא בר הנינה: בגר שהזר לשיאורו היה.

הלכה ג' מתני' אילו דברים של נכרים אסורין, ואיסורן איסור הנאה. הנין, והחומץ של נכרים שהיה מתחילתו יין, והרם אדרניני, ועורות לבובין. רבן שמעון בן גמליאל אומר: בזמן שהקורע שליו עגול - אסור, ומשוד - מותר. ובשר הנכנס לעבודה זרה - מותר. והיצא - אסור מפני שהוא כזבחי מתים; דברי רבי עקיבא. ההולכים לתרפות - אסור מלשאת מלתת עמהן, והכאין - מותרין.

גמרא רבי יצחק בר נחמן בשם רבי יהושע בן לוי הוה אמר: מתוק, מר, חד - אין בהן משום גילוי. רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי: החד והמר והמתוק - אין בהן משום גילוי, ולא משום יין נסוד. רבי סימון מפרש, החד - קונדיטון. המר פסינתמון. והמתוק מהו? חמרא מבשלה.

רבי יהושע בן זידל היה לו יין מבושל שנתניחד ברשות הנכרי, שאל לרבי ינאי בי רבי ישמעאל, אמר ליה בן אמר רבי שמעון בן לקיש, מתוק - אין בו לא משום גילוי ולא משום יין נסוד.

רבי ינאי ברבי ישמעאל איבאש, סלקון רבי זירא ורבי יהושע ורבי בון בר כהנא ורבי חנניה חכריהון דרבנן מבקריתיה, אשכחון רבי יהושע בר זידל יתיב תפון, אמרי, הא מרה דשמועתא והא מרה דעובדא, מישאלונייה, אמר לון, בן אמר ריש לקיש, מתוק - אין בו לא משום גילוי ולא משום יין נסוד. אמר ליה דילמא מן הדא דרבי שמעון בן לקיש דאכון אכו, אמר לון לעובדה, וסמכון עליו.

מן דקמון, רב אילא עם רבי בון בר כהנא. אמר ליה, אילולא דאתון רחמין שמועתא, ולא מתניתא היא? תני רבי חיייה: מבושל של נכרי למה הוא אסור, שהיה מתחילתו יין. אמר רבי יוסי, מתניתא אמרה בן, הנין והחומץ שהיה מתחילתו יין.

רבי אמי הוה ליה אורחין, אמר לון, אילולי חמרא מבשלא דידי מגלי, לא הוינא משקתכון? אמר ליה רב ביבי, אייתון ואנן שתינו. אמר, מאן דכעי מימת, יזיל ימות גו ביתיה.

בר יודנה הוה ליה קונדיטון מגלי, שאל לרבנן, ואסרון. ולא בן אמר רבי יצחק בר נחמן בשם רבי יהושע בן לוי: החד והמר והמתוק - אין בהן משום גילוי? רבנן דקיסרין משום רבי יודה בר מיטום, באו דשחיק חד לתלתא.

בעון קומי רבי אבהו: מבושל שנתגלה מהו? אמר לון: קרינא - צריכא לרבי יוחנן, ואתון שאלון ליה תדא! שאלון לרבי יצחק, ואסר לון, ואינהר רבי אבהו דמר רבי יוחנן, אסור.

בר נטיוה איתגליין ליה גיגיתיה, שאיל לרבי בא בר ממל, אמר ליה: אם היה נכנס ויוצא – מותר. רבי יעקב בר אחא, רבי אמי בשם רבי לעזר, אם היה ישן – מותר. רבי חנינא, רבי יהושע בן לוי, חד אמר ישן – מותר, וחד אמר ישן – אסור, מסתברא דרבי חנינא אמר ישן מותר, דבכל אתר סמיך רבי לעזר לרבי חנינא. רבי יוסי בן שאול משתעי אהן עובדא, עובדא הוה, איתא חדא

[דה"ב ע"א]

דהוות רחמה מצוותא ובעלה שגא מצוותא אתא חד מספן ויהבת קומיו ואכל ארגישת בבגלה איסליק וממרתיה בעליתיה תבת קומי בעלה ואכל ודמך ליה אתא חיויא ואכל מן קומיו, קם בעלה מן שינתיה ובקעא מיכול, שרי ההוא דעילתיה מלולי, חדא אמרה ישן מותר? פריד הוה. ואינו אסור משום יחוד? (יחזקאל כב) **כי ניאפו ודם בידיהם**. מפנין דלא הוה חשיד על דא, לא חשיד על דא.

מעשה בחסיד אחד שהיה מגלגל בגילויים, ולקה בדלקת, וראו אותו יושב ודורש ביום הכיפורים וצלוהית של מים בידו.

מעשה בטבח אחד בציפורין שהיה מאכיל את ישראל נבילות וטריפות. פעם אחת ערב יום הכיפורים עם חשיכה שתה יין הרבה ונשתפר ועלה לראש הגג ונפל ומת. התחילו הכלבים מלקקו בדמו. אתון שאלון לרבי חנינא, מהו מיעברתיה מן קומיהו? אמר להן, בתיב (שמות כב) **ואנשי קדש תהיו לי ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשלכון אותו**. זה גזל את הכלבים והאכיל את ישראל נבילות וטריפות. ארפון לון, מדידהון אינון אכלין!

חד בר נש הוה ליה חד גרב מגלי בערוכת צומא רבא, אול בעי למישפכיה, אמר ליה חבריה, אייתי ואנא שתי ליה. אמר ליה, מגלי הוה! אמר ליה, מריה דיומא קאים. לא חשב למישתי, לא אספק מיטעם עד דאיתחלחל.

רבי ירמיה בשם רבי הויה בר בא, כל אירסים מעלים חטטין, ושל נחש ממית. רבי הויה אמר: אין נשאלין על הגילויים. רבי ירמיה בעא קומי רבי זעירא. מריה דשמועתא אישאיל ליה? מתנמנמ הוה. רבי זעירא הוה יתיב אכיל ברמשא, איטפי בוצינא, ייב ידיה על תומנתא, אדלקין בוצינא, אשכחון אהן שפיפונא שהוא דומה לשערה פריד על תומנתא. אמר ליה, רשיעא! לא הוינא זהיר לך.

אמר רבי אמי, צריכין אנן חששין על מוח דבריתא חששין, אסור למיתן פריטין גז פומה. פיתתא תחות בי שיקויא. תבשילא תותי ערסא. ולמיצע סכינא גז איטרונא. וסכינא גז הוגלא. אמר רבי יוסי בי רבי בון: כל זיעה דנפקה מבר נשא – סם המות היא, הוין מויעת הפנים.

אמר רבי ינאי: אין קטה קטה שיחור, ואין אוכד אוכד מרגלין. רבי יונתן בי הוה בר נש שאיל ליה, אמר ליה, ערבא דנפשך אנא? אמר רבי שמעון בן לקיש: אילו ללודין ובינת גרמך, ובינתה גרמך

בדמים יתירו, וְכֵן בְּדַמֵּי קָלִילֵינוּ. רַבִּי אַסִּי, רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם בֶּן בְּתִירָה: יוֹן נֶסֶד שְׁנַפֵּל לְבוֹר – יִמְכַר כּוֹלוֹ לְנִכְרֵי, חוּץ מִדְּמֵי יוֹן נֶסֶד שָׁבוּ. רַבִּי אַסִּי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן:

[דף י"ב ע"ב]

סָתֵם יֵינוּ שֶׁל נִכְרֵי – אֲסוּר, וְאֵינוּ מִטְּמֵא. הַפְּקִידוֹ אֲצִלוֹ – אֲסוּר בְּשִׁתְּיָהּ, וּמוֹתֵר בְּהִנָּאָה. רַבִּי זְעִירָא בְּעָא קוּמֵי רַבִּי יִסָּא: מַה בְּמִיּוּחָד? אָמַר לֵיהּ בְּמִפְקִיד.

אֲתָא רַבִּי אַבְהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן, שְׁלַשׁ יַיִנוֹת הֵן: שְׂרָאָה נִכְרֵי מְנַסְכוּ – וּוּדְאֵי דְעֵבֹדַת עִבּוּ"ם, מִטְּמֵא וּמוֹמָאָה הַמּוֹרָה בְּשִׁרְיָן. סָתֵם יֵינוּ שֶׁל נִכְרֵי – אֲסוּר וְאֵינוּ מִטְּמֵא. הַפְּקִידוֹ אֲצִלוֹ בְּחוֹתֵם אֶחָד – אֲסוּר בְּשִׁתְּיָהּ וּמוֹתֵר בְּהִנָּאָה. אָמַר רַבִּי יְרֵמְיָה קוּמֵי רַבִּי זְעִירָא, חָמֵי מַה מַר, לָא מַר אֱלָא בְּחוֹתֵם, הָא בְּלֵא חוֹתֵם – אֲסוּר בְּשִׁתְּיָהּ וּבְהִנָּיָה!

חוּרֵי רַבִּי לְעֹזַר בְּמִיּוּחָד, וְהָוָה רַבִּי זְעִירָא חָדִי בֵּיהּ. תַּמָּן תַּנְיִנָּן: אֲצִל נִכְרֵי כְּפִירוּתָיו. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: דְּמֵאֵי. רַבִּי חֲנַנְיָה בְּעָא קוּמֵי רַבִּי מַנִּי, מַה כְּפִירוּתָיו מִמַּשֵּׁשׁ טַעְמוֹ, פּוֹטֵר טָבֵל בְּרוּר מִמְּקוֹם אַחֵר. אָמַר לֵיהּ, וְלָכֵל דְּבַהּ? וְלֵא עַל יְאוּת רַבִּי חֲנַנְיָה מִתְּרַם לְקִיבְלֵיהּ.

הַפְּקִידוֹ אֲצִלוֹ דְּחוֹתֵם, רַבִּי חֲנַנְיָה וְרַבִּי מְנָא, חַד אָמַר אֲסוּר, וְחַד אָמַר מוֹתֵר. מַה פְּלִיגִין? בְּהִנָּאָה, אֲבָל בְּשִׁתְּיָה – אֲסוּר. רַב אָמַר: חֲבִי"ת – אֲסוּר. חֲכַפ"ג – מוֹתֵר. חֲתִיכַת דְּגַ שְׂאִין בֵּיהּ סִימּוֹן, בְּשִׁ"ר, י"ו, תְּכַלְת – אֲסוּר בְּחוֹתֵם אֶחָד. חֲלִתִי"ת וּמוֹרִ"ס פ"ת גְּבִינָה – מוֹתֵר בְּחוֹתֵם אֶחָד. אָמַר רַבִּי יוֹדֵן, טַעְמָא דְּרַב, כֹּל שְׂאִיפּוֹרוֹ מְגוּפוֹ – אֲסוּר בְּחוֹתֵם אֶחָד. עַל יְדֵי תַעְרוּכַת – מוֹתֵר בְּחוֹתֵם אֶחָד. רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲבָהּ, רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר בָּא, רַבִּי לְעֹזַר בְּשֵׁם רַבִּי חֲנַנְיָה, רַבִּי בָּא רַבִּי חֵייהּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן, רַבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֹוִי: הַכֹּל מוֹתֵר בְּחוֹתֵם אֶחָד חוּץ מִן חֵיזוֹן.

וְחֵרֶם אֲדָרְיָנִי. רַבִּי זְעִירָא בְּשֵׁם רַבִּי יְרֵמְיָה: הִלְכָה בְּרַבִּי מֵאִיר. הָא דְתַנִּי חֵרֶם אֲדָרְיָנִי – אֲסוּר וְאִיפּוֹרוֹ אִיפּוֹר הַנְּיָה; דְּבַרִּי רַבִּי מֵאִיר, וְחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין אִיפּוֹרוֹ אִיפּוֹר הַנְּיָה.

רַבִּי יְרֵמְיָה בְּעָא קוּמֵי רַבִּי זְעִירָא, אֲהֵן בְּגַד דְּתַנְיָנָן חֵקָא מוּהוּ?

[דף י"ג ע"א]

וְאִיקָפַד לְקִיבְלֵיהּ. אָמַר לֵיהּ, אֲפִילוּ כְּמֵאֵן דְּמַר תַּמָּן מוֹתֵר, וְכֵן אֲסוּר. תַּמָּן – אֵין אִיפּוֹרוֹ נִיכַר, בְּרַם חֵקָא – אִיפּוֹרוֹ נִיכַר. וּמוּהוּ לְסִמּוּדָּ בּוֹ אֵת חֲפִיטָה? רַבִּי לְעֹזַר אָמַר: מוֹתֵר, וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: אֲסוּר.

וְעוֹרוֹת לְבוּבִין. רַבִּי יְרֵמְיָה בְּשֵׁם רַב: הִלְכָה בְּרַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמְלִיאֵל. בִּיצַד הוּא עוֹשֶׂה? רַבִּי הוֹנָא אָמַר: בְּשַׁעַת שְׁקוּרָעָה, עַד שְׁחִיא בְּחַיִּים – הוּא נִסְלַל וְנַעְגָל, לְאַחַר שְׁחִיטָה – הוּא נִמְשָׁד. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְתִשְׁמַע מִינָהּ, שְׁחַט בֵּיהּ סִימּוֹן אֶחָד, אַף עַל גַּב דְּאֵת מַר אֵין דְּבַר שִׁישׁ בּוֹ רוּחַ חַיִּים נְאָסֵר, וְכֵן נְאָסֵר.

ובשאר הנכנסים לעבודה זרה מותר. רבי בא, רבי חייה בשם רבי יוחנן אומר: להוציא מדברי רבי ליעזר, שרבי ליעזר אומר: מהשבת נכרי לעבודה זרה, והוציא אסור. רבי אבינא בשם רב ירמיה: בשחכניסו לפניו מן הקנקליו. אבל אם לא חכניסו לפניו מן הקנקליו, אף הוציא מותר. בעבודה זרה שיש לה קינקליו. אבל בעבודה זרה שאין לה קינקליו – כל הפית ידיו לשם קינקליו.

החולכין בתרפות. רבי חייה בשם רבי יוחנן: תוריקם, מוליכין עבודה זרה גדולה אצל עבודה זרה קטנה. אית תניי תני תרפות. מאן דאמר תרפות, תרפים. ומאן דמר תרבות, תוריקם.

והבאין מותרין. רבי אבינא בשם רב ירמיה: בשאין חזירתו פהליכתו. אבל אם היתה חזירתו פהליכתו, אף הבאין אסורין.

הלכה ד' מתני' נודות הנכרים וקנקניהם, ויין ישראל פגום בקו – אסורין ואסורן איסור הנאה; דברי רבי מאיר. והקמים אומרים: אין איסורן איסור הנאה

גמרא נודות הנכרים גרודות – הרי אילו מותרות. ופותרות – הרי אילו אסורות. נכרי עובדן ודוכבן ישראל עומד על גביו, פגום לתוכן יין ואינו חושש. וחש לומר שפוא נספד הוא? אמר רבי בא, אינו מצוי לנספד על גבי דבר מאום. מעתה אפילו אין ישראל עומד על גביו! אני אומר שפוא החליף. וקנקני נכרים

[דף י"ג ע"ב] חדשות מותרות, אף על פי שהן זפותות. ישנות – אסורות אף על פי שאינן זפותות. הקא את אמר זפותות מותרות, והקא את אמר זפותות אסורות! אמר רבי אבהו: אני עמדתי על זפתן של קנקנים, ואין נותנין לתוכן חומץ בשעה שזופתין אותן.

רבי יעקב בר אהא בשם רבנן: יין שאסור בשתייה ומותר בהנאה, נכנסו לתוך קנקנים, נעשו הקנקנים כיוין. פיננהו וכנס לתוכה יין אחר – נעשה יין כקנקנים. פיננהו וכנס לתוכו יין אחר – היין אסור, והקנקנים מותרין. ולמה אסור בשתייה ומותר בהנאה? בגין דרבי מאיר אמר אסור בשתייה ובהנאה.

אמר רבי בא, בשחלף רבי עקיפה לזיפוריו, אתון שאלין ליה, קנקנים של נכרים, במה היא טהרתו? אמר, מוז לימדתי עליהם, מה אם בשעה שאינן זפותות, את מר מותרין, בשעה שהן זפותות אלא שנתקלפה זפתן, לא כל שבן! וכשבאתי אצל חבירי אמרו, על ידי זפת הן בולעות.

כנס הנכרי לתוכן מים, ישראל פגום לתוכן מים, וחוזר וכנס לתוכו יין ואינו חושש. כנס הנכרי לתוכן ציר או מוריים, ישראל פגום לתוכן יין. כנס הנכרי לתוכן יין, ישראל פגום לתוכן ציר או מוריים וחוזר וכנס לתוכן יין ואינו חושש.

רבי יוחנן נפק לפגטי דרבי יודן נשייא לעבו. אתון שאלין ליה, קנקנים במה הוא טהרתו? אמר, מוז לימדתי עליהם, מה אם בשעה שפגם נכרי לתוכו ציר או מוריים, ישראל פגום לתוכן יין. רבי

יסא בשם רבי יוחנן: בשעה שמכניסין לאור, לא כל שבין רבי חיה בשם רבי יוחנן: בשעה שמשחיל את זפתן לא כל שבין רבי יוחנן? אין קמין קמין.

קנקנים שאינן זפותות, רבי אסי אמר: אסורות. רבי אמי אמר: מותרות. ר' יעקב בר אחא אמר, רבי אסי מקשי, כי נז אמרין אהן כוזה לא בלע? רב בא אמר, רב ששת שאיל, מאן אגז אמרין האין דהון של מימי רגלים לא בלע?

רבי יעקב בר אחא, רבי שמעון בר אחא בשם רבי חנינה, קנקני נכרים – ממלאין מים שלשה ימים מעת לעת. רבי יעקב בר אחא אמר, רבי אסי מקשי, ועבדין בן? רבי יוסי ממלהוייא אעיל עובדא קומי רבי מנא, אמר ליה: הא לשעבר? אמר ליה שרי, הא לכתחילה אמר ליה אסור. רבי ירמיה אול לגובלנה, הורי באילין פיתרייא רבכרייא, ממלא אותן מים שלשה ימים מעת לעת.

[דף י"ד ע"א]

ארמייא איתבועת זיקיה, וקיבלה ישראל גו דידיה, אתא עובדא קומי רבנן, אמרי ממלא אותן מים שלשה ימים מעת לעת. רבי יסא אול לצור, חמא יתהון זפתין זיקוקין ועירין וישראל זבניו, אמר, מאן שרא לבון? שאילון לרבי יצחק ולרבי מני ואסרן.

הלכה ה' מתני' החרצנים והזוגין – אסורין ואיסורן איפור הנאה; דברי רבי מאיר. ותכמים אומרים: לחים – אסורין, ובישין – מותרין.

גמרא רב ששת בשם רב: לחים – אסורין אפילו בהנאה. ובישין – מותרין אפילו באכילה. והא תנינן, אינו נעשה יין נסוד עד שירד לבור! רבי בא בשם רבי יודה: במשלם לתוך הבור היא מתניתא.

תמן תנינן, וכן בגפת חדשה, אבל בישנה – טהור. אי זו היא חדשה? בתוך שנים עשר חדש. וישנה – לאחר שנים עשר חדש.

הלכה ו' מתני' המוריים והנכנית, ותיריקי של נכרים – אסורין ואיסורן איפור הנאה; דברי רבי מאיר. ותכמים אומרים: אין אסורין איפור הנאה.

גמרא וזן למוריים, רבי מתיר, רבי לעזר בי רבי שמעון אסר. לפיכך, אם עבר ונתן, רבי אסר לזרים. רבי לעזר בי רבי שמעון מתיר לזרים.

רבי מנא בר תנחום בעי: בדברי מי שהוא מתיר לזרים, ומוריים הנכרי למה הוא אסור? רבי ירמיה בשם רבי חיה בר בא: משום תבשילי נכרים. והתני, אומן מותר, שאינו אומן אסור. אומן מותר, לא בשאינו מבושל? ודכותה שאינו אומן אסור, אף על פי שמבושיל. מאי בדין? את שהוא ליפול את הוזהמא מחמת עבודה זרה – אסור. הדיא אמרה, הנאת עבודה זרה – אסורה. והנאת תרומה – מותרת. אמר רבי יוחנן בר מדייא: בדברי מי שהוא אומר אומן מותר, ובלבד בידוע.

מסכת תרומות פ"ק חמישי

א. הנה לוקט דלעת דליות מפריש עליה והולך, והנה רושם ואומר: 'עד כאן תרומה'; דברי רבי. רבן שמעון בן גמליאל אומר: תורם ומחשב כמו שלמוד:

ב. הנה צריך להפריש כעשר וכחמש עשרה חביות של זין - מעלה את הראשונה, ואומר: 'זו תרומה'. את השניה, ואומר: 'הרי זו תרומה'; דברי רבן שמעון בן גמליאל. רבי אומר: מעלה כלן לגב הבור, ואומר: 'הרי זו תרומה':

ג. מי שהיו פרוטיו במגורה, ונותן סאה לכן לוי וסאה לעני - מפריש שמונה סאין ואוכלן, בין שהיתה אותה שעה קימת, בין שלא היתה אותה שעה קימת - מפריש עליה ואוכל; דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים: אם היתה אותה שעה קימת - מפריש עליהן תרומה והולך, ואם לאו - אין מפריש אלא לפי חשבון:

ד. שעור תרומה - בית שמאי אומרים: עין יפה - משלשים, והבינונית - מארבעים, והרעה - מחמשים. בית הלל אומרים: עין יפה - אחד מארבעים, בינונית - מחמשים, והרעה - מששים.

ה. האומר לשלוחו: 'צא תרום' - תורם בבינונית, אחד מחמשים. פחת עשרה או הוסיף עשרה - תרומתו תרומה. ואם נתפון להוסיף אחד - אין תרומתו תרומה:

ו. נתפון לתרום אחד מעשרה, ועלה בידו מעשרים, משלשים, ומארבעים,

ומחמשים, ומששים - תרומתו תרומה. נתפון לתרום אחד מששים, ועלה בידו מחמשים, מארבעים, משלשים, מעשרים, מעשרה - אין תרומתו תרומה. ואם אמר: 'הריני תורם' - תורם ומחשב ותורם. תרום ועלה בידו אחד מששים - תרומתו תרומה ואין צריך להוסיף. מששים ואחד - צריך להוסיף. רבי אומר: רבו של אחד כמוהו. עד כמה מוסיף? אפלו אחד על אחד. רבן שמעון בן גמליאל אומר: כמו שלמוד. רבי יהודה אומר: תוספת תרומה - נטלת מן השזור על הטמא, ואינה מדמעת, ואין חזבין עליה חמש. כמה דברים אמורים? בזמן שנתפון לתרום אחד מששים, ועלה בידו מששים ואחד. אבל אם אמר: 'הריני תורם' - זו היא תרומה ונדאית:

ז. רבי שמעון אומר: כל תרומה שאין מקפידין עליה, כגון תרומת הכריסין, והכליסין, והחרובין, ותרומה טמאה - אין צריך להוסיף, ונטלת אחד מששים. אלו נטלין אחד מששים: גדולי תרומה, וערובי תרומה, ותרומה שנטמאת בשגגה ובאנס, ותרומת הקדש, ותרומת חוצה לארץ, הקצח, והכליסין, והחרובין, וגמזיות, ותורמסין, ושעורין אדומיות, ותרומת עציץ, ותרומת אפוטרופוס:

ח. אמר רבי יוסי: מנין לתרומה שהיא אחד מחמשים? שנאמר (במדבר לא, ל): 'וממחצת בני ישראל תקח אחד אחד מן החמשים' וגו'. אחוזו אחוז; אף ממה שאחזתי לך ממקום אחר - הרי הוא כזו, מה זו - אחד מחמשים, אף זו - אחד מחמשים. מנין שאם תרום ועלה בידו אחד מששים - שתורמתו תרומה?

משלשה למקום אחר - מתר, מפני שהן ספק דמוע. אמר רבי יהודה בן בבא: אני אחד מן בעלי הוראה, שאם יבאו לידי חליפות תרדין, אומר אני: שיעלה באחד ומאה. ולא עוד: אלא שבית דין צריכין למנות על כלן, שיעלו באחד ומאה:

יב. נתפצעו אגוזים, נתפרדו רמונין, נתפתחו חביות, נתחתכו דלועין, נתפרסו כפרות - יעלו באחד ומאתים. נפלו ואחר כך נתחתכו, בין בשוגג בין במזיד - הרי אלו לא יעלו; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: בין בשוגג בין במזיד - יעלו. רבי יוסי אומר: בשוגג - יעלו. במזיד - לא יעלו. וכן היה רבי יוסי אומר: תרומה סתומה שנתערבה בפתוחות, ופתוחה בסתומות -- הרי אלו יעלו. שלא אמרו אלא סתומה שבסתומות. נמצאת אומר, שרבי אליעזר אומר: בידוע - לא תעלה, בשאין ידוע - תעלה. רבי יהושע אומר: בין בידוע בין בשאין ידוע - לא תעלה. רבי עקיבה אומר: בידוע - לא תעלה. שאין ידוע - תעלה:

יג. ליטרא קציעות שדרסה על פי חבית, ואין ידוע באיזה חבית דרסה. דרסה על פי פורת, ואין ידוע באיזו פורת דרסה. דרסה בעגול דבלה, ואין ידוע באיזה עגול דרסה - רבי אליעזר אומר: רואין את העליונות כאלו הן פרודות, אם יש שם מאה ואחד לטרות - תעלה. ואם לאו - לא תעלה. רבי יהושע אומר: אם יש שם מאה פומין - יעלו. ואם לאו, הפומין - אסורין, והשולים - מתרין; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, רבי אליעזר אומר: אם יש שם מאה פומין - תעלה, ואם לאו, הפומין - אסורין, והשולים - מתרין. רבי יהושע אומר: אף על פי שיש

שנאמר (יחזקאל מה, יג): "זאת התרומה אשר תרימו ששית האפה מחמר החטים וששיתם האיפה מחמר השעורים". רבי ישמעאל אומר: מחצה חלין ומחצה תרומה, ובלבד שיהיה חלין מרבה על התרומה. בית שמאי אומרים: אחד משלשים מערי הלויים:

ט. רבי יוסי אומר: תשלומי תרומה, חמשה, וחמש חמשה - הרי הן כתרומה לחיב עליהן מיתה, קרן וחמש, לאוסרן בפחות ממאה, לעלותו במאה ואחד. תרומה - עולה במאה ואחד. רבי שמעון אומר: במאה מקל וחמר, מה תחלתה במאה ואחד - קל וחמר בסופה. ומה מצינו תרומת מעשר - באחד ומאה, אף תרומה - באחד ומאה. אמרו לו: לא, אם אמרת בתרומת מעשר - שנטלה קדש מקדש ולא נקרא שם אסור עליה, תאמר בזו - שנטלה קדש מחול ונקרא שם אסור עליה?!

י. ערלה וכלאי הכרם - עולין באחד ומאתים. רבי שמעון אומר: מאתים. תרומה, ערלה וכלאי הכרם, ספקן - מתר. ספק נאכלו, ספק נגנבו, ספק אבדו, ספק נפלו לחלין - ספקן מתר. ואם היה טבל ומעשר ראשון ומעשר שני - הרי זה אסור, שלא התירו ספק מדמע - אלא לדבר שאין לו מתירין:

יא. רבי יהודה אומר: רמונין מתוקין - אוסרין כל שהן. כיצד? נפל אחד מהן לתוך הרבוא - כלן אסורין. נפל מרבוא לתוך רבוא אחרת - כלן אסורין. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: נפל אחד מהן לתוך הרבוא - כלן אסורין. נפל מרבוא לתוך שלשה,

יח. הטבל שנתערב בחלין - הרי זה אוסר כל שהוא. אם יש לו פרנסה ממקום אחר - מוציא לפי חשבון. ואם לאו - רבי אלעזר בן ערף אומר: קורא שם לתרומת מעשר שבו ועולה באחד ומאה. וכן מעשר טבל שנתערב בחלין - הרי הוא אוסר כל שהוא, אם יש לו פרנסה ממקום אחר - מוציא לפי חשבון. ואם לאו - רבי אלעזר בן ערף אומר: קורא שם לתרומת מעשר שבו ועולה באחד ומאה.² רבי שמעון אומר: כל דבר שיש לו מתירין, כגון: טבל ומעשר שני, והקדש, והחדש - לא נתנו חכמים שעור. וכל דבר שאין לו מתירין, כגון: ערלה וכלאי הכרם - נתנו חכמים להם שעור. אמרו לו: והלא שביעית אין לה מתירין, ולא נתנו לה חכמים שעור! אמר להם: שביעית - אינה אוסרת כל שהוא אלא לבעור, אבל לאכילה אינה אוסרת אלא בנותן טעם:

מסכת תרומות פרק שישי

א. סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה חלין - הרי אלו מדמעין. אין חביבין עליהן קרן וחמש, ואין משלמין מהן קרן וחמש ממקום אחר אלא לפי חשבון:

ב. סאה תרומה שנפלה למאה והגביהה, אם היה של טבל - עושים אותן תרומת מעשר על מקום אחר, או קורא שם לתרומת מעשר שבהן. אם היה של מעשר על טבל - עושה אותן תרומת מעשר על

ספק מרמז אלא לדבר שיש לו מתירין. אבל הגר"א מוקח את נסחת הספרים מפני שמקומה למעלה.

שם שלש מאות פומין - לא תעלה. דרסה בעגול ואין ידוע היכן דרסה - הכל מודים שתעלה:

יד. סאה תרומה שנפלה על פי המגורה - רואין אותה כאלו היא חטין על פי שעורין לקפאה.¹ רבן שמעון בן גמליאל אומר: במשתמר - תעלה באחד ומאה:

טו. תרומת מעשר של דמאי שחזרה למקומה - מדמעת. למקום אחר - אינה מדמעת; דברי רבי אליעזר. וחקמים אומרים: בין למקומה בין למקום אחר - מדמעת. רבי שמעון אומר: בין למקומה בין למקום אחר - אינה מדמעת:

טז. כשם שהתרומות עולות מתוך החלין באחד ומאה, בין בלול בין שאינו בלול, כך טמאה תעלה מתוך הטהורה בין בלול בין שאינו בלול. רבי יוסי אומר: בבלול - לא תעלה, בשאינו בלול - תעלה. נפלה לתוך החלין טמאים - הכל מודים שתעלה:

יז. קשות של תרומה טמאה שנתערבה במאה קשות של חלין טהורין, וכן פרוסות של לחם הפנים טמאה שנתערבו במאה פרוסות של חלין טהורין - הרי אלו יעלו. רבי יהודה אומר: לא יעלו. אם נגעו פרוסות זו בזו - טמאו זו בזו. ואם היה אכל פסול שנפסל בטבול יום - הכל מודים שיעלו:

¹ ובנסחת הספרים: לקולפה.

² נסחת הספרים כאן: ואם היה טבל מעשר ראשון ומעשר שני - הרי זה אסור, שלא התירין

מקום אחר. או קורא שם לתרומת מעשר שבהן, אם היו של מעשר שני - מחללן על המעוות בדמי תרומה חוץ מדמי תרומה שבהן. אם היו של חדש - ימתין עד שיבא הפסח ויתננו לכהן:

ג. סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה ונדמעה, אם היו של טבל - מפריש עליה תרומה ממקום אחר, או קורא שם לתרומת מעשר שבה. [היתה של מעשר טבל - עושה תרומה ומעשרות על מקום אחר, או קורא שם לתרומת מעשר שבה³]. ואם היו של מעשר שני - מחללן על המעוות בדמי תרומה חוץ מדמי תרומה שבהן. אם היו של חדש - ימתין עד שיבא הפסח ויתננו לכהן:

ד. סאה תרומה טמאה שנפלה למאה שביעית - הרי אלו יעלו. פחות מכן - ירקבו⁴:

ה. סאה תרומה טמאה שנפלה למאה סאה תרומה טהורה - בית שמאי אוסרין, ובית הלל מתירין. אמרו בית הלל לבית שמאי: טהורה - אסורה לזרים, וטמאה - אסורה לכהנים. מה טהורה - עולה, אף טמאה - תעלה. אמרו להם בית שמאי: לא, אם אמרת בטהורה - שהיא עולה מתוך החלין להאכיל לזרים, האמרו בטמאה שאין עולה מתוך החלין לאכל לכהנים [אמרו להם בית הלל: הרי טמאה שנפלה לתוך החלין תוכיח, שאין עולה מתוך החלין להאכיל לזרים, והרי היא עולה⁵], אמרו להם בית שמאי: אם אמרתם בחלין שהתרו התר מרבה,

תאמרו בתרומה שהתרה התר מעט? אמרו להם בית הלל: וכי במה החמירה תורה, באוכלי תרומה לזרים או באוכלי תרומה לכהנים? באוכלי תרומה לזרים. טהור שאכל את הטהור, וטהור שאכל את הטמא, וטמא שאכל את הטהור, וטמא שאכל את הטמא - כלם במיתה. ובאוכלי תרומה לכהנים, טהור שאכל את הטהור - כמצותיו, טהור שאכל את הטמא - בעשה, וטמא שאכל את הטהור וטמא שאכל את הטמא - בלא תעשה. והלא דברים קל וחמר: ומה אם במקום שהחמירה תורה באוכלי תרומה לזרים - הרי הוא עולה מתוך החלין להאכל לזרים, מקום שהקלה תורה באוכלי תרומה לכהנים - אינו דין שתעלה מתוך החלין להאכיל לכהנים? ! לאחר שהודו, רבי אליעזר אומר: תרום ותרקב. ויחכמים אומרים: אבדה במעוטה:

ו. סאה תרומה שנפלה למאה, ולא הספיק להגביה עד שנפלה אחרת - הרי זו אסורה. אמר רבי שמעון: במה דברים אמורים? בזמן שלא ידע בה ואחר כך נפלה, אבל אם ידע בה ואחר כך נפלה אחרת - הרי זו מתרת שפכר הנה לה להעלות:

ז. הקמחין והסלתות - מעלין זה את זה; דברי רבי נחמיה. ויחכמים אומרים: אין מעלין זה את זה. לוג מים שנפל לתוך תשעים ותשעה יין, ואחר כך נפל לוג

⁴ בנ"ל.

⁵ הגר"א ל"ג.

³ הגר"א מחק אבל בכתב יד נמצא עם הגהה

שהחכמה בפנים.

שמן - מעלין זה את זה ; דברי רבי נחמיה. ונחמיה אומרים : אין מעלין זה את זה⁶ :

ח. סאה ערלה שנפלה למאמים, ידע בה, ואחר כך נפלה אחרת - הרי זו מתרת. עד שירבה אסור על המתר :

ט. סאה תרומה שנפלה למאה, ואחר כך נפלו לתוכה חלין כל שהן - הרי זו מתרת. סאה תרומה שנפלה למאה והגביה - אין מוציאין זוגין שבה. לוג יין צלול שנפלו לתוך מאה לגין עכורין - אין מוציאין שמרים שבהן. לוג יין עכור שנפל לפחות ממאה לגין צלולין - אין מוציאין שמרים שבו :

י. שאור שפלל לו בשאור אחר והחמיץ בו את העסה, אם אין באסור נותן טעם - מתר. הקמחין והסלתות - מעלין זה את זה ; דברי רבי נחמיה. ונחמיה אומרים : אין מעלין זה את זה. לוג מים שנפל לתוך תשעים ותשעה יין, ואחר כך נפל לוג שמן - מעלין זה את זה ; דברי רבי נחמיה. ונחמיה אומרים : אין מעלין זה את זה. חטין בשעורים - יבור. טחנן - בנותן טעם. רבי יוסי אומר : גריס של פול וגריס של טפיח - הרי אלו מין אחד. וכן היה רבי יוסי אומר : שתי קפות אחת של חלין ואחת של תרומה, ונפלה סאה של תרומה לתוך אחת מהן, ואין ידוע לאיזה מהן נפלה - שתיהן מתרות :

יא. שתי קפות בשתי עליות, שתי מגורות בעליה אחת - הרי אלו יעלו. ושתי מגורות בשתי עליות - לא יעלו. רבי

שמעון אומר : אפלו הן בשתי עירות - מעלות זו את זו. בזו מאה, ובזו אין מאה - הריני אומר : לתוך מאה נפלה. אחת מדומעת ואחת שאינה מדומעת - הריני אומר : לתוך מדומעת נפלה :

יב. שתי קפות, בזו ארבעים סאה, ובזו אין ארבעים סאה, נפלה סאה לתוך אחת מהן וידוע לאיזה מהן נפלה, ואחר כך נפלה שניה ואין ידוע לאיזה מקום נפלה - הריני יכול לתלות ולומר : 'למקום שנפלה הראשונה - שם נפלה שניה'. נפלה סאה תרומה לתוך אחת מהן ואין ידוע לאיזה מהן נפלה, ואחר כך נפלה שניה ואין ידוע לאיזה מהן נפלה - אינו יכול לתלות ולומר : 'למקום שנפלה שניה - שם נפלה ראשונה' :

יג. שתי סאין, אחת של חלין ואחת של תרומה, אבדה אחת מהן ונפלה אחת מהן - הרי זו מתרת.

יד. שתי קפות, אחת של תרומה טמאה ואחת של תרומה טהורה, נפלה סאה תרומה טמאה לתוך אחת מהן, ואין ידוע לאיזה מהן נפלה - הריני אומר : לתוך תרומה טמאה נפלה. וחלין טהורין לא יאכלו בטהרה, עד שיתחשבו שאין בכל עסה ועסה פביצה. אחת של תרומה טהורה ואחת של חלין טהורין, נפלה סאה תרומה טמאה לתוך אחת מהן, ואין ידוע לאיזה מהן נפלה - שתיהן אסורות. אם יש בהם לעלות זו את זו - מעלות זו

⁶ הגר"א לא גרס לה באן, והביאה לקפון, והכנסנהו במקום שצין.

תוספתא

השלים

את זו, ולא יאכלום בטְהֵרָה, עד שיתחשבו שאין בכל עסה ועסה כפיצה:

טו. היו לפניו שתי קפות אחת של תרומה ואחת של חלין, ולפניהן שתי סאין, אחת של תרומה ואחת של חלין, ונפלו משתיהן לתוך שתיהן, ואין ידוע אם מזו לתוך זו ואם מזו לתוך זו, הריני אומר: תרומה לתוך תרומה נפלה, חלין לתוך חלין נפלו. אם היה טבל מעשר ראשון ומעשר שני - הרי זה אסור, שלא התירו ספק מדמע אלא שאין לו מתירין:

טז. הפריש תרומה ומעשר ראשון ומעשר שני, ואין ידוע איזהו - הרי זה מודד את התרומה, את הראשונה ואת השנייה:

מסכת תרומות פרק שביעי

א. אחד האוכל, ואחד השותה, ואחד הסוף. רבי שמעון אומר: הסוף שמן של תרומה, שוגג - משלם את הקרן ואינו משלם את החמש. האוכל תרומה נקורה, והשותה יין מגלה - משלם קרן וחמש. גזיר ששתה יין של תרומה, שוגג - משלם קרן וחמש. אבל תרומה ביום הפפורים - משלם קרן וחמש. יין וחמץ - משלם קרן וחמש:

ב. האוכל תרומה טמאה במזיד - משלם דמי עצים לפהין. אבא שאול אומר: כל דבר שיש בו שנה פרוטה - ח"ב. אמרו לו: לא אמרו שנה פרוטה אלא בהקדש בלבד:

ג. אבל וחזר ואכל, אם יש מתחלת אכילה ראשונה עד סוף אכילה אחרונה

כדי אכילת פרס - מצטרפין, ואם לאו - אין מצטרפין. שטה, חזר ושטה, חזר ושטה, אם יש מתחלת שטיה ראשונה עד סוף שטיה אחרונה כדי אכילת פרס - מצטרפין, ואם לאו - אין מצטרפין. אכילה ושטיה - אין מצטרפין. כשם שאכילה בכזית - כף שטיה ברביעית. אכל כזית אפלו מחמשת המינין - הרי אלו מצטרפין. אכל כחצי זית, ונודע לו, וחזר ואכל כחצי זית אחר ממין אחר - הרי אלו אין מצטרפין:

ד. כשם שאין נותנין תרומה אלא לכהן חבר - כף אין משלמין קרן וחמש אלא לכהן חבר. האוכל תרומת עם הארץ - משלם קרן וחמש לכהן חבר, וחבר נוטל דמים ומפיס את עם הארץ:

ה. תרומת חבר ותרומת עם הארץ שנתערבו - כופין את עם הארץ למכור את חלקו:

ו. האוכל תרומה טמאה - משלם מן החלין הטהורים. שלם מן החלין הטמאין, סומכוס אומר: בשוגג - תשלומיו תשלומין. במזיד - אין תשלומיו תשלומין. וחכמים אומרים: בין בשוגג בין במזיד - תשלומיו תשלומין, ויחזור וישלם מן הטהורין:

ז. ישאל שנפלו לו תרומה מבית אבי אמו ואכלה, וכן בעל הבית שגבה בחובו, וכן לאשה בכתבתה - משלם קרן וחמש לכהן חבר, וחבר נותן להם דמים:

ח. הגונב תרומת הקדש ולא אכלה - משלם את הקרן ואין משלם את החמש, וכפל אין בה, שנאמר (שמות כב, ח): "ישלם שנים לרעהו" - ולא להקדש.

תוספתא

השלם

אבל אכלה - משלם שגני חומשים וקרן אחד, קרן וחמש מן החלין והן נעשין תרומה, קרן - לגזבר, וחמש - לבעלים. בקרן - מועלין בו, בחמש זה - אין מועלין. חמש שני - מדמי תרומה ונותן לגזבר. רבי מאיר מחיב בקפה שניה בחלה, רבי יוסי פוטר. וחקמים אומרים: מדמע - פטור מן החלה. ספק מדמע - נאכל משום דמע וחיב בחלה:

ט. רבי אליעזר אומר: משלמין ממין על שאינו מינו, ובלבד שישלם מן היפה על הרע. כיצד? אכל שעורים ושלם חטים, גרוגרות ושלם תמרים - תבא לו ברכה. רבי עקיבא אומר: אין משלמים רק ממין על מינו. רבי אליעזר אומר: כשם שמשלמין מן החדש על הישן - כך משלמין ממין על שאינו מינו:

י. האוכל את הטבל - משלם מן הלקט ומן השכחה ומן הפאה, מן התבואה שלא הביאה שלישי; דברי רבי אליעזר. רבי עקיבא אומר: אין משלמין דבר שלא בא לעונת המעשרות. אומר רבי נתן: היה רבי אליעזר אומר: ימתין עד שיצא שבת, ויצא חוץ לחצר ויגמר:

יא. רבי יהושע אומר: דם שעל הכפר - גורר את מקומו ואוכל את השאר. נמצא בין שניו - מפספס ואינו חושש:

יב. האוכל את הנמלה ואת הכנה שפתבואה - חיב. את הזיו שבעדשים, ואת היתושין שבכליסין, ואת התולעים שבתמרים ושבגרוגרות - פטור. פרשו וחרו - חיב. את התולעים שבעקרי אילנות, ואת הקפה שבירק - חיב. יבחושיין שביין ושבחמץ - הרי אלו מתרין. רבי יהודה אומר: המסנגים את

היין ואת החמץ, המכרף על החמה - הרי זה דרך אחרת:

יג. הציר, והחמץ, והמוריס, והשמון, והדבש - מתרין משום גלוי. ורבי שמעון אוסר. אומר רבי שמעון: אני ראיתי ששתה נחש ציר בצידון. אמרו: נחש שוטה היה, ואין מביאין ראיה מן השוטים:

יד. משמרת - אסורה משום גלוי. רבי נחמיה אומר: אם היתה תחתונה מכסה, אף על פי שעליונה מגלה - הרי זו מתרת, מפני שארס של נחש דומה לספוג ועומד במקומו:

טו. עפה שלשה במים מגלין, אפלו היא של תרומה - תשרף, ואין צריך לומר של חלין. רבי נחמיה אומר: אפאה - הרי זו מתרת, מפני שארס של נחש כלה באור:

טז. מי כבושין, ומי שלקות, מי תורמוסין - אין בהם משום גלוי. מים ששרה בהן כבושין, שלקות ותורמוסין, אם יש בהם נותן טעם - מתרים, ואם לאו - אסורים. מים שהדיח בהן עובטין ודרמסקניות לחולה - אין בהם משום גלוי. מים שנתגלו וחממן - אסורין משום גלוי. מים חמין, כל זמן שמועלין הכל - אין בהם משום גלוי:

יז. מים מגלין - לא ישפכם ברשות הרבים, ולא יגבל בהן את השיט, ולא ישקה מהן נכרי, ולא בהמת אחרים. אבל משקה הוא בהמת עצמו. מים מגלין - לא ירפץ בהן את הבית, ולא ירחץ בהן פניו ידיו ורגליו. אחרים אומרים: לא אמרו אלא בזמן שיש בו סריטה. וכמה הן בקרקעות? ארבעים סאה. אחרים

תוספתא

הש"ל

אומרים: מאתים, בין מכנסין בין מפזרין. רבי נחמיה אומר: כפי שתהא חבית של שיטין מתמלא:

ית. מעזן, כל זמן שהוא מושף - אין בו משום גלוי. אמר רבי ישמעאל ברבי יוחנן בן ברוקה: מעשה שהלך רבי יוחנן בן ברוקה אצל רבי יוחנן בן נורי לבית שערים, ומצא גבי שאין בו שלשה לוגין, ושחה ושתה ממנו. יין, בין בכלים בין בקרקע - אסור. יין תוסס, כל זמן שהוא תוסס - אין בו משום גלוי. וכמה תוסס? שלשה ימים:

יט. מעשה ונמצא נחש מת בבור יין, וכאו ושאלו את רבי יהודה בן בבא, והתיר להם את הבור:

כ. לגין שהניחו בשדה תכה - הרי זה אסור. בדרך והניחן - הרי זה מותר. לגין ותיקן - הרי זה אסור. בדרך והניח - הרי זה מותר. נתנו בבור, אפלו עמוק מאה אמה - הרי זה אסור. נתנו במגדל אפלו גבוה מאה אמה - הרי זה אסור. בטרקלין אפלו מציר מסיד - הרי זה אסור. מכסין ולא פוקקין. ואם הנה פקק, אמץ - אסור, ואם לאו - מותר. כמה יהא בנקב? כפי שתכנס בו אצבע קטנה של קטן. נקורי רטב, וקלח של כרוב, וכל דבר שיש בו לחה - אסור. רבי שמעון בן מנסיא אומר: יזרק את הנקור ואוכל את השאר. פטריות - אסורות מפני סכנת נפשות. נקר בתאנה ונעשית גרוגרת, בתמרה ונעשית יבשה - שתיהן מותרות. ראה צפור שנקרה בתאנה, ועכבר מנקר באבטיח - שניהן אסורין, שאני אומר: שמה נקורין היו. אבטיח שנקר ואכלו ממנו עשרה בני אדם, השאר - הרי זה אסור. וכן חבית

שנתגלתה ושתו הימנה עשרה בני אדם, השאר - הרי זה אסור:

כא. אין מרבין תרומות טהורות תלויות זו בזו. אבל מרבין תרומה שנטמאת בולד הטמאה, עם תרומה שנטמאת על הטמאה, אף על פי שמוסיפין טמאה על טמאתה. תלויה שאמר: 'טהורה היא'; 'טמאה היא' - הרי זה טמאה. אם אמר: 'הריני מניחה עד שאשאל עליה' - הרי זה טהורה. נולד לו ספק טמאה, ובין בידו ובין על גבי שלחן - נוטלה ומניחה במקום המצנע:

כב. חבית שגשבה בגת העליונה והתחתונה - טמאה. הכל מודים: שתירד ותשמא, ואל יטמאנה ביד:

כג. סיעה של בני אדם, שאמרו להם נכרים: 'תנו לנו אחד מכם ונהרגהו, ואם לאו, הרי אנו הורגין את כלן' - יהרגו כלן ואל ימסרו להם נפש אחת מישראל. אבל אם יתדוהו להם כגון שיחדו לשבע בן בכרי - יתנוהו להם ואל יהרגו. אמר רבי יהודה: כמה דברים אומרים? בזמן שהוא מבחויץ והן מבפנים, אבל בזמן שהוא מבפנים והם מבפנים, הואיל והוא נהרג והן נהרגין - יתנוהו להן ואל ינהרגו כלן. וכן הוא אומר (שמואל ב כ, כב): 'ותבוא האשה אל כל העם בתחמתה' וגו', אמרה להם: הואיל והוא נהרג ואתם נהרגין, תנוהו להם ואל תנהרגו כלכם. רבי שמעון אומר: כך אמרה להם: כל המורד במלכות בית דוד - חיב מיתה:

תוספתא

השלים

מסכת תרומות פָּרָק שְׁמִינִי

א. הזורע חטים של תרומה, עד שלא הביא שלישי - יופך, משהביא שלישי - יקיים; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: בשוגג, עד שלא הביא - יופך, משהביא שלישי - יקיים. במזיד, זה וזה - יקיים:

ב. הזורע תוספת של תרומה, וסאה עולה מתוף מאה, גדוליהן - חלין. גדולי תרומה - אין חבין עליהן קרן וחמש, ואין משלמין מהן. הקדש - חבין עליהן קרן וחמש על מקום אחר אלא לפי חשבון, וחיבין בחלה. הידים והטבול יום - אין פוסלין בהן, ואין פוסלין בחלין. החדש, כיצד יעשה? מביא קפיפה ותולה בצנאר בהמה, ונותן לתוכה חלין מאותו המין. רבי שמעון אומר: נותן לתוכה פרשינין והן יפות לה מהכל:

ג. מאה לגינין של תרומה ואחד של חלין - כלן מתרין. בדבר שזרעו כלה. אבל בדבר שאין זרעו כלה - לא יעלה. אפלו אחד של תרומה ומאה של חלין - לא יעלה, שאין קרקע עולה באחד ומאה. תלש - יעלה, ובלבד שלא יתפון ויתלש. רבי שמעון אומר: אף יתפון ויתלש ויעלה באחד ומאה:

ד. בצלים של ליטרא, מעשר ראשון שנטעה, והרי בה כעשר לטרין - חיבת בתרומה, במעשר ראשון, ובמעשר שני, ומפריש ממקום אחר תרומות ומעשרות, ובמעשר ראשון שבה - עושה אותה תרומה ומעשרות על מעשר ראשון שנטע. ליטרא מעשר שני שנטעה, והרי בה כעשר לטרין - חיבת בתרומה ובמעשר ראשון. ובמעשר שני - חוזר ופודה את מעשר שני שנטע:

ה. המנכש עם הגוי בחסית, אף על פי שפרותיו טבל - אוכל מהן עראי. עם הכותי - לא יאכל. רבי שמעון בן אלעזר אומר: במוצאי שביעית עם ישראל - מתר:

ו. רבי נתן בר יוסף אומר: שתילי בצלים, עד שלש שנים - אסורין, מכאן ואילך - מתרין:

ז. המפריש חבילי תלתן של מעשר - הרי זה פודה את העץ ואת הזרע. תלתן שנפלה בבור של מים - רבי מאיר אומר, ורבי יהודה מתיר. אמר רבי שמעון: במה דברים אמורים? בזמן ששקעה, אבל לא שקעה - הרי זו מתרת:

ח. תפוח שרסקו ונתנו תוף העסה וחמצה - רבי יוסי אומר: אין חמוצו חמץ. אחד נותן טעם לשבב ואחד נותן טעם לפגם - זה וזה אסור; דברי רבי מאיר. רבי שמעון אומר: לשבב - אסור, לפגם - מתר, כגון החמץ שנפל לגריסין, וגריסין שנפלו לתוף הבור של מים. תמרים שנפל על גביהן זין, גרוגרות שנפל על גביהן שמן - הרי זה אסור, ורבי שמעון מתיר:

ט. שאור שנפל לתוף עסה ואין בה כדי לחמץ, והגביה, ואחר כך נפלה אחרת ואין בה כדי לחמץ, ונתחמץ - מתר. שאור של תרומה ושל שביעית שנפל לתוף העסה, לא בזה כדי לחמץ ולא בזה כדי לחמץ, ונצטרפו וחמצו - אסור לזרים. רבי אלעזר ברבי שמעון מתיר לזרים. היה בזה כדי לחמץ ובה כדי לחמץ, ונצטרפו וחמצו - אסור לכהנים. רבי אלעזר ברבי שמעון מתיר לכהנים:

ואינו יודע אם מזו לתוך זו, ואם זו לתוך זו - הריני אומר: תרומה לתוך תרומה נתן, וחלין לתוך חלין נתן. ואם היה טבל מעשר ראשון ומעשר שני - הרי זה אסור, שלא התירו ספק מדממע אלא בדבר שיש לו מתירין:

יד. חתיכה אסורה שנתערבה בחתיכות, אפלו הן אלה - בלן אסורות. הרטב - בנותן טעם. אם נמחה - הרי זה בנותן טעם. חתיכה של חטאת שנתערבה במאה חתיכות של חלין, וכן פרוסה של לחם הפנים שנתערבה במאה פרוסות של חלין - הרי אלו יעלו. חתיכה של חטאת טמאה שנתערבה במאה חתיכות של חטאת טהורה, וכן פרוסה של לחם הפנים טמא שנתערבה במאה פרוסות של לחם הפנים טהור - הרי אלו יעלו. רבי יהודה אומר: לא יעלו. וכן בחלות תודה. טבל ויין נסד, מין במינו - כל שהוא, ושלא במינו - בנותן טעם. ושאר כל האסורין, בין במינן בין שלא במינן - בנותן טעם:

מסכת תרומות פ"ק תשיעי

א. דג טמא שכבשו עם דג טהור, כל גרב שמחזיק סאתים שבו משקל עשרה זוזי שביהודה, שהן עשר סלעים בגליל, דג טמא - צירו אסור. רבי יהודה אומר: רביעית בסאתים. רבי יוסי אומר: אחד מששה עשר בו. אמר רבי שמעון בן מנסיא: אין לך גרב שמחזיק סאתים, שבו משקל עשרה זוזי ביהודה, שהן עשר

י. יין של תרומה שנפל על גבי פרות. וכן שמן של תרומה שנפל על הפרות - ידיחן והן מתרין. שמן על גבי יין - יקפה אותו, והיין מתר. נפל על גבי ציר - יקפנו כדי שיבטל טעם שמן שבו:

יא. כלים שסכן בשמן טמא, וחזר וסכן בשמן טהור. או שסכן בשמן טהור, וחזר וסכן בשמן טמא - רבי אליעזר אומר: אחר הראשון אני בא. וחכמים אומרים: אחר האחרון. שרבי אליעזר אומר: לא יהא אדם סף את כליו בשמן טמא, וחזר וסכן בשמן טהור. כשהן מוציאין - אין מוציאין אלא מן הראשון. וחכמים אומרים: לא יהא אדם סף את כליו בשמן טהור, וחזר וסך בשמן טמא. כשהן מוציאין - אין מוציאין אלא מן האחרון. כלים שסכן שמן טמא ונגבם - משתמש בהן בטהרה. חזרו ויצאו מהן משקין - טמאין:

יב. קדרה שבשל בה בשיר - לא יבשל בה חלב. תרומה - לא יבשל בה חלין. ואם בשלן - הרי זה בנותן טעם:

יג. היו לפניו שתי קדרות אחת של תרומה ואחת של חלין, ולפניו מדוכה אחת של תרומה, נתן לתוך אחת מהן ואין ידוע לאיזה מהן נתן. היו לפניו שתי מדוכות, אחת של חלין ואחת של תרומה, ולפניו קדרה אחת של חלין, נתן מאחת מהן ואין ידוע מאיזה מהן נתן - הריני אומר: מתוך של חלין נתן. היו לפניו שתי קדרות, אחת של חלין ואחת של תרומה, ולפניהן שתי מדוכות, אחת של חלין ואחת של תרומה, נתן משתיהן

תוספתא

השלים

סלעים בגליל, דג טמא, שאין בו רביעית ציר. אמר רבי יוסי בר יהודה: במה דברים אמורים? בזמן ששולה ומניח לפניו ומצא בו כפשעור הזה, אבל אם היה נוטל וזרק ראשון, אף על פי שמצא בו יתר מפשעור הזה - מתר:

ב. דג טמא שפכשו עם דג טהור - מדיחו ומתר. דג טמא מליח ודג טהור תפל - אסור. דג טהור מליח ודג טמא תפל - מתר. דג טמא שפשלו עם דג טהור - רואין אותו כאלו הוא קפלוט, אם יש נותן טעם - אסור, ואם לאו - מתר:

ג. אלו הן מיני חסיות? הלוף והשום והבצלים והקפלוטות. רבי יהודה אומר: אין להן מיני חסיות - אלא קפלוט בלבד:

ד. רבי יוסי אומר: כובשין בצלין של תרומה בחמץ של חלין, ואין כובשין בצלין של תרומה בחמץ של תרומה, ואין צריך לומר בצלים של חלין בחמץ של תרומה. רבי עקיבה אומר: כל המתבשלין זה עם זה - אין מתרין אלא עם הבשר. בשר בבשר - אסור. וכל המתבשלין עם הבשר - הרי אלו אסורין. רבי אליעזר אומר: כבד - אוסרת ונאסרת. רבי ישמעאל ברבי יוחנן בן ברוקה אומר: שלוקה - אוסרת ואינה נאסרת. מבשלת - אוסרת ונאסרת:

ה. ביצים טהורות ששלקן עם ביצים טמאות, אם יש בהן בנותן טעם - אסורות, ואם לאו - מתרות. ביצים ששלקן ומצא באחת מהן אפרוח, אם יש בהן בנותן טעם - אסורות, ואם לאו - מתרות. געולי ביצים - מתרין באכילה. ביצים מונרות - נפש יפה תאכל. מצא

באחת מהן דם - זורק את הדם ואוכל את השאר:

ו. אוכל אדם דגים וחגבים, בין חיין ובין מתים, ואינו חושש. יין של תרומה שנפל לתוך המורגס - אסור לזרים. רבי אליעזר ברבי ישמעאל מתיר לזרים:

ז. נותן אדם דבילה ונגרוגרות לתוך המורגס כדרך שנותן את התבלין, אבל לא יסחטם להוציא מהן משקין. בתבלין - מתר מפני שהן מלאכתן. צורך את התבלין ונותנן לתוך התבשיל, אם בטל טעמן - מתרין, ואם לאו - אסורין:

ח. אין עושין את היין - אלוניתית, ואת השמן - ערב. סף את השמן ואין סף יין. השמן - דרכו לסיכה, יין - אין דרכו לסיכה:

ט. דבש תמרים - רבי אליעזר אומר: חיב במעשרות. אמר רבי נתן: מודה רבי אליעזר שפטור מן המעשרות. אבל אומר היה רבי אליעזר: שלא יאכל מן הדבש עד שיתקן התמרים. מודה רבי אליעזר: שאם תקן התמרים ודובשן באספמא - שמתר. דבש תמרים - מטמא משום משקה. אמר רבי נתן: מודה רבי אליעזר שאין זה מטמא משקה. על מה נחלקו? על שנתן לתוכו מים, שרבי אליעזר מטמא משום משקה, וחכמים אומרים: הולכין אחר הרב:

י. זיתים של תרומה טהורים - יעשו שמן. טמאים - לא יעשו שמן. ענבים בין טמאות בין טהורות - לא יעשו; דברי רבי מאיר. רבי יעקב אומר, מודה רבי אליעזר לרבי יהושע: בזיתים טהורין - שיעשו שמן. על מה נחלקו? על זיתים טמאים,

תוספתא

הש"ס

שָׂרְבִי אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר: לֹא יַעֲשׂוּ, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: יַעֲשׂוּ. וְעַנְבִּים טְהוֹרוֹת - יַעֲשׂוּ, וְטַמְאֹת - לֹא יַעֲשׂוּ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: מוֹדֵה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר בְּזִיתִים וּבְעַנְבִּים טְהוֹרוֹת - שִׁיעֲשׂוּ. עַל מָה נִחְלְקוּ? עַל הַטְּמָאִים, שָׂרְבִי אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר: לֹא יַעֲשׂוּ. וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: יַעֲשׂוּ. אָמַר רַבִּי: לֹא נִחְלְקוּ רַבִּי אֲלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ עַל זֵיתִים טְהוֹרִין - שִׁיעֲשׂוּ, וְעַל זֵיתִים וְעַנְבִּים טְמָאִים - שְׁלֹא יַעֲשׂוּ. עַל מָה נִחְלְקוּ? עַל זֵיתִים טְמָאִים וְעַל עַנְבִּים טְהוֹרוֹת, שָׂרְבִי אֲלִיעֶזֶר אוֹמֵר: לֹא יַעֲשׂוּ, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: יַעֲשׂוּ:

יא. תְּרוּמָה - נִתְּנָה לְאֹכִילָה וְלִשְׁתֵּיהָ וְלִסְיָכָה, לְאֹכֹל דְּבָר שֶׁדָּרְכּוֹ לִשְׁתוֹת, וְלִסוּף דְּבָר שֶׁדָּרְכּוֹ לְסוּף. כִּיצַד לְאֹכֹל דְּבָר שֶׁדָּרְכּוֹ לְאֹכֹל? אֵין מְחִיבִין אוֹתוֹ לְאֹכֹל קְנוּבוֹת שֶׁל יֶרֶק, וְלֹא פֶת שֶׁעַפְשָׁה, וְלֹא תַבְשִׁיל שֶׁעַבְרָה צוֹרְתוֹ. רַבִּי חֲנִינְיָא סָגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר: תְּרוּמָה שֶׁנִּפְסְלָה מִלְּאֹכֶל אֲדָם, וְהַפְּלֵב יָכוֹל לְאֹכְלָה - מִטְּמֵא טְמֵאֵת אוֹכְלִין, וְשׁוֹרְפִין עִם הַטְּמֵאָה. כִּיצַד לִשְׁתוֹת דְּבָר שֶׁדָּרְכּוֹ לִשְׁתוֹת? אֵין מְחִיבִין אוֹתוֹ לֵהִיּוֹת גּוֹמֵעַ אֲנִיגְרוֹן וְאַכְסַגְרִין, וְלִשְׁתוֹת יֵין בְּשִׁמְרֵיו. הַחוֹשֵׁשׁ בְּשִׁנְיוֹ - לֹא יִגְמַע בְּהֵן אֶת הַחֲמִץ וְיִהְיֶה פּוֹלֵט, אֲבָל מְגַמַּע וּבוֹלַע וּמְטַבֵּל כְּדָרְכּוֹ וְאִינוֹ חוֹשֵׁשׁ. הַחוֹשֵׁשׁ בְּגֵרוֹנוֹ - לֹא יַעֲרַעְנוֹ בְּשִׁמְן, אֲבָל נוֹתֵן שִׁמְן הַרְבֵּה לְתוֹף אֲנִיגְרוֹן וּבוֹלַע. כִּיצַד לְסוּף דְּבָר שֶׁדָּרְכּוֹ לְסוּף? סוּף אֲדָם שִׁמְן עַל גְּבִי מִכְתּוֹ, וּבִלְבָד שְׁלֹא יִטוֹל בְּמוֹף וּבְמִטְּלִית וְיִתֵּן עַל גְּבִי מִכְתּוֹ. הַחוֹשֵׁשׁ בְּרֵאשׁוֹ וְכָל מִי שֶׁעָלּוֹ לוֹ חֲטָטִין - סוּף אֶת הַשִּׁמְן וְאִינוֹ סוּף יֵין וְחֲמִץ,

שֶׁהַשִּׁמְן - דָּרְכּוֹ לְסִיכָה, יֵין וְחֲמִץ - אֵין דָּרְכּוֹ לְסִיכָה:

יב. יֵין שֶׁל תְּרוּמָה - אֵין עוֹשִׂין אוֹתוֹ אֶלּוֹנְתִית, וְאֵין עוֹשִׂין אוֹתוֹ אֲנוּמְלִין, וְלֹא יִתֵּן מִשְׁנֵי הַכּוֹס בְּיָדוֹ, וְהֵאֱשָׁה לֹא תִדְיַח בּוֹ אֶת בְּנָהּ. רַבִּין שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: יֵין שֶׁל תְּרוּמָה שֶׁנִּטְמָא אוֹ שֶׁנִּתְּגַלָּה - שׁוֹפֵף וְשׁוֹנֵה וְאִינוֹ חוֹשֵׁשׁ:

מסכת תרומות פרק עשירי

א. גִּרְעֵינִי זֵיתִים, גִּרְעֵינִי תְּמָרִים, וְגִרְעֵינִי חֲרוּבִין, כֵּלָן אֶף עַל פִּי שְׂאִין מְכַנְסִין - אֲסוּרִין. וְשֹׁאֵר כָּל הַגִּרְעֵינִין, מְכַנְסִין - אֲסוּרִין, שְׂאִין מְכַנְסִין - מִתְּרִין:

ב. קְלִיפֵי פוֹלִין וְשׁוּמְשָׁמִין, יֵשׁ בְּהֵן אֲכָל - אֲסוּרִין, אֵין בְּהֵן אֲכָל - מִתְּרִין. קְלִיפֵי מְלַפְפִּין, אֶף עַל פִּי שְׂאִין בְּהֵן אֲכָל - אֲסוּרִין. גִּרְעֵינִי אֲתָרוּג - מִתְּרִין. קְלִיפֵי אֲתָרוּג אֲסוּרִין מִפְּנֵי שֶׁהַבְּרִיּוֹת אוֹכְלִין מֵהֶן. קְלִיפֵי אַבְטִיחַ וּמְעֵי אַבְטִיחַ וְקִנּוּבַת יֶרֶק שֶׁל תְּרוּמָה - רַבִּי דּוֹסָא מְתִיר לְזָרִים, וְחֲכָמִים אוֹסְרִין. רַבִּי יַעֲקֹב אוֹמֵר מִשְׁמוֹ: הַבְּפֹרוֹת וְהַסְּפֹפוֹת - אֲסוּרוֹת, בְּאֲמֻצַּע קִיץ - מִתְּרוֹת:

ג. כֶּשֶׂם שֶׁאֲסוּרוֹת לְאֹכֶל בְּתְרוּמָה - כֶּף אֲסוּרוֹת בְּטַבֵּל וּבְמַעֲשֵׂר טַבֵּל, וּבְמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן שְׁלֹא נִטְלָה תְּרוּמָתוֹ, וּבְמַעֲשֵׂר שֵׁנִי וְהַקֵּדֶשׁ שְׁלֹא נִפְדּוּ. הַמְצוּלוֹת וְהַרְקָבוֹנוֹת שֶׁל תְּרוּמָה - אֲסוּרוֹת, הָעֵלוּ אֲבָק - מִתְּרוֹת. סִבִּין שֶׁל חֲדָשׁוֹת - אֲסוּרוֹת, שֶׁל יִשְׁנוֹת - מִתְּרוֹת. עַד מְתֵי חֲדָשׁוֹת אֲסוּרוֹת? כָּל זְמַן שֶׁבָּנִי אֲדָם רְגִילִין לְחַבֵּט בֵּין הַגְּרָנוֹת. רַבִּי אַחָא אוֹמֵר: שְׁלֵשִׁים יוֹם:

ד. תלתן של תרומה שחפה בה בת כהן ראשה - אין רשאה בת ישראל לחוף אחריה. אבל מענגת שצרה בשערה:

ה. קטניות של תרומה - אין עושין אותן טחינין. רבי שמעון מתיר בכרשינין:

ו. כמה יהא בתרומת מעשר של דמאי ויוליכנה לכהן? אחד משמונה שבשמינית. כמה דברים אמורים? בשל דמאי, אבל בשל ודאי, אפלו כל שהוא - אסור. כמה דברים אמורים? בטמאה, אבל בטוהרה, אפלו כל שהוא. וכן אתה אומר בתרומות מעשר שבשאר כל הפרות, אם יש בה כשעור - הוא נותנה לכהן, ואם לאו - משליכה באור ושורפה:

ז. פרתו של ישראל שילדה בכור - מאכילה כרשינין של תרומה. רבן שמעון בן גמליאל אומר: ולא עוד, אלא שזכו לה כרשינין. נותן אדם כרשיני תרומה לתוף שזכבו ואינו חושש:

ח. עבד כהן שברח, ואשת כהן שמרדה - הרי אלו אוכלין בתרומה בחזקת שהן קזמין. וכן לא יצא הרוצח מחוץ לגבול עיר מקלטו, בחזקת שכהן גדול קזם:

ט. בקרו של כהן שהיה עומד אצל בקרו של ישראל, וכן כליו של כהן שהיה נארג אצל כליו של ישראל - הרי זה מדליק עליהן שמן שרפה. ישראל שהיה יושב בחנותו של כהן - הרי זה ממלא לו את הנר. שמן שרפה עולה לעליה ויורד לדור, לעשות צרכיו של כהן, ולא לעשות צרכיו של ישראל. אם היה שתף עמו בחנות - הרי זה מתר. וכן כהן שהיה מיסב בתוף ביתו של ישראל - הרי זה

מדליק לו את הנר. שמן שרפה, אף על פי שעמד כהן והלך לו - אין מחיבין אותו לכבותו עד שיתכבה מאליו. ישראל שנכנס לתוף ביתו של כהן להדליק לו את הנר, ומבקש לילך - טובל לו פתילה בשמן שרפה. וכן בת ישראל שנכנסה אצל כהן, ומבקשת לילך - טובלת לה פתילה בשמן שרפה. בת כהן שהיתה בידה נר מלא שמן שרפה בערב שבת עם חשכה - הרי זו נותנת לתוכו חלין כל שהוא ומדליקו:

י. סף כהן עצמו שמן של תרומה, ומביא בן בתו ישראל ומעגלו על גביו. סף כהן עצמו שמן של תרומה, ונכנס למרחץ, ואין הנר נמנע מלשמשנו אף על פי שנסף הימנו. לא יתן כהן שמן של תרומה על גבי טבלא של שיש להתעגל עליהם, רבן שמעון בן גמליאל מתיר:

יא. שמן של מעשר שני - אין סכין אותו בידים טמאות. נפל על גבי בשר - משפשף אפלו בידים טמאות. שמן של תרומה - אין חוסמין בו תנור וכירים, ואין סכין בו מנעל וסנדל. לא יסוף את רגליו והוא בתוף המנעל, ולא יסוף את רגליו והוא בתוף הסנדל. אבל סף את רגלו ונותנה למנעל, סף את רגלו ונותנה לסנדל. סף הכהן עצמו שמן של תרומה, ומתעגל על גבי קטובליא חדשה ואינו חושש:

יב. שמרים של מעשר שני - אסור, ושני - מתר. רבי מאיר אומר: שני - בנותן טעם. ושל תרומה, ראשון ושני - אסור. שליש - מתר. ורבי מאיר אומר: שליש - בנותן טעם. ושל חדש, ראשון ושני ושלישי - אסור, ורביעי - מתר. רבי מאיר אומר:

רביעי - בנותן טעם. שְׁמַרֵי נְכָרִים שְׂיִכְבוּ - אֲסוּרִין בְּהִנָּאָה :

יג. חֲרָסִין שֶׁל זָב וְשֶׁל זָבָה, רֵאשׁוֹן וְשֵׁנִי - טָמֵא, שְׁלִישִׁי - טָהוֹר. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּזֶמֶן שֶׁנִּתֵּן לְתוֹכוֹ מַיִם, אֲכָל לֹא נִתֵּן לְתוֹכוֹ מַיִם, אֲפֹלוּ עַד עֲשִׂירֵי - טָמֵא. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר: שְׁלִישִׁי אֵף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִתֵּן לְתוֹכוֹ מַיִם - טָהוֹר :

יד. לֹוֹקְחִין וְשׂוֹאֲלִין מִמֵּי רַגְלִים מִכָּל מְקוֹם, וְאֵין חוֹשְׁשִׁין שְׂמָא שֶׁל נְדוּת הֵן, שֶׁלֹּא נַחֲשָׁדוּ בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת מְכַנְסוֹת מִמֵּי רַגְלֵיהֶם בְּשַׁעַר שֶׁהֵן נְדוּת :

טו. אֵין מְעַרְבִין תְּרוּמַת תְּבוּאָה וְקִטְנִית כְּאַחַד. אֲבָל מְעַרְבִין שְׂמֵשְׁמִין בְּאַפִּילִים, בְּעַדְשִׁים, וְכָל דְּבָר שֶׁדָּרְכוּ לִיכַבֵּד. מִשְׁחַרְבָּה יְהוּדָה, מִהֲרָה תִּבְנֶה - הִתְחִילוּ לְעַרְב תְּבוּאָה בְּתִבּוּאָה וְקִטְנִיּוֹת בְּקִטְנִיּוֹת, אֲבָל לֹא תְּבוּאָה בְּקִטְנִיּוֹת וְלֹא קִטְנִיּוֹת בְּתִבּוּאָה :

טז. כֹּהֵן שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ תְּרוּמָה וּמִצָּא בּוֹ דְּבָרִים אַחֲרִים - הָרִי אֵלוֹ אֲסוּרִין. וְלֹא עוֹד: אֵלֹא שְׂמֵשְׁלִימִין לְבֵית הַדְּמַע :

יז. אֵין מְבִיאִין תְּרוּמָה מִן הַגֶּרֶן לְעִיר, וּמִן הַמִּדְבָּר לְיִשׁוּב. אֲבָל בְּמְקוֹם שֶׁחִיָּה אוֹכְלָתָה וּבַחֲמָה אוֹכְלָתָה - הִתְקִינוּ: שְׂיִהָא מְבִיא וְנוֹטֵל שְׂכָרוֹ מִכֹּהֵן, מִפְּנֵי בְדִיּוֹן תְּרוּמָה :

יח. עֲשָׂרָה אֵין חוֹלְקִין לָהֶם בֵּין הַגֶּרְנוֹת. אֵלוֹ הֵן: חֲרַשׁ שׁוֹטֵה וְקִטָּן, טוּמְטוּם וְאַנְדְרוּגִינוּס, נְשִׁים וְעַבְדִּים, וְעָרֵל וְטָמֵא, וְהַנּוֹשֵׂא אִשָּׁה שְׂאִינָה הוֹגְנֵת לוֹ. וְכֹלֵן

מְשַׁלְחִין לָהֶם תְּרוּמָה מִתּוֹךְ הַבַּיִת, חוּץ מִן הַטָּמֵא. וְהַנּוֹשֵׂא אִשָּׁה שְׂאִינָה הוֹגְנֵת לוֹ :

מסכת מעשרות פֶּרֶק ראשון

א. [גֶּרֶן] לְמַעֲשְׂרוֹת - חָיִב עָלָיו מִשׁוּם, טָבֵל מִשְׁתַּגְּמַר מְלֹאכְתּוֹ וּמְלֹאכְתּוֹ מְכַנְסוֹת] :

ב. כָּל שֶׁתְּחַלְתּוּ אֲכָל וְסוּפוֹ אֲכָל, כְּגוֹן יֶרֶק - חָיִב בְּתַחֲלָתוֹ וְחָיִב בְּסוּפוֹ. כָּל שֶׁתְּחַלְתּוּ אֲכָל וְאֵין סוּפוֹ אֲכָל, כְּגוֹן הַמְקָיִם זֶרַע לְיֶרֶק - חָיִב בְּתַחֲלָתוֹ וּפְטוּר בְּסוּפוֹ. כָּל שְׂאִין תְּחַלְתּוּ אֲכָל וְסוּפוֹ אֲכָל, כְּגוֹן פְּרוֹת אֵילָן - פְּטוּר בְּתַחֲלָתוֹ וְחָיִב בְּסוּפוֹ. רַבִּי יִשְׁמַעְיֵאל בְּרַבִּי יוֹסִי אָמַר מִשׁוּם אֲבִיו: אֲפֹלוּ לֹא הִבִּיא אִישׁ אֵלֹא גֶרְגִיר אַחַד בְּאֶשְׁכוֹל - כָּל הָאֶשְׁכוֹל כְּלוּ חֲרִי זֶה חָיִב :

ג. הָאֶלְצָרִין, וְהָאֶפְרָסְקִין, וְהָאֶסְרוּבָלִין - מְשִׁיעֵשׂוּ קִלְפָה. הָאֶגְזִיזִין, הַשְּׂקָדִין - מְשִׁיעֵשׂוּ מְגוּרָה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: מְשִׁיעֵשׂוּ קִלְפָה. בְּאִיזוֹ קִלְפָה אָמְרוּ? בְּקִלְפָה תַּחְתּוֹנָה שֶׁעַל גַּב אֲכָל. נְהוּרַי בֶּן שׁוּנְיָא אָמַר מִשׁוּם רַבִּי שְׂמַעוֹן: תְּפוּחִין קִטְנִים - פְּטוּרִין. תְּפוּחֵי גְדוּלִים - חֲזִיבִין. תְּפוּחֵי מִילָא - חֲזִיבִין, בֵּין גְּדוּלִים בֵּין קִטְנִים. רַבִּי יִשְׁמַעְיֵאל בְּרַבִּי יוֹסִי אָמַר מִשֵּׁם אֲבִיו: שְׂקָדִים הַמְרִים - חֲזִיבִין בֵּין קִטְנִים בֵּין גְּדוּלִים. שְׂקָדִים מְתוּקִין - מִשְׁתַּפְּרֵשׁ קִלְפָתָן הַחִיצוֹנָה. רַבִּי

⁸ הַגֶּרֶא לֹא גָרַם לָהּ הֶבֶא, רַק לְחַלֵּן בְּהִלְכָה ד'.

תוספתא

הש"ס

ישמעאל פוטר את המלפפונות בקטן עד שיקרחו⁹:

ד. הסיאה, והאזוב, והקורנית - משיניצו. וכל האובים אדמין - משיניצו. היתה שניה ונכנסה שלישית - הרי הן של שלישית. היתה ערב שביעית ונכנסה שביעית - הרי הן של שביעית. רבן שמעון בן גמליאל אומר: לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על הגמור - שהוא לשעבר, ועל שלא הגן - שהוא לעתיד לבא. על מה נחלקו? על הגן, שבית שמאי אומר: לשעבר. ובית הלל אומר: לעתיד לבא. גרנן למעשרות - חייב עליו משום טבל משתגמר מלאכתו ומלאכת מנסתו. הנה מפקס ראשון ראשון, ומשליק ראשון ראשון - אינו חייב עד שיגמור כל צרכו:

ה. תורמין קשואין ודלועין, אף על פי שלא פיקס. אבטיחין ומלפפונות, אף על פי שלא שלק. מלפפונות שעתידין לעלותן מן הורה - אינו חייב עד שיעלם מן הורה. ירק שנאגדו בשדה ועתיד לאגד צינוק¹⁰ קטן לשוק, כיון שאגדו בשדה - הרי זה חייב:

ו. המלקט בשדה, כיון שלקט כל צרכו - הרי זה חייב. המלקט בשדה, ועתיד לקלע בשום ולאגד בבצל - אינו חייב עד שיקלע ויאגד. שבלין הפולטות מן הגרן, ומחפורות של כרי, וקצצין של קטניות, כיון שנתמרח הגרן - לא יאכל עד

שיעשר. קטניות - משיכבר, אבל נוטל מתחת כברה ואוכל:

ז. המקדיש את הבור עד שלא שילה וקיפה, ופדאה - חייב. ומששילה וקיפה ופדאו - חייב. הקדישו עד שלא שילה וקיפה, ובא גזבר ושילה וקיפה, ואחר כך פדאו - פטור, הואיל ובשעת חובתו היתה פטורה. היין - משיקפה. אף על פי שקיפה - קולט מן הגת העליונה ומן הצנור ושותה:

ח. השמן - משיירד לעוקל. אף על פי שירד - נוטל מן העוקל, ומן המלול, ומבין הפסין, ונותן לחמיטה ולתמחוי. אבל לא יקבל הפלי להיות משתמש ממנו והולך. הנה אוכל והותר, וחסכה בליל שבת - מתר. אמר רבי שמעון בן אלעזר: במה דברים אמורים? בזמן שאכל והותר וחסכה בליל שבת. אבל לא יתפנן ויתן לתוך אנגרון הרבה בשביל שיתיר ויכניס לתוך ביתו:

ט. המקפה בערבה, והמקפה בכלי - נותן לחמיטה ולתמחוי. המערה ממיחם למיחם, ומאלפס לאלפס, ומקדרה לקדרה - מתר לתן לשני ואסור לתן לראשון:

י. הסוחט ענבים, לתוך ידו - הרי זה פטור. לתוך הכלי - הרי זה חייב:

יא. הבודדן המדליקין מבד לבד - אין חוששין משום גזלו של בעל הבית, שפך נהגו:

¹⁰ פרוש: אגודה. מלשון התוב (ירמיה כט, כו): "ואל הצינוק".

⁹ שיש על הקלפה כמין שערות, ונקרחות בגמור בשולן.

הַשְׁלָם

תּוֹסֵפֶת

יב. הָיָה דָשׁ בְּחֵבֶרֶת וּמַעֲגָל בְּמַגְוֶרָה,
נִשְׁבְּרָה הַחֵבֶרֶת וְנִפְתְּחָה הַמְּגוֹרָה - אָסוּר
לְאָכַל מִהֵן עֲרָאִי. רַבִּי יוֹסִי מֵתִיר, מִפְּנֵי
שֶׁהַתְּחִינּוֹת צְרִיכוֹת לְעֲלִיּוֹנוֹת:

בשורה טובה ומשמחת!

שוין יעצט
דא צו באקומען
אפגעשיקט יעדע וואך

צו אייער טיר

אויף די פאסט

די שטארק אויפגעכאפטע
וועכנטליכע קונטרסים

עצתו אמונה

הערליכע בריוו, שאלות

ותשובות אין אלע אקטועלע

נושאים אין טאג טעגליכן לעבן.

געשריבן דורכן ראש ישיבה
הרה"ג ר' יואל רוטה

יואל רוטה

שליטי"א

רופט אדער טעקסט

718•387•2691

קח
הכל
הקודש

אדער שיקט א אימעיל צו subscribe@kerenhadfusa.org

<p>11</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>טו</p> <p>15</p>	<p>6:33 _____ נץ החמה 9:42 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:45 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:24 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: כתובות סז • ירושלמי: עבודה זרה ז • תוספתא: תרומות ה ב"ך: שמואל א כב-כג • רמב"ם: מכירה ח</p>
<p>12</p> <p>שני Monday</p>	<p>טז</p> <p>16</p>	<p>6:34 _____ נץ החמה 9:42 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:45 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:22 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: כתובות סח • ירושלמי: עבודה זרה ח • תוספתא: תרומות ו ב"ך: שמואל א כד-כה • רמב"ם: מכירה ט</p>
<p>13</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>יז</p> <p>17</p>	<p>6:35 _____ נץ החמה 9:43 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:45 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:21 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: כתובות סט • ירושלמי: עבודה זרה ט • תוספתא: תרומות ז ב"ך: שמואל א כו-כז • רמב"ם: מכירה י</p>
<p>14</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>יח</p> <p>18</p>	<p>6:36 _____ נץ החמה 9:43 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:46 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:19 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: כתובות ע • ירושלמי: עבודה זרה י • תוספתא: תרומות ח ב"ך: שמואל א כח-כט • רמב"ם: מכירה יא</p>
<p>15</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>יט</p> <p>19</p>	<p>6:37 _____ נץ החמה 9:43 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:46 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:17 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: כתובות עא • ירושלמי: עבודה זרה יא • תוספתא: תרומות ט ב"ך: שמואל א ל-לא • רמב"ם: מכירה יב</p>
<p>16</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 6:45 הדלקת הנרות</p>	<p>כ</p> <p>20</p>	<p>6:38 _____ נץ החמה 9:44 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:46 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:16 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: כתובות עב • ירושלמי: עבודה זרה יב • תוספתא: תרומות י ב"ך: שמואל ב א-ב • רמב"ם: מכירה יג</p>
<p>17</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>Shabbos Ends 8:14 זמן מוצש"ק</p>	<p>כא</p> <p>21</p>	<p>כי תבוא, פרק ג-ד Selichos Shabbos Night 6:39 _____ נץ החמה 9:44 _____ סו"ז קר"ש - גר"א 10:46 _____ סו"ז תפלה - גר"א 8:14 _____ צה"כ לשיטת ר"ת בבלי: כתובות עג • ירושלמי: עבודה זרה יג • תוספתא: מעשרות א ב"ך: שמואל ב ג-ד • רמב"ם: מכירה יד</p>

וְעַר עֵס אִיזוּ זֹכָה צוֹ זַיִן בֵּי אֵן אַמְת'ן צְדִיק אוֹיֵף ראש השנה, דְּעִמְאֵלְט וּוּאוּ
דְּעַר מְעַנְטְשׁ קוּקֵט וּוְעַרְט דִּי לֹפֶט דְּאָרְט אַזוי וְזִי דִי לֹפֶט פֿון אַרְץ יִשְׂרָאֵל.
(סְפָר הַמְדוּת אוֹת אַרְץ יִשְׂרָאֵל חֶלֶק ב' סִימָן ו')